

عنوان همایش‌های انجمن	محل برگزاری	زمان برگزاری
سومین گردهمایی نمایندگان انجمن ریاضی ایران	دانشگاه تهران	۱۳۹۱ ۳ آبان
اولین همایش دانشجویی ریاضیات و کاربردهای آن	دانشگاه آیت‌الله‌عظمی بروجردی (ره)	بروجرد، ۳ آبان ۱۳۹۱
سومین کارگاه و سمینار تاریخ ریاضی	دانشگاه بناب	بناب، ۱۰ الی ۱۱ شهریور ۱۳۹۱
چهل و سومین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه تبریز	تبریز، ۶ الی ۹ شهریور ۱۳۹۱
دومین کنفرانس نظریه جبری گراف‌ها	دانشگاه بوعلی سینا همدان	همدان، ۲۱ الی ۲۴ شهریور ۱۳۹۱
دومین کنفرانس تحقیق در عملیات و بهینه‌سازی	دانشگاه تهران	تهران، ۳۰ دی الی ۳ بهمن ۱۳۹۱
سومین سمینار ریاضیات مالی و کاربردهای آن	دانشگاه سمنان	سمنان، بهمن ۱۳۹۱
هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی	دانشگاه علم و صنعت ایران	تهران، ۱۳۹۲
چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۱۳۹۲
هفتمین سمینار دوستانه جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۱۳۹۲
سی و هفتمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور	دانشگاه سمنان	سمنان، ۱۳۹۲
چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه سمنان	سمنان، ۱۳۹۳
هشتادمین سمینار دوستانه جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه کردستان	سنندج، خرداد ۱۳۹۴

حامیان انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک‌ها و پشتیبانی‌های خود از فعالیت‌های انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت‌های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

- شهرداری منطقه ۶ تهران: شهرداری منطقه ۶ تهران، ساختمان واقع در پارک ورشو تهران را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران تخصیص داده است.
- کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: این کمیسیون هرساله مبلغی را به عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن‌های علمی تحت پوشش خود تخصیص می‌دهد.
- اعضای حقوقی: دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. از رؤسا، مسئولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسه‌ها قدردانی می‌شود.

اعضاي حقوقى دوره مهرماه ۱۳۸۹ تا مهرماه ۱۳۹۰

دانشگاه‌های: اصفهان، تفرش، صنعتی اصفهان، صنعتی سهند تبریز، صنعتی شیراز، یاسوج، کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف و مجتمع آموزش عالی جهرم.
دانشگاه‌های آزاد: واحد اراک، واحد خرم‌آباد، واحد فیروزآباد فارس، واحد گرگان و واحد لاهیجان.

اعضاي حقوقى دوره مهرماه ۱۳۹۰ تا مهرماه ۱۳۹۱

دانشگاه‌های: جهرم، تفرش، شهید بهشتی، صنعتی اصفهان، صنعتی شیراز، مازندران، دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار و گنبد کاووس.
دانشگاه‌های آزاد: واحد تهران مرکزی (دوره ۵ ساله ۹۵ - ۹۰)، واحد دزفول و واحد جویبار.

۱	☐ سرمقاله ☐ مقاله
۲	جایزه ویژه برای حل سه مسأله
۳	فعالیت اعضاء و دانشگاهها در عملکرد خبرنامه
	☐ نامه‌های رسیده
۵	نقد و نظر در برنامه جدید کارشناسی «ریاضیات و کاربردها»
۸	نظرات دانشگاه فردوسی در رشتۀ «ریاضیات و کاربردها»
	☐ میزگرد
۱۰	بررسی آئین‌نامه پذیرش دانشجوی دکتری
	☐ گردهمایی‌های آینده
۱۷	همایش ریاضیات و کاربردهای آن در سایر علوم
۱۷	☐ ستون آزاد ☐ اخبار انجمن
۱۸	سمینار یک‌روزه «برنامه‌ریزی کارشناسی ارشد ریاضی»
	☐ اخبار و یادداشت‌ها
۲۰	فرهنگ فراموش شده
۲۱	یادبودی از بانوی تلاش، پایداری و امیدواری
۲۲	بنیانگذار پژوهش‌های علمی ایران: زنده‌یاد منوچهر وصال
۲۳	شصتمین سال تولد پروفسور راجندر باهاتیا
۲۴	مرحوم استاد کریم صدقی
	☐ گزارش گردهمایی‌های برگزار شده
۲۷	سی و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور
۳۱	دوازدهمین کنگره بین‌المللی ریاضی
۳۲	نخستین سمینار نظریه عملگرها و کاربردهای آن
۳۳	☐ فارغ‌التحصیلان دوره دکتری
۳۴	☐ اخبار دانشگاهها
۳۶	☐ معرفی نشریه
۳۷	☐ معرفی کتاب
۳۸	☐ مصوبات شورای اجرایی انجمن
۳۹	☐ معرفی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان
۴۳	☐ معرفی دانشکده ریاضی دانشگاه یزد

خبرنامه

سال ۳۴، شماره ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۱، شماره پیاپی ۱۳۱ - ۱۳۲

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در پایان هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسؤول: علیرضا مدقالچی (رئیس انجمن ریاضی ایران)

a.medghalchi@saba.tmu.ac.ir

سردبیر: محمدعلی دهقان dehghan@mail.vru.ac.ir

هیأت تحریریه:

حیدرضا ابراهیمی ویشكی vishki@um.ac.ir

فریبا بهرامی fbahram@tabrizu.ac.ir

رسنم محمدیان mohamadian_R@scu.ac.ir

حسین مومنایی momenae@mail.uk.ac.ir

سید منصور واعظپور vaez@cic.aut.ac.ir

محمد هادیزاده‌یزدی hadizadeh@kntu.ac.ir

ویراستار: رستم محمدیان

طراحی و تنظیم: زهرا بختیاری

تیراز: ۱۵۰۰ نسخه

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۴/۳۱

نشانی: تهران - خ استاد شهید نجات‌الهی، داخل پارک ورشو،

دیبرخانه انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵

نشانی الکترونیک انجمن: iranmath@ims.ir

نشانی اینترنتی: www.ims.ir

نشانی الکترونیک خبرنامه: newsletter@ims.ir

مطلوب مندرج در این نشریه منعکس کننده آراء و عقاید

نویسنده‌گان است. این مطالب به جز سرمقاله و مصوبات شورای

اجرایی، لزوماً مورد تایید انجمن ریاضی ایران نیست.

سروچاله

به پایان آمد این دفتر

حکایت همچنان باقی است

ریاضی در اعتدالی علمی دانش ریاضی کشور باشیم. در پایان جا دارد از اعضای محترم هیأت تحریریه خبرنامه انجمن ریاضی (دوره مهر ۸۸ لغایت شهریور ۹۱) که سه سال وقت خود را بدون هیچ چشم‌داشتی در اختیار خبرنامه قرار داده و درجهت بالا بردن کیفیت آن تلاش نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. این عزیزان که بعضی از آن‌ها برای هر جلسه هیأت تحریریه، باید رنج سفری طولانی را تحمل نموده و برای آماده شدن هر شماره خبرنامه باید تلاشی مضاعف در مسئولیت محوله خود به انجام می‌رسانند عبارتند از آقای دکتر حمیدرضا ابراهیمی ویشکی (دانشگاه فردوسی مشهد)، سرکار خانم دکتر فربیبا بهرامی (دانشگاه تبریز)، آقای دکتر عباس سالمی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، آقای دکتر رستم محمدیان (دانشگاه شهید چمران اهواز)، آقای دکتر حسین مؤمنانی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، آقای دکتر سید منصور واعظ‌پور (دانشگاه صنعتی امیرکبیر) و آقای دکتر محمود هادی زاده‌بیزدی (دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی).

هم‌چنین از خدمات آقای دکتر رستم محمدیان که ویراستاری و سرکار خانم زهرا بختیاری که طراحی و تنظیم خبرنامه را به عهده داشته‌اند و همکاران محترم در دبیرخانه انجمن کمال تشکر و امتنان را دارد.

سردبیر

آگهی تشکیل مجمع عمومی انجمن ریاضی ایران

مجمع عمومی سالانه انجمن ریاضی ایران ساعت ۱۸/۳۰ روز سه‌شنبه ۷/۶/۹۱ در محل برگزاری چهل و سومین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه تبریز برگزار خواهد شد. از کلیه اعضای محترم انجمن دعوت می‌شود در این جلسه حضور یابند.

دستور جلسه:

- گزارش رئیس انجمن از فعالیت‌های یک ساله این انجمن.
  - گزارش بازرس انجمن از پیشرفت امور.
  - گزارش امور مالی توسط خزانه‌دار انجمن و تصویب ترازname.
  - گزارش رئیس کمیته انتخابات.
  - استماع پیشنهادات اعضای حاضر در جلسه.
  - انتخاب بازرس.
- توجه: مطابق اساسنامه انجمن، فقط اعضای پیوسته انجمن حق رأی دارند.

یک دوره سه ساله دیگر از عمر انجمن ریاضی به پایان رسید. عملکرد این دوره، در گزارش‌های مفصل توسط ریاست محترم انجمن در مجمع عمومی و در دیگر مراسم ارائه گردیده است. نکته مهم و قابل تأمل در این دوره و دوره‌های اخیر، میزان ارتباط جامعه ریاضی کشور با انجمن و با یکدیگر بوده است. تأسیس انجمن‌های علمی تخصصی مثل آمار، تحقیق در عملیات، سیستم‌های فازی و ... هر چند که می‌تواند در توسعه پژوهش ریاضیات مؤثر باشد، نباید باعث پراکندگی در جامعه ریاضی کشور شود. نقش انجمن ریاضی به عنوان یک انجمن مادر، در شاخه‌های مختلف ریاضی می‌تواند باعث انسجام در جامعه ریاضی و ایفای نقش مؤثر دانشگاه‌ها، دانشکده‌ها و گروه‌های ریاضی در برنامه‌ریزی‌ها و پیشبرد اهداف عالی این جامعه گردد. در هر برده‌ای که انجمن ریاضی به طور قوی وارد شده، همکاری جامعه ریاضی را نیز به عنوان یک پشتیبان به همراه داشته است. حضور نمایندگان بیش از ۵۰ دانشگاه کشور در سمینار یک روزه برنامه‌ریزی کارشناسی ارشد ریاضی که در دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شد نمونه‌ای از این حمایت و همدلی است. هرگاه در زمینه‌ای انجمن ریاضی به صورت منفعل و یا کم تحرک ظاهر شده است، تصمیم‌گیری‌هایی صورت گرفته که نارضایتی و انتقادهای جامعه ریاضی را به همراه داشته است. به عنوان یک مثال از این نوع می‌توان برنامه‌ریزی در راهنمایی در ریاضی و همدلی است. هرگاه در زمینه‌ای انجمن ریاضی کارشناسی در ریاضی و کاربردها را نام برد. حرکت فعل، مستمر و مؤثر انجمن در همه عرصه‌ها زمانی محقق می‌شود که همه اعضای انجمن و جامعه ریاضی با حضور فعال و با راهنمایی و پیشنهادهای به موقع انجمن را حمایت نمایند. این که اعلام می‌شود از ۳۰۰۰ نفر عضو هیأت علمی گروه‌های ریاضی دانشگاه‌های کشور، فقط نزدیک به ۵۰۰ نفر عضو انجمن بوده و تنها ۲۳۵ نفر از آن‌ها در انتخابات اعضای شورای اجرایی شرکت کرده‌اند زنگ خطری برای این انسجام و همدلی می‌باشد. نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها، به عنوان مهم‌ترین عامل ارتباط بین دانشگاه‌ها و انجمن، می‌توانند نقش بسزایی در این بین داشته باشند. در بسیاری از دانشگاه‌ها این عزیزان وقت کافی برای این مهم اختصاص داده‌اند و به صورت عزیزان و قلت کافی برای آن‌ها تشکر و قدردانی شود. فعل عمل نموده‌اند که جا دارد از همه آن‌ها تشکر و قدردانی شود. سرکار خانم دکتر رهیانی، عضو هیأت علمی گروه ریاضی دانشگاه ولی عصر(عج) تحقیقی راجع به میزان عملکرد نمایندگان در سه سال اخیر به انجام رسانده که در همین شماره خبرنامه درج گردیده است.

انشاء الله در دوره آتی ارتباط نمایندگان با انجمن و گروه‌های ریاضی تقویت شود تا از این محمل شاهد نقش آفرینی بیشتر جامعه

- مسئله دوم: برای یک جبر بanax A , آیا میانگین‌پذیری ضعیف ($A^{**}, \square$) با میانگین‌پذیری ضعیف ($A^{**}, \diamond$) معادل است؟

مرکز توبولوژیکی (چپ) $Z_t(A^{**})$ از دوگان دوم جبر بanax A را مجموعه همه $m \in A^{**}$ هایی که نگاشت $n \rightarrow m \square n$ پیوسته ضعیف^{*} است، تعریف می‌کنیم. بدیهی است که $Z_t(A^{**})$ زیرجبر بسطه‌ای از $(A^{**}, \square)$ است که A را دربردارد. جبر بanax A را منظم آرنزی^۵ گویند هرگاه دو ضرب $\square$ و $\diamond$ بر A^{**} برهم منطبق باشند، یا به طور معادل $Z_t(A^{**}) = A^{**}$. اگر چنان‌چه $A = Z_t(A^{**})$ گویند. آن‌گاه جبر بanax A را قویاً نامنظم آرنزی^۶ گویند. به عنوان دو نمونه شناخته شده، هر C^* -جبر، منظم آرنزی است و جبر پیچشی $L^1(G)$ ، روی گروه فشرده موضعی G ، قویاً نامنظم آرنزی است.^[۲]

- مسئله سوم: فرض کنید A یک^{*} - جبر بanax دوگان^۷ یکدار باشد، و I یک^{*} - ایده‌آل بسطه و ضعیف^{*} چگال از A باشد که دارای یک همانی تقریبی کراندار نیز است. آیا اگر I قویاً نامنظم آرنزی باشد، آن‌گاه A نیز چنین است؟

یک نمونه صادق در شرایط مسئله سوم که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، جفت (G, M) است. اگر $G = L^1(G)$ و $M = M(G)$ چنان‌چه جواب مسئله فوق همواره مثبت باشد، آن‌گاه با توجه به قویاً نامنظم آرنزی بودن (G, L^1) ، می‌توان به قویاً نامنظم آرنزی بودن $M(G)$ دست یافت (که در مراجع [۸، ۷] به طور مبسوط به آن پرداخته شده است).

مراجع:

1. A. Arens, *The adjoint of a bilinear operation*, Proc. Amer. Math. Soc. **2** (1951), 839-848.
2. S. Barootkoob and H.R. Ebrahimi Vishki, *Lifting derivations and n -weak amenability of the second dual of a Banach algebra*, Bull. Aust. Math. Soc. **83** (1) (2011), 122-129.
3. H. G. Dales, *Banach algebras and automatic continuity*, London Math. Soc. Monographs 24 (Clarendon Press, Oxford, 2000).
4. M. Eshaghi Gordji and M. Filali, *Weak amenability of the second dual of a Banach algebra*,

Arens regular^۵
Strongly Arens irregular^۶
Dual Banach algebra^۷

جایزه ویژه برای حل سه مسئله در مورد دوگان دوم جبرهای بanax

حمیدرضا ابراهیمی ویشکی*

از چند سال پیش که با دوگان دوم جبرهای بanax آشنا شدم، گاه و بی‌گاه به مسائلی برخورد نموده که حل آن‌ها از توان من خارج بوده است. بعد از مشورت با بعضی از علاقه‌مندان و به ویژه متخصصین این موضوع، متوجه شدم که بعضی از این مسائل به مطالعه و تعمق بیشتر نیاز دارند. از این روند تا از طریق یک فراخوان عمومی آن‌ها را به اطلاع همه علاقه‌مندان رسانیده و به جهت ترغیب هر چه بیشتر ریاضی‌دانان ایرانی، جایزه‌ای ویژه برای حل آن‌ها اختصاص دهم. بدین منظور به هر یک از سه مسئله زیر مبلغ ده میلیون ریال جایزه اختصاص داده شده است که پس از داوری (توسط کمیته‌ای شامل سه نفر متخصص)، به فرد (افراد) که اولین پاسخ صحیح را ارائه نموده باشند اهدا می‌گردد.^۱

دوگان دوم A^{**} از یک جبر بanax A را می‌توان به دو طریق توسط ضربهای اول و دوم آرنز به یک جبر بanax تبدیل نمود. این ضربهای در سال ۱۹۵۱ توسعه آرنز^۲ [۱] معرفی و منشأ تحقیقات زیادی در شاخه‌های مختلف آنالیز تابعی، هارمونیک و نظریه عملگرها گردید. جزئیات مربوط به این دو ضرب را که غالباً با $\square$ و $\diamond$ نشان داده می‌شوند می‌توان در [۱، ۳] یافت.

جبر بanax A میانگین‌پذیری ضعیف^۳ نامیده می‌شود، هرگاه هر اشتاقاً^۴ کراندار از A به توی A^* ، یک اشتاقاً درونی باشد. میانگین‌پذیری ضعیف دوگان دوم یک جبر بanax و ارتباط آن با میانگین‌پذیری ضعیف خود جبر، در مقالات [۱، ۲، ۴، ۵] و بعضی از مراجع موجود در آن‌ها بررسی شده است. شکل اولیه مسئله اول در [۶] مطرح و در بعضی شرایط خاص جواب‌های مثبتی در مراجع ذکور به آن داده شده است.

- مسئله اول: برای یک جبر بanax A , آیا میانگین‌پذیری ضعیف ($A^{**}, \square$) میانگین‌پذیری ضعیف خود A را ایجاب می‌کند؟

الطفاً پاسخ‌های خود را با جزئیات کامل از طریق vishki@um.ac.ir ارسال نمایید.
R. Arens^۲
Weakly amenable^۳
Derivation^۴

مرسوم علمی، به طور مستند به واگو کردن مشاهدات خود در این زمینه بپردازد. لذا بر مبنای اطلاعات ده مجلد (ونه شماره) آخر خبرنامه، جدول صفحه بعد برای تعیین میزان مشارکت هر دانشگاه (و به تبع آن اعضای انجمن در آن دانشگاه) در تهیه مطالب مختلف برای چاپ در خبرنامه، آماده گردیده است. همان طور که ملاحظه می کنید میزان مشارکت هر دانشگاه در بخش های مختلف، به تفکیک در جدول آمده است. بر مبنای مجموع مشارکت، دانشگاه شهید باهنر کرمان با ۱۶ مورد رتبه نخست را داراست و فعالیت آن به طور نسبی در تمام بخش ها (اخبار دانشگاهها، گزارش ها، گزارش سمینار برگزار شده، مقاله و یادداشت) قابل ملاحظه است. با اختلاف کمی دانشگاه های تبریز، با ۱۴ مورد، و فردوسی مشهد، با ۱۳ مورد، به ترتیب در مکان های دوم و سوم قرار دارند و دانشگاه های صنعتی خواجه نصیر، با ۱۱ مورد، و ولی عصر (عج) رفسنجان، با ۱۰ مورد مشارکت، در جایگاه های بعدی قرار می گیرند. میزان فعالیت این پنج دانشگاه در ده مجلد آخر به طور متوسط بین ۱ تا ۱/۶ مورد در هر جلد از خبرنامه است. پس از آن دانشگاه های صنعتی امیرکبیر، تهران و شهید چمران اهواز با ۸/۰ تا ۹/۰ مورد مشارکت در هر جلد، قرار دارند. برای سایر دانشگاه ها میزان حضور به حدود ۶/۰ مورد و کمتر می رسد. مطلب دیگری که جلب توجه می نماید آن که هشت دانشگاه اول جدول، تقریباً در تمام بخش ها فعالیت خوبی داشته اند. به جز دانشگاه های تهران و فردوسی مشهد که در بخش اخبار کمی کمربنگ ظاهر شده اند، با این وجود دانشگاه تهران بالاترین میزان گزارش برگزاری سمینارها و کنفرانسها را دارد و دانشگاه فردوسی مشهد در بخش مقالات و یادداشت ها پیشتر از است که البته این مهم به واسطه همراهی مستمر بعضی اعضای هیأت علمی فعال آن دانشگاه تحقق یافته است. در پایان این نکته هم قابل تأمل است که جای بسیاری از دانشگاه ها و استادان در این میان خالی است یا از آن ها حضوری بسیار کمربنگ دیده می شود. به هر صورت با توجه به این که اکنون خبرنامه مهم ترین بستر تبادل اطلاعات و اخبار و به اشتراک گذاردن مسائل جاری جامعه ریاضی و چاره جویی برای آن هاست و هم چنین با توجه به مسائل مهمی که اکنون جامعه ریاضی کشور با آن درگیر است (از جمله تغییرات نسبتاً شتاب زده برنامه های آموزشی و پژوهشی دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد) امید است گروه های ریاضی دانشگاه های مختلف کشور با مشارکت فعال و خردمندانه خود در عرصه خبرنامه، که حاصل تلاش و پیگیری مداوم و طولانی مدت انجمن ریاضی است، در چاره جویی و تعیین برنامه ها و راهبردهای مناسب جهت حل این معضلات و ارتقای سطح آموزش و پژوهش ریاضی کشور از طریق به اشتراک گذاشتن نظرات و تجربیات خود، گام های مؤثر بردارند.

Studia Math. **182** (3) (2007), 205-213.

5. F. Ghahramani and J. Laali, *Amenability and topological centres of the second duals of Banach algebras*, Bull. Austral. Math. Soc. **65** (2002), 191-197.
6. F. Ghahramani, R. J. Loy and G. A. Willis, *Amenability and weak amenability of the second conjugate Banach algebras*, Proc. Amer. Math. Soc. **124** (1996), 1489-1497.
7. V. Losert, M. Neufang, J. Pachl and J. Steprans, *Proof of the Ghahramani-Lau conjecture*, Preprint.
8. M. Neufang, *On a conjecture by Ghahramani-Lau and related problems concerning topological centres*, J. Funct. Anal. **224** (2005), 217-229.

* دانشگاه فردوسی مشهد

فعالیت اعضاء و دانشگاه ها در عملکرد خبرنامه

زهره رهبانی *

انجمن ریاضی ایران به عنوان اولین انجمن علمی کشور در سال ۱۳۵۰ فعالیت خود را آغاز نمود و اکنون عمر آن از چهار دهه فراتر رفته است. وجود یک انجمن قوی و مقتدر به روشنی، اثربخشی آن در کلیه بخش های تصمیم گیری کلان و رسمی کشور را، که در حوزه های مختلف آموزش و پژوهش فعالیت دارند، دوچندان خواهد ساخت. چنین انجمن مقتدری شکل نخواهد گرفت و پایدار نخواهد ماند مگر با پشتیبانی مؤثر اعضای آن که بدنه اصلی انجمن را تشکیل می دهند. یکی از راه های ارتباط مستمر انجمن با اعضای خود از طریق خبرنامه است که در ایجاد و تحکیم علائق و افکار و دغدغه های مشترک و پیدا کردن راه حل مسائل مطرح، نقشی انکارناپذیر و قابل توجه دارد. اما ادامه بقا و توسعه حرکت خبرنامه در جهت ایجاد ارتباط دائم و مستحکم، جزو از طریق ارتباط و فعالیت مستمر اعضاء و هم چنین دانشگاه ها در خبرنامه انجمن، امکان پذیر نخواهد بود. تورقی اجمالی بر چند شماره از خبرنامه، نشان از تفاوت آشکار همکاری دانشگاه های مختلف با آن داشت. تأمیل کوتاه بر این مطلب، نگارنده را بر آن داشت تا بنا بر رؤیه

مشارکت هر دانشگاه در بخش‌های مختلف خبرنامه انجمن

نام دانشگاه	اخبار دانشگاهها	گزارش‌ها	مقاله و یادداشت‌ها	سمینار برگزار شده	مجموع مشارکت در ده مجلد
شهید باهنر کرمان	۵	۱	۲	۸	۱۶
تبریز	۵	۳	۲	۴	۱۴
فردوسی مشهد	۱۰	۲	۱	۰	۱۳
صنعتی خواجه نصیر	۴	۲	۱	۴	۱۱
ولی عصر(عج) رفسنجان	۲	۲	۲	۴	۱۰
صنعتی امیرکبیر	۱	۰	۵	۳	۹
تهران	۳	۴	۱	۰	۸
شهید چمران اهواز	۷	۰	۰	۱	۸
تربیت مدرس	۱	۱	۲	۲	۶
زنجان	۳	۱	۱	۱	۶
علوم پایه دامغان	۰	۱	۰	۵	۵
تربیت معلم سبزوار	۱	۱	۰	۳	۵
شهید بهشتی	۰	۲	۲	۱	۵
صنعتی اصفهان	۰	۳	۰	۲	۵
صنعتی شاهروд	۱	۰	۰	۴	۵
مازندران	۰	۲	۰	۳	۵
بین‌المللی امام خمینی	۰	۰	۰	۴	۴
تربیت معلم تهران	۲	۲	۰	۰	۴
صنعتی سهند تبریز	۰	۰	۰	۴	۴
صنعتی شیراز	۱	۰	۱	۲	۴
قم	۰	۰	۱	۳	۴
مرااغه	۰	۰	۰	۴	۴
تربیت معلم آذربایجان	۰	۰	۰	۳	۳
علامه طباطبائی	۰	۲	۱	۰	۳
اراک	۰	۲	۱	۰	۳
یزد	۰	۰	۲	۱	۳
پیام‌نور قزوین	۰	۰	۱	۱	۲
رازی	۰	۰	۰	۲	۲
شاهد	۰	۰	۱	۱	۲
شهرکرد	۰	۰	۰	۲	۲
کردستان	۰	۱	۰	۱	۲
پژوهشکده آمار	۲	۰	۰	۰	۲
آزاد خمینی شهر	۰	۰	۰	۲	۲
ارومیه	۰	۱	۰	۰	۱
آزاد اراک	۰	۰	۱	۰	۱
آزاد تهران مرکز	۰	۰	۰	۱	۱
آزاد کرج	۰	۰	۰	۱	۱
اصفهان	۱	۰	۰	۰	۱
آموزش عالی ایرانشهر	۰	۰	۰	۱	۱
آموزش عالی نیشابور	۰	۰	۰	۱	۱
بناب	۰	۱	۰	۰	۱
سمنان	۰	۰	۰	۱	۱
سیستان بلوچستان	۰	۰	۰	۱	۱
گلستان	۰	۱	۰	۰	۱
گیلان	۰	۰	۰	۱	۱
محقق اردبیلی	۰	۰	۰	۱	۱
هرمزگان	۰	۰	۱	۰	۱
یاسوج	۰	۰	۰	۱	۱
IPM	۱	۰	۰	۰	۱
بنیاد معارف اسلامی	۱	۰	۰	۰	۱

* دانشگاه ولی عصر رفسنجان

بوده و هستیم. بعد از سال‌ها، اعضای شورای برنامه‌ریزی ریاضی در وزارت علوم، حرکتی را برای بهروزرسانی برنامه دانشگاه‌ها در رشته ریاضی انجام داده‌اند. این که بالاخره حرکتی در این زمینه انجام شده است، نکته مثبتی است و شایسته تقدیر می‌باشد. به هر حال مخاطبان برنامه کارشناسی ریاضی در گذر زمان تغییر کرده‌اند، در حالی که برنامه، بدون تغییر برای افراد مختلف اجرا می‌شده است. بنابراین بازنگری در برنامه درسی دوره کارشناسی امری لازم و ضروری بوده و هست.

هدف این نوشتار، بی‌ارزش کردن تلاش طراحان برنامه نیست، بلکه به گفته دکتر بهزاد، (در جلسه میزگرد) تلاش برای بهبود آن است. به هر ر روی این برنامه مانند هر برنامه دیگری دارای نقاط قوت و ضعف است. مثلاً این که در برنامه جدید می‌توان درس‌های جدید را راحت‌تر از گذشته تعریف کرد، از امتیازات آن محسوب می‌شود. یکی از گلایه‌های تیم طراح برنامه این بود که افراد محدودی نقد و نظر خود را برای آن‌ها ارسال کرده‌اند. لذا در اینجا، از سایر اعضای انجمن ریاضی ایران نیز دعوت می‌شود تا نظرات خود را برای خبرنامه انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند تا به این ترتیب نقد و نظر آن‌ها به گوش سایر علاقه‌مندان نیز برسد و فضایی برای گفتگو در مورد برنامه جدید ایجاد شود.

۳. نقدها و نظرها

طراحان برنامه جدید، یکی از پتانسیل‌های این برنامه را واگذاری اختیاراتی به دانشگاه‌ها برای جرح و تعديل برنامه و مناسب ساختن آن با شرایط موجود در هر دانشگاه مطرح کرده‌اند. ولی این اختیارات چیز جدیدی نیست و از قبیل هم مصوبه‌ای در این مورد وجود داشته است. (آین‌نامه واگذاری اختیار برنامه‌ریزی شماره ۱۰۸۹ مورخ ۲۹/۱۰/۲۹) که بر اساس همین اختیارات، شورای برنامه‌ریزی دانشگاه شهید باهنر کرمان، برنامه دوره کارشناسی ریاضی (در پنج گرایش) را به تصویب رساند و از سال ۱۳۸۴ آن را به اجرا درآورده است.

- در میزگرد کنفرانس رفیسنچان، برنامه جدید ارسال شده به دانشگاه‌ها، از سوی طراحان به عنوان یک الگو معرفی شد.
- بنابراین لازم است که در صفحه اول برنامه جدید واژه الگو^۸ یا عبارت معادل درج شود. چرا که برخی از دانشگاه‌ها، آن را بسی کم و کاست و بدون جرح و تعديل اجرا کرده‌اند. در حالی که هدف برنامه جدید، بومی‌سازی ایده‌های نو در قالب توانمندی‌های هر دانشکده ریاضی بوده است (یا لافل باید باشد).

نایمه‌های رسیده

نقد و نظر در باب برنامه جدید دوره کارشناسی ریاضیات و کاربردها

ابوالفضل رفیع پور*

سیدشاهین موسوی میرکلایی

۱. مقدمه

برنامه جدید دوره کارشناسی ریاضیات و کاربردها، در شهریورماه سال ۱۳۸۹ به دانشگاه‌ها ارسال شد تا از مهرماه همان سال اجرا شود. ولی اجرای این برنامه جدید در برخی از دانشگاه‌های کشور به تأخیر افتاد. دلیل این تأخیر، بررسی و تعديل برنامه با توجه به امکانات بالقوه هر دانشگاه بود. در بخش ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان، جلسات متعددی برای جرح و تعديل این برنامه تشکیل شد و کار در گروه‌های کوچک‌تر و به صورت تخصصی در مورد هر یک از درس‌ها و سرفصل‌های پیشنهادی آن‌ها ادامه یافت. در این جلسات، بحث‌ها و نقدهای متعددی در مورد برنامه درسی جدید کارشناسی ریاضی و کاربردها، مطرح شد.

میزگرد برنامه جدید دوره ریاضی و کاربردها، که در دومین روز برگزاری چهل و دومین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه ولی عصر رفسنجان برگزار شد، فرصت مغتنمی را در اختیار طراحان برنامه جدید قرار داد تا به معرفی برنامه خود بپردازند. در این میزگرد، طیف وسیعی از اعضای انجمن ریاضی ایران، نظرات خود را در مورد برنامه جدید کارشناسی ریاضی و کاربردها بیان کردند. در اینجا جا دارد، از انجمن ریاضی ایران برای برنامه‌ریزی این میزگرد تشکر گردد، چرا که فضای مناسبی را برای تبادل آرا در مورد برنامه جدید در اختیار علاقه‌مندان قرار داد. با توجه به مقدمات ذکر شده، نقد و نظر و پیشنهاد درباره برنامه جدید دوره کارشناسی ریاضی و کاربردها در سه بخش ضرورت تغییر، نقدها و پیشنهادها، ارائه می‌شود.

۲. ضرورت تغییر برنامه درسی دوره کارشناسی ریاضی

تغییر مخاطبان، بهروزشدن محتوا، و تغییر نیازمندی‌های جامعه سه مؤلفه اصلی در طراحی برنامه‌های درسی جدید هستند. با تغییر هر یک از این سه عامل، تغییر برنامه درسی ضرورت پیدا می‌کند. بنابراین تغییر برنامه درسی دوره کارشناسی ریاضی، مدت‌هاست که ضرورت پیدا کرده است. چرا که در هر سه مؤلفه، ما شاهد تغییرات

در این زمینه نکات زیر قابل توجه است:

الف) حداقل تعداد واحدهای لازم برای فارغ‌التحصیلی مطابق برنامه قبلي ۱۲۲ واحد بود. در برنامه جدید دوره کارشناسی ریاضی و کاربرد نیز چنین است. با توجه به این‌که در برنامه قبلي هر درس ۴ واحدی بود و در برنامه جدید همان درس‌ها ۳ واحدی هستند، پر واضح است که تعداد دروس افزایش می‌یابد. در نتیجه طبق برنامه جدید، دانشجویان باید دروس بیشتری نسبت به برنامه قبلي برای فارغ‌التحصیلی بگذراند. به‌طور مثال، یک دانشجو در برنامه جدید برای اخذ حداقل ۱۶ واحد درس تخصصی، باید ۵ درس را انتخاب نماید در حالی که بر اساس برنامه قدیم او می‌توانست با انتخاب ۴ درس تخصصی، همین ۱۶ واحد را اخذ نماید.

ب) از طرف دیگر بسیار واضح است که طبق برنامه جدید، هر عضو هیأت علمی برای پرکردن ساعت‌های موظف خود، باید دروس بیشتری را تدریس نماید لذا برعکس آنچه که در بند ۵ - ۴ الف آمده است، این برنامه به پژوهش اعضای هیأت علمی لطمه می‌زند.

پ) در برنامه قبلي که درس ۴ واحدی بودند، اکثر دروس به‌گونه‌ای طراحی شده بودند که درس و حل تمرین در همان ۴ واحد تعریف می‌گردید. دروس بسیار کمی بودند که حل تمرین آن‌ها جدا از درس ارائه می‌شد. ولی در این برنامه دانشجو ۳ واحد درسی را اخذ می‌نماید و با توجه به این‌که اکثر دروس حداقل ۲۵ ساعت حل تمرین دارند که جدا از واحد درسی است و دانشجو نیز باید در کلاس حل تمرین شرکت نماید، عملًا دانشجو مانند یک درس ۴ واحدی برای گذراندن آن درس زمان صرف می‌نماید. در واقع، دانشجویان به‌طور ضمنی برای فارغ‌التحصیلی به جای گذراندن ۱۳۲ واحد، باید بیش از ۱۶۰ واحد را بگذرانند.

۴. پیشنهادها

با توجه به بحث‌های فوق پیشنهاد می‌شود کمیته برنامه‌ریزی لیست تمام منابع مورد استفاده خود را منتشر نمایند تا علاقه‌مندان نیز بتوانند از آن‌ها استفاده نمایند. هم‌چنین پیشنهاد می‌شود یکی از اعضای با سابقه شورای برنامه‌ریزی، تاریخچه تدوین برنامه‌ریزی دوره‌های کارشناسی (یا تحصیلات تکمیلی) را به‌طور مدون بنویسد و روش‌های انجام کار در این دوره‌ها را نیز بیان نماید. چرا که می‌تواند چراغ راهی برای آیندگان در طراحی برنامه‌های جدیدتر باشد.

از آن جایی که در میزگرد کنفرانس رفسنجان، زمان بسیار محدود بود، پیشنهاد می‌شود، یکی از روزهای کنفرانس ریاضی سال ۱۳۹۲ که قرار است در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار گردد، به

- تیم طراح برنامه جدید، مدت زمان صرف شده برای طراحی برنامه را سه سال بیان کردند. پیشنهاد می‌شود، مراحل طراحی برنامه جدید، در جایی مثل خبرنامه منتشر شود تا مخاطبان قابل ملاحظه‌ای است و اگر مخاطبان برنامه جدید به جزیبات بیشتری آگاه شوند، بیشتر نسبت به برنامه جدید قدردان خواهند بود!

- برای طراحی برنامه جدید کارشناسی ریاضی و کاربردها، تا چه اندازه از نظرات نیروهای متخصص در هر گرایش، استفاده شده است؟ در برنامه جدید، برای برخی از دروس فقط دو خط سرفصل نوشته شده است. که این سوال برانگیز است طراحان برنامه جدید کارشناسی ریاضی در پاسخ به این سوال گفته‌اند که ما از برخی متخصصان نظر خواستیم ولی آن‌ها پاسخی نداده‌اند، دست کم برای ما جواب قانع کننده‌ای نیست. چرا که می‌توانستند به اسناد مکتب مراجعه نمایند. به عنوان مثال، برنامه مدون شده در دانشگاه کرمان که از سال ۱۳۸۴ اجرا می‌شود، ریز موارد درسی را برای اکثر درس‌ها به‌طور مفصل آورده است.

- در فصل پنجم از برنامه درسی جدید دوره کارشناسی ریاضی و کاربردها با عنوان "برخی پیشنهادها برای اجرای اجرای مناسبتر برنامه" جملاتی بیان شده است که به نظر می‌رسد با رویکرد کلی برنامه سازگار نیستند. به عنوان مثال در صفحه ۲۳۳ چنین آمده است: "توصیه می‌شود که دروس انتها می‌این سلسله دروس، دروس دوره‌های تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد) باشند" این در حالی است که در برنامه درسی جدید، سرفصل دروس پایه نظری آنالیز و جبر به گونه‌ای طراحی شده است که مدرس مجبور است مطالب این درس‌ها را به صورت سطحی بیان کند. از طرف دیگر سالیانه شاهد این مسئله هستیم که اکثر دانش‌آموزانی که در رشته ریاضی پذیرفته می‌شوند از نظر علمی، ضعیف و ضعیف‌تر می‌شوند. پس به سختی می‌توان به توصیه فوق جامه عمل پوشاند. در بند ۵ - ۴ الف در صفحه ۲۳۳ چنین آمده است:

"در مقطع کارشناسی این امر (یعنی رائیه دروس متنوع و زیاد) لزوماً به غنا علمی دانشجویان نمی‌انجامد و بار موظف اضافی به استادان مجموعه تحمیل می‌نماید و از اوقات پژوهش ایشان و هم‌چنین از تمرکز لازم به دوره‌های تحصیلات تکمیلی می‌کاهد."

الف. رشته ریاضی:

در این رشته ۱۴۹ مجله معتبر موجود است که ۲ درصد مقالات علمی جهان را دربر دارند. اثرگذاری رشته ریاضی در سایر رشته‌ها با علامت $\leftarrow$ مشخص شده و اثر پذیرفتن رشته ریاضی از سایر رشته‌ها با علامت $\rightarrow$ مشخص شده است.

Physics	$\leftarrow$. ۱
Fluid mechanics	$\leftarrow$. ۲
Fluid mechanics	$\rightarrow$. ۳
Computer science	$\leftarrow$. ۴
Computer science	$\rightarrow$. ۵
Probability and statistic	$\rightarrow$. ۶
Physics	$\rightarrow$. ۷
Probability and statistic	$\leftarrow$. ۸
Control theory	$\rightarrow$. ۹
Material engineering	$\leftarrow$. ۱۰
Operation research	$\leftarrow$. ۱۱
Control theory	$\leftarrow$. ۱۲
Material engineering	$\rightarrow$. ۱۳
Operation research	$\rightarrow$. ۱۴
Ecology and evolution	$\leftarrow$. ۱۵
Telecommunication	$\leftarrow$. ۱۶
Telecommunication	$\rightarrow$. ۱۷
Computer imaging	$\leftarrow$. ۱۸
Economic	$\rightarrow$. ۱۹

ب. رشته آمار

در این رشته ۵۷ مجله معتبر موجود است که ۰/۸۷ درصد مقالات علمی جهان را دربر دارند. وضعیت رشته آمار از دیدگاه اثرگذاری و اثربخشی به شرح زیر است:

Economic	$\rightarrow$. ۱
Medicine	$\leftarrow$. ۲
Mathematics	$\rightarrow$. ۳
Economics	$\leftarrow$. ۴
Molecular and cell biology	$\leftarrow$. ۵
Medicine	$\rightarrow$. ۶
Operation research	$\rightarrow$. ۷
Psychology	$\rightarrow$. ۸
Computer science	$\rightarrow$. ۹

بحث و تبادل نظر در رابطه با برنامه درسی دوره کارشناسی ریاضی اختصاص یابد. بهتر است در این روز صاحب‌نظران دانشگاهی نظریات خود را در قالب سمینار ارایه نمایند.

به طور مشخص پیشنهاد می‌شود از تجربیات مثبت موجود برای طراحی برنامه‌های درسی جدید استفاده شود. به عنوان مثال شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌تواند به عنوان کارفرما، فرآیند تولید برنامه درسی دوره کارشناسی را در جامعه ریاضی ایران فراخوان کند.^۴ دانشگاه‌ها و تیم‌های تخصصی مختلف پیشنهادهای خود را به شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم ارائه نمایند و شورای برنامه‌ریزی از بین آن‌ها، دست به انتخاب بزنند. گروهی که برای تدوین برنامه انتخاب شده است، موظف است کار خود را در چند مرحله انجام دهد و در هر مرحله نیازمند اعتباربخشی فرآیند انجام کار، در بین اعضای انجمن ریاضی ایران است. به عنوان مثال، این مراحل می‌توانند شامل موارد زیر باشند:^۵

• مطالعه وضع موجود:

• اعتباربخشی در بین اعضای انجمن ریاضی کشور:

• بحث در مورد چالی تغییر برنامه‌های قبلی:

• جهت‌گیری تغییر برنامه و تدوین چارچوب نظری:

و همین‌طور ادامه می‌کند تا به یک برنامه جدید مورد توافق جامعه ریاضی ایران برسیم. آخرین پیشنهاد برای بهبود برنامه جدید، در نظر گرفتن میزان اثرگذاری و اثر پذیرفتن رشته‌ها از یکدیگر است. در بند ۲ - ۳ - ۴ از برنامه درسی جدید دوره کارشناسی ریاضی و کاربردها، در ذیل عنوان دروس اختیاری کهاد متن زیر آورده شده است:

”این بخش در راستای ایجاد انعطاف‌پذیری لازم در برنامه و هم‌چنین تضمین برخی جنبه‌های کاربردی و آمادگی برای حضور در جامعه و بازار کار نیز طراحی شده است“ برای دستیابی به چنین هدفی لازم است که ابتدا جایگاه رشته ریاضی در ارتباط با سایر رشته‌ها مشخص گردد. یعنی این‌که رشته ریاضی در چه رشته‌هایی تأثیر می‌گارد و از چه رشته‌هایی تأثیر می‌پذیرد. به عنوان مثال در وب سایت www.eigenfactor.org می‌توان نمونه‌ای از این اثربذیری و اثرگذاری را به ترتیب اولویت آن‌ها، مشاهده کرد. در این سایت که کلیه رشته‌ها مورد مطالعه قرار گرفته‌اند، در خصوص رشته‌های ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر موارد زیر آورده شده است:

^۹ به گفته دکتر بهزاد، در سال ۱۳۲۵ انجمن ریاضی ایران برنامه درسی ریاضی را به سفارش وزارت علوم تدوین کرده بود.

^{۱۰} شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم در این فرآیند، فقط نقش ناظر را بازی می‌کند تا فرآیند طراحی به نحو مطلوبی صورت پذیرد.

نظرات دانشگاه فردوسی مشهد در رشته ریاضیات و کاربردها

نظرات همکاران گروههای ریاضی محض و ریاضی کاربردی دانشگاه فردوسی مشهد در مورد برنامه جدید دوره کارشناسی رشته ریاضیات و کاربردها تقدیم حضور می‌گردد. لازم به ذکر است که در اینجا تنها به ذکر موارد مهم اکتفا کرده، از ذکر موارد جزئی خودداری نموده‌ایم.

در ابتدا به جنبه‌های مثبت برنامه درسی فوق الذکر می‌پردازیم:

۱. این برنامه با ایجاد بلوک‌های مجزا، از امکان تغییر و تحول در صورت لزوم و در موقع مناسب برخوردار می‌باشد.
۲. تنوع دروسی که دانشجو در این برنامه می‌گذراند بیش از برنامه قبل است و سلیقه دانشجو در این برنامه بیشتر مدنظر قرار می‌گیرد. هم‌چنین، این برنامه به صورت بالقوه (و البته شاید نه در عمل) امکان ارائه دروس متتنوع و پیشرفته را دارد.
۳. در صورت امکان اجرای برنامه (در صورت وجود هسته‌های مشخص در برنامه سایر رشته‌ها به صفحه ۲۴ در برنامه مصوب مراجعه فرمایید) دانشجویانی با پایه ریاضی قوی، جهت ادامه تحصیل در رشته‌های دیگر مرتبط تربیت می‌گردد.

حال به ذکر برخی کاستی‌های برنامه درسی جدید از دیدگاه همکاران گروههای ریاضی محض و کاربردی این دانشگاه می‌پردازیم. توجه به این نکات می‌تواند در اجرای هر چه بهتر این برنامه مفید واقع شود.

۱. به نظر می‌رسد هدف این برنامه هدایت دانشجویان رشته ریاضی - که در بد و ورود طیف بسیار گسترده‌ای از نظر بنیه علمی دارند - به سمتی باشد که علاقه و توانایی‌های آنان را به نحو مطلوبی پوشش دهد. اما آیا عملاً می‌توان به چنین تیجه‌ای رسید؟ در اینجا دو مشکل عمدۀ وجود دارد:
 (الف) آیا تضمینی وجود دارد که برخی دروس تئوری سطح بالا که معمولاً دانشجویان علاقه‌مند و قوی رشته ریاضی مایل به گذراندن آن‌ها هستند، به حد نصاب برستند؟
 (ب) نبود برنامه مشابهی در سایر رشته‌ها و در نتیجه مشخص نبودن هسته در این رشته‌ها، هدایت دانشجویانی را که مایل به انتخاب کهادهایی از سایر رشته‌ها باشند با مشکل مواجه می‌کند. در واقع وضعیت بهینه چنین ساختاری، در تبادل دانشجو بین رشته‌های مختلف خواهد بود. زیرا همان‌گونه که

Computer science ←	۱۰
Telecommunication ←	۱۱
Ecology and evolution →	۱۲
Ecology and evolution ←	۱۳
Psychology ←	۱۴
Control theory ←	۱۵
پ. رشته علوم کامپیوتر	
در این رشته ۱۲۴ مجله علمی معتبر موجود است که ۱/۴ در صد مقالات علمی جهان را دربر دارند. وضعیت رشته کامپیوتر از دیدگاه اثربداری و اثربخشی به شرح زیر است::	
Telecommunication ←	۱
Telecommunication →	۲
Mathematics →	۳
Mathematics ←	۴
Control theory →	۵
Operation research →	۶
Physics ←	۷
Molecular and cell biology ←	۸
Control theory ←	۹
Business and marketing →	۱۰
Business and marketing ←	۱۱
Fluid mechanics →	۱۲
Circuits ←	۱۳
Neuroscience ←	۱۴
Psychology ←	۱۵

* دانشگاه شهید باهنر کرمان

از اعضای محترم دوره مهر ۹۰ - مهر ۹۱ دعوت می‌شود
بانک اطلاعاتی اعضای انجمن که جهت چاپ در راهنمای اعضا در سایت انجمن موجود می‌باشد را ملاحظه نموده و در صورت عدم مشاهده مشخصات خود در اسرع وقت با دبیرخانه انجمن ریاضی تماس حاصل نمایند.

دراز مدت داشته باشد. از سوی دیگر با توجه به تجربیات گرانقدر همکاران در دانشگاه‌های سراسر کشور، که عمری را به خدمت دلسویانه در امر آموزش و پژوهش گذرانیده‌اند انتظار این است که چه در این برنامه و چه در طراحی هر برنامه دیگری، چنان‌چه امکان نظرخواهی از همه همکاران وجود ندارد، حداقل درجه بیشتری از آزادی عمل به گروه‌های مرتبط، به خصوص در دانشگاه‌های جامع داده شود. به این ترتیب می‌توان مطمئن بود که پس از چند سال که چندان هم طولانی نخواهد بود، با توجه به تجربه کسب شده و اعمال نظرهای متنوع در دانشگاه‌های مختلف، برنامه به صورت بهینه اصلاح و تکمیل گردد.

نکته مهم دیگر این که اجرای این برنامه وابسته به ایجاد ساختاری با بلوک‌های مشابه در رشته‌های دیگر است که این مهم هنوز به انجام نرسیده است. لذا از دست‌اندرکاران محترم در برنامه‌ریزی‌های کلان انتظار می‌رود که این تغییرات به صورت موازی و همزمان در کلیه رشته‌ها مدنظر قرار گیرد. در خاتمه یاد آور می‌شود که در صورت لزوم، گروه‌های ریاضی محض و کاربردی این دانشگاه، آمده ارائه پیشنهاداتی در جهت بهبود برنامه موردنظر می‌باشند.

هانیه میرابراهیمی

نماینده انجمن در دانشگاه فردوسی مشهد

اطلاعیه

شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران تصویب کرده است که محل ثابتی برای دبیرخانه انجمن خریداری نماید. از کلیه اعضای انجمن ریاضی (داخلی - خارجی) درخواست می‌شود که کمک‌های مالی خود را (به صورت هدیه) به حساب پس‌انداز سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ۸۱۶۱/۲۴۰۹۹ مسکن شعبه میدان ولی عصر تهران کد ۲۱۷۱ واریز نمایند و رسید آن را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند و لازم به ذکر است با توجه به آمادگی تعدادی از خیرین جهت خرید مسکن برای انجمن، افزایش مبلغ فوق در حساب پس‌انداز اعلام شده، باعث تسریع این امر خواهد شد. در ضمن در هر شماره خبرنامه، از حامیان مالی انجمن، قدردانی خواهد شد.

در بین دانشجویان ریاضی، دانشجویانی با تمایل بیشتر به رشته‌های مرتبط وجود دارند در سایر رشته‌ها نیز دانشجویانی با علاقه و البته با نیاز به رشته ریاضی یافت می‌شوند که انتخاب کهاد ریاضی از سوی این دانشجویان می‌تواند مشکل گفته شده در بند (الف) را تا حدی کم کند.

۲. در برنامه تدوین شده، به برخی دروس اساسی و پایه‌ای از جمله آنالیز و جبر توجه کافی نشده است. به بیان دقیق‌تر، تقریباً تمام محتوای دورس ۴ واحدی آنالیز ۱ و ۲ در برنامه جدید در سرفصل درس مبانی آنالیز گنجانده شده است که درسی ۳ واحدی است و در نتیجه کاهش کیفیت و عمق مطالب ارائه شده در پی خواهد داشت. هم‌چنین درس مبانی جبر نیز به جای آن که دانشجو را با طبیعت این شاخه از ریاضیات آشنا نماید، بیشتر به معرفی ساختارهای جبری تا حد پیشرفته می‌پردازد.

۳. اساس برنامه بر دروس ۳ واحدی استوار است. با آن که این امر مزایای زیادی دارد، ولی توجه به این نکته نیز شاید لازم باشد که در این سیستم دانشجو باید در طول یک نیمسال تعداد دروس بیشتری با موضوعات متنوع را انتخاب نماید. از آن جایی که محتوای دروس رشته ریاضی، تدقیق و تعمیق هرچه بیشتر دانشجو در هر موضوع را طلب می‌کند این مسأله می‌تواند اثراتی منفی به دنبال داشته باشد. علاوه بر آن، در صورت برگزاری کلاس‌های حل تمرین، آن‌گونه که در برنامه مورد بحث پیشنهاد شده است - مجموع تعداد ساعت کلاسی دانشجویان در طول هفته زیاد خواهد بود که می‌تواند موجبات خستگی و دلزدگی دانشجویان را فراهم آورد.

۴. با توجه به کاهش ظرفیت پذیرش دوره کارشناسی در برخی دانشگاه‌های بزرگ، دستیابی برنامه فوق‌الذکر به اهداف کلی خود - که لازمه آن مختار بودن دانشجویان به انتخاب کهادهای دلخواه از رشته ریاضی یا سایر رشته‌ها می‌باشد - به دلیل نرسیدن برخی کلاس‌ها به حد نصاب و عدم تشکیل کلاس‌های درسی، با مشکل مواجه خواهد شد. از طرفی در دانشگاه‌های کوچک‌تر، ممکن است کمبود تنوع متخصص و مدرس باعث عدم تشکیل کهادهای مختلف گردد. این موارد می‌تواند به تدریج باعث کاسته شدن از کیفیت علمی فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی گردد که مشکلات ناشی از آن گریبان‌گیر دوره‌های تحصیلات تکمیلی خواهد شد.

در اینجا ذکر این نکته را نیز مفید می‌دانیم که در اجرای هر برنامه، به خصوص در امر آموزش، دادن فرصت کافی به مجریان جهت آماده شدن برای اجرای هرچه بهتر آن، می‌تواند تأثیری به سزا در

مدیر گرد

بررسی آئین نامه پذیرش دانشجویان دکتری

این مجزگرد در محل آمفی تئاتر دانشکده کشاورزی دانشگاه ولی عصر رفسنجان در تاریخ ۱۷/۶/۹۰ هم زمان با ۴۲ - امین کنفرانس ریاضی کشور برگزار گردید.

آقای دکتر محمدعلی دهقان مدیر علمی کنفرانس اظهار داشت:

بحث مهم گزینش دانشجویان دکتری و همین طور آئین نامه های دکتری که در دو سه سال اخیر تنظیم شده و به دانشگاه ها ارسال گردیده، مسئله ای است که تمام دانشگاه ها با آن درگیر هستند. تغییر دائم آئین نامه های دوره دکتری و دروس امتحانی آزمون های ورودی، باعث عدم امنیت برای دانشجویان و مقاضیان دوره دکتری می شود.

گزینش نیمه متمرکز دوره دکتری که در سال گذشته اجرا شده هم انتقاداتی را به همراه داشته است و شاید هم طرفدارانی. ما در خبرنامه انجمن ریاضی نیز برای تعدادی از پیش کسوتان نامه نوشتم که نظرات شان را راجع به آئین نامه ها و نیحوه گزینش دانشجویان دکتری ذکر کنند تا بحثی را هم در خبرنامه انجمن باز کرده باشیم که آئین نامه ها به بحث گذاشته شوند، پخته تر شوند و کارایی بهتری داشته باشند.

در میزگرد امروز افراد را از قبل تعیین نکرده ایم. گفتیم که از افرادی که در جمع حاضرند و صاحب نظرند دعوت کنیم که نظرات شان را بدھند و نظرات بقیه عزیزان را هم بشنویم.

از آن طرف نیز فرستی پیش آمده تا در خدمت آقای دکتر عامری باشیم که خود یکی از اعضای کمیته برنامه ریزی دکتری هستند. ایشان نیز به آئین نامه اشرف دارند و می توانند پاسخگوی مسائل شما عزیزان باشند. من از چند نفر از سروران دعوت می کنم که تشریف بیاورند و بحث را شروع کنند.

از آقایان دکتر علیرضا مدقاقچی رئیس محترم انجمن ریاضی ایران، دکتر عامری از اعضای کمیته برنامه ریزی پذیرش دکتری و مدیر کل محتشم دفتر نظارت و ارزیابی وزارت، دکتر قاسمی هنری که سال ها از برنامه نویسان آموزش عالی کشور بوده اند و قوانین مختلفی را در شورای انقلاب فرهنگی تدوین نموده اند و دکتر شیرده حقیقی از دانشگاه شیراز دعوت می نماییم که به جایگاه تشریف بیاورند.

[پس از افتتاح جلسه توسط آقای دکتر دهقان، ایشان به دلیل

نظرات دانشگاه شاهد در رشته ریاضیات و کابردها

اینجانب ابوالفضل تاری مدیر گروه ریاضی دانشگاه شاهد در سمینار برنامه ریزی درسی دوره کارشناسی ارشد ریاضی، روز یکشنبه ۹۱/۴/۱۱ به نمایندگی از این گروه شرکت کرد و از این بابت کمال تشکر و قدردانی را دارم به نظر حقیر جلسه بسیار مفیدی بود. برخی نظرات این گروه در مورد برنامه مذکور به صورت زیر تقدیم می گردد:

۱. در برنامه هیچ اشاره ای به تعداد واحد های کل (دروس و پایان نامه) نشده است، بهتر است این موارد مشخص شوند.
  ۲. با توجه به مشکلات فراوانی که به دلیل سه واحدی شدن دروس دوره کارشناسی برای گروه های ریاضی به وجود آمده است، خواهشمند است در دوره کارشناسی ارشد دروس پایه ای به صورت چهار واحدی و دروس اختیاری به صورت سه واحدی تعریف شوند.
  ۳. به نظر می رسد جای گرایشی تحت عنوان ریاضی - زیستی در برنامه خالی است، در صورتی که در برخی گروه ها از جمله گروه ریاضی دانشگاه شاهد، برخی از همکاران در این زمینه فعالیت می کنند و در صدد ایجاد دوره کارشناسی ارشد ریاضی - زیستی هستیم.
  ۴. در برخی گروه های ریاضی، فعالیت هایی در زمینه ریاضی - شیمی صورت می گیرد، از این رو پیشنهاد می گردد گرایشی تحت عنوان نیز تعریف شود.
  ۵. به نظر می رسد اگر گرایش تاریخ ریاضیات به تاریخ و فلسفه ریاضیات تغییر کند، بهتر خواهد بود.
  ۶. به نظر می رسد عنوان گرایش ریاضی در علوم و فنون کلی است و برخی از گرایش های موجود در برنامه پیشنهادی زیر مجموعه ای از این گرایش محسوب می شوند.
  ۷. به نظر می رسد که اگر به گروه برنامه ریزی دروس کارشناسی ارشد، یک نفر با تخصص برنامه ریزی اضافه شود گروه بهتر می تواند از عهده کار برآمده و نکاتی از برنامه چشم انداز بیست ساله و برنامه جامع علوم پایه که با ریاضیات ارتباط دارد را در برنامه بگنجاند.
- در پایان ضمیم تشكیر مجدد خواهشمند است ترتیبی اتخاذ گردد که برنامه، بعد از این که به صورت کامل جا افتاد، ابلاغ گردد و مانند دوره کارشناسی عمل نشود.

ابوالفضل تاری
مدیر گروه ریاضی دانشگاه شاهد

این بود که باید آزمون به صورت یک سری کنسرسیووم باشد. این که آزمون‌های متمرکزی برگزار شود اتفاق نظر بود، ولی روی شیوه‌های آن نه. در سال گذشته، معاونین ۱۵ - ۱۶ دانشگاه بزرگ را دعوت کردیم و جمعبندی این شد که این امتحان برگزار شود اما روی شیوه‌های آن اختلاف نظر بود. از جمله این که ما معتقد بودیم که علاوه بر دروس پایه، باید برخی دروس تخصصی مقطع کارشناسی ارشد هم جزء مواد آزمون باشند. ولی کار سنجش این است که کارها را ساده‌سازی بکند و بتواند از لحاظ اجرایی عملی کند. خلاصه کلام به ما گفتند امکان این که ما بتوانیم از درروس تخصصی هم آزمون برگزار کنیم وجود ندارد. چون گرایش‌های دوره‌های ارشد بسیار زیاد است و عملیات اجرایی برای آن‌ها خیلی دشوار بود. از طرفی گفتند که ما تجربه دانشگاه شریف و امیرکبیر را داریم و در دنیا نیز بحث GRE (دروس پایه) مطرح است. بعد از برگزاری، اطلاعات و آمار به طور مرتبت کنترل می‌شد، این که یک فرد با معدل پایین در یک دانشگاه خوب و مطرح قبول شود اتفاق نیفتاده است.

من خود در مصاحبه ۲۵ دانشجوی ریاضی شرکت کرم. تا ۸ برابر نیز در برخی رشته‌ها برای مصاحبه دعوت شده بودند. در بین قول شدگان، فارغ‌التحصیلان سال‌های گذشته که دروس ریاضی عمومی را تدریس می‌کردند دیده می‌شدند و دانشجویان تازه فارغ‌التحصیل هم بودند. در اینجا بود که دانشگاه می‌توانست برای انتخاب ۵ نفر از ۲۵ نفر اقدام کند و من فکر می‌کنم دانشگاه امکان این انتخاب را داشت تا افرادی را که بر اساس مهارت‌هایی آمده بودند کنار بگذارد و دانشجویان خوب را انتخاب کند. ولی به هر حال یک سری نقاط ضعف هم وجود داشته است.

این میزگردها می‌توانند کمک کند که از نظر استادان صاحب‌نظر استفاده کنیم تا اگر نواقصی بوده برطرف شود. من واقعاً نمی‌دانستم که این میزگرد هست و گرنه یک سری آمار و اطلاعات می‌آوردم.

درصد شرکت‌کنندگان از دانشگاه‌های دولتی حدود ۳۰٪ و قبولی دانشگاه‌های دولتی در دکتری بالای ۶۵٪ بوده است. یعنی واقعاً به همان صورتی که انتظار می‌رفت غربال انجام شد.

نواقصی هم وجود دارند که برای برطرف کردن آن‌ها قصد داریم برنامه‌ریزی کنیم و سازمان سنجش را مجاب کنیم تا بتواند عملیات اجرایی را انجام دهد. اما مشکل اصلی این است که گرایش‌ها در دانشگاه‌ها بسیار متنوع است. اگر چه در ریاضی، وضعیت بهتر است. ولی مثلاً در رشته حقوق هنوز وضعیت خیلی مشکل‌تر است و کمتر از چهار-پنج دانشگاه را پیدا می‌کنید که روی مواد امتحانی وحدت‌نظر داشته باشند و این امر، کار را سخت می‌کند.

مشغله زیاد مربوط به امور کنفرانس عذرخواهی نموده، جلسه را ترک کردند؛ پس از دقایقی آقای دکتر زعفرانی از دانشگاه اصفهان به اعضای میزگرد پیوستند. در ادامه خلاصه‌ای از مطالب ارائه شده توسط حاضرین و اعضای میزگرد آورده شده است. [۱]

آقای دکتر طاهر قاسمی‌هنری

با سلام به حضار گرامی، قرار شد در طول برگزاری کنفرانس، دانشجویان و استاداتی که انتقادها، پیشنهادها، اعتراضات و شکایاتی داشتند در این میزگرد تشریف بیاورند و خوشبختانه آقای دکتر عامری از مدیران ارشد وزارت علم و دست‌اندرکار، این نظرات را منتقل خواهند کرد و آمار و ارقامی هم دارند گزینش استاد و دانشجو بهتر از ما می‌دانند که پیش‌زمینه چنین تصمیمی و مبنای چنین روشی در گزینش دانشجویان دکتری چه بوده است.

آقای دکتر عامری

بنده هم خدمت همکاران و دانشجویان و عزیزان حاضر در جلسه سلام عرض می‌کنم. بحث آزمون دکترای نیمه متمرکزی که در سال قبل برگزار شد، یقیناً به عنوان اولین تجربه، نظرات موافق و مخالف زیادی داشت. بحث این بود که با گسترش دوره‌های دکتری در برخی رشته‌ها به خصوص ریاضی، حدود ۴۵ رشته - محل اقدام به برگزاری آزمون دکتری می‌کنند در حالی که در حدود ده سال قبل فقط تعداد اندکی رشته - محل بود. نحوه برگزاری امتحان و انتخاب‌ها خیلی بحث برانگیز بود و اعتراضات و انتقادات زیادی وجود داشت. از طرفی برخی از دانشگاه‌های بزرگ، مانند صنعتی شریف و امیرکبیر از حدود سه سال پیش به سمت برگزاری امتحانات متمرکز و به قول خودشان GRE رفتند. این GRE که بیشتر در رشته‌های فنی - مهندسی بود، شامل درس‌هایی مثل ریاضی و زبان بود که به وسیله آن داوطلبان را غریب می‌کردند و سپس با مصاحبه از بین آن‌ها انتخاب می‌کردند. سال گذشته حدود ۱۳۵ هزار نفر متقاضی ورود به دوره‌های دکتری بودند که نشان می‌دهد موج دوم تقاضای اجتماعی ورود به آموزش عالی، اینکه به موج سوم کشیده شده است. موج دوم دوره‌های ارشد بود که در سال قبل حدود ۸۰۰ هزار نفر متقاضی داشت. دوره‌های دکتری هم پیش‌بینی می‌شود که طی دو سال آینده، بالغ بر ۲۰۰ هزار نفر متقاضی داشته باشند. بنابراین این که هر دانشجویی بخواهد امتحان بدهد، کیفیت را بردارد و به ۲۰ الی ۳۰ تا دانشگاه برود که اصلاً امکان‌پذیر نیست. از آن طرف بحث سازوکاری که بتوان به کمک آن آزمون را در قالب یک سری امتحانات متمرکز برگزار کرد از سال ۸۶ مطرح بود. حتی من در نشست معاونان آموزشی دانشگاه‌ها آن را مطرح کردم، منتها روی شیوه آن اختلاف نظر داشتیم. کار کارشناسی ما

گرفته بودیم. این درس مشترک است و برخی از درس‌های دیگر هم بوده است، حدود ۷ - ۸ درس. ناگهان دیدیم به خاطر این که رشته‌های مختلف مهندسی هم بتوانند شرکت کنند روال عوض شد و به ریاضیات عمومی و معادلات دیفرانسیل و تئوری هش و درس‌هایی از این دست منتهی شد.

البته از قدیم وزارت خانه دلش می‌خواست آزمونی مشابه GRE داشته باشد. من ۱۰۰٪ موافق هستم که یک GRE کلی در کشور برگزار شود.

فرهنگستان یکبار این کار را کرد ولی ادامه پیدا نکرد. وزارت خانه می‌تواند این کار را انجام دهد و واقعاً هم خوب است که سازمان سنجش انجام دهد. به نظرم اخبارنهایی را باید به دانشگاه‌ها بدene. خود من از ۱۱ - ۱۵ دانشجوی دکتراست که در دانشگاه اصفهان داشتم ۸ تای آن‌ها از دانشگاه‌های دیگر بوده‌اند. یعنی باید آمارگیری کلی کنیم و من هم موافقم که اگر دانشگاهی خطأ کرد، برخورد شود. اما اگر همه را در اختیار سازمان سنجش بگذاریم شاید یک خرده به کسانی که عمری در این مملکت خدمت کرده‌اند برخورد.

آقای دکتر محمدحسن شیرده حقیقی (دانشگاه شیراز)

با کسب اجازه از استاد بزرگوار، نظر من با سخنانی که آقای دکتر مدقالچی و آقای دکتر زعفرانی فرمودند تقریباً یکی است. فقط یک نکته در مورد مصاحبه دانشجویان دکترا می‌خواستم عرض کنم که خودم در در این مصاحبه در دانشگاه شیراز شرکت داشتم. برای ما حدود ۳۰ نفر داوطلب برای رشته‌های آنالیز عددی و آنالیز آمده بود، ۲۵ نفر آنالیز و ۱۰ نفر آنالیز عددی و تعدادی مشترک بودند. متاسفانه دیدم که در درس جبرخطی، که من مصاحبه‌کننده بودم. از میان این افراد فقط ۵ نفر بدبوندند. آقای دکتر مدقالچی می‌فرمایند که در ربع ساعت نمی‌شود تشخیص داد که $M \otimes x$ از y بهتر است یا نه، ولی به نظر من با یک سؤال می‌شود تشخیص داد که آیا شخص قابلیت ادامه دادن ریاضی در دوره‌های بالاتر را دارد یا نه.

شاید البته من خیلی سخت‌گیری می‌کنم و یا از طرف دیگر خیلی ملايم رفتار می‌کنم که با یک - دو سؤال می‌شود قابلیت فرد را فهمید.

البته من معتقدم که چون نهایتاً ما مجبوریم در دانشگاه‌ها تدریس کنیم، دانشجو باید این درس‌ها را بداند، اما نه به عنوان شرطی که برای ورود به دوره دکترا کافی باشد.

یک سخن دیگری هم آقای دکتر عامری فرمودند که من با آن مخالف هستم و آن این است که سازمان سنجش نمی‌تواند آزمون را به صورت تخصصی برگزار کند. سازمان سنجش این کار را

آقای دکتر علیرضا مدقالچی (رئیس انجمن ریاضی ایران)

من ابتدا اشاره کنم که چرا بعضی از قوانین اصولاً شکل می‌گیرد، شاید برمی‌گردد به رفتارهای خود ما. مثلاً دانشجو می‌رود چند جا امتحان می‌دهد. بعد می‌آید می‌گوید من مثلاً از دانشگاه تربیت معلم هستم و رفتم به فلان دانشگاه، آن دانشگاه مرا نپذیرفت و دانشجوی خودش را پذیرفت. بعد از این در افواه می‌چرخد که دانشگاه‌ها این کار را می‌کنند و به گوش مسئولان می‌رسد و بعد قانونی شکل می‌گیرد و ابلاغ می‌شود. ما باید برای دوره‌های تحصیلات تکمیلی، یک برنامه منسجم داشته باشیم. درست نیست که بگوییم چون مثلاً صد هزار نفر پشت کنکور دکتری مانده‌اند، ظرفیت دوره‌های دکترا را چند برابر کیم. مگر می‌شود؟

نمی‌شود که ظرفیت را بیش از اندازه افزایش داد. دانشگاه‌ها هم پتانسیلی دارند، مخصوصاً در تحصیلات تکمیلی، چون این کار اگر هدف و جهت و برنامه‌ریزی نداشته باشد شدنی نیست.

گسترش آموزش عالی کار خوبی است به شرطی که این امر در تحصیلات تکمیلی، به هدف و جهت و برنامه کلی جریان پیشرفت ریاضی لطمه وارد نکند. یک زمانی نشستیم و گفتیم برای دفاع از پایان‌نامه دکتری مقاله لازم است. به خاطر این که یک نوع استدلال این بود که یک داوری بین‌المللی روی آن باشد. اما این تصمیم پیامدهای خاصی را به دنبال داشته است، بعضی‌ها فقط به فکر چاپ یک مقاله هستند.

در این رابطه در فرهنگستان هم جلسه‌ای برگزار شد تعداد ۴۳ نفر از دانشگاه‌ها دعوت شدند و نظراتشان را گفتند که هم در خبرنامه آن‌جا و هم در خبرنامه ما منعکس شد. و حتماً به گوش مسئولین وزارت هم رسیده است. اعتقاد من بر این است که باید اختیار دانشگاه‌ها را در مورد پذیرش دانشجوی دکتری را محدود نکیم. اگر در جایی تخلفی اتفاق بیفتد باید برخورد شود.

به هر حال، باید تدبیری اندیشید تا مقرراتی که هست به نحو مطلوبی اجرا شود. هم انجمن ریاضی و هم مسئولین محترم کمیته برنامه‌ریزی وزارت، باید با هم‌فکری راه حلی درست پیدا کنند. اما هنوز هم اعتقاد دارم که اگر بتوانیم آن موارد تخلف را برطرف کنیم و اختیارات را به خود دانشگاه‌ها برگردانیم وضعیت مطلوبتری خواهد بود. خیلی متشکرم.

آقای دکتر جعفر زعفرانی (دانشگاه اصفهان)

من عضو کمیته برنامه‌ریزی هستم. این آزمون دکترا دو مسأله اصلی داشت. یکی این که مواد امتحانی که کمیته ریاضی تعیین کرده بود با موادی که سازمان سنجش تعیین کرده بود متفاوت بود. ما درس آنالیز حقیقی را برای همه گرایش‌های ریاضی در نظر

ورودی چه جوری برگزار می شد؟ دو الی سه درس تخصصی، در چند جلسه امکن‌ترانی؛ به طور متوسط دانشجو ۱۰ ساعت سر جلسه بود. بعد سرفصل استادان ورقه‌ها را تصحیح می کردند و بالاترین نمرات برای مصاحبه دعوت می شدند. مثلاً دو برابر ظرفیت و بعد هم یک ساعت مصاحبه انجام می شد. این گزینش کجا و آن کجا. از سازمان سنجش بارها به من گفتند ریاضی عمومی برای غریب اولیه است، اصلی پذیرش به دست خود دانشگاه‌هاست. این قبول؛ ولی با یک ربع ساعت مصاحبه چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟ خبرنگار از رئیس سازمان سنجش می‌پرسد آیا دانشگاه‌ها می‌توانند آزمون برگزار کنند؟ می‌گویند نه نمی‌تواند، یعنی فقط مصاحبه انجام شود. آیا وزارت خانه این مغایرت‌ها را برسی می‌کند؟ گفتند در روش قدیم تبعیض و سفارشات بیشتر بوده است. من از شما سؤال می‌کنم که در ده ساعت آزمون کتبی و یک ساعت مصاحبه می‌توان بیشتر اعمال نفوذ کرد یا یک ربع ساعت مصاحبه؟ دانشگاه امیرکبیر در این مورد تجربه تلحی داشته است. دو سال این روش را دنبال کردند ولی متوجه شدن تعداد زیادی از قبول‌شدگان این آزمون اولیه (که فقط از ریاضی عمومی بود) از کسانی هستند که چند سال پیش فارغ‌التحصیل شده و تجربه تدریس ریاضی عمومی را داشته‌اند. ولی اغلب دانشجویان خوب تازه فارغ‌التحصیل شده، نمره قبولی نیاورندند. گفتند داشتیم نامه می‌نوشتیم به سازمان سنجش که دیگر نمی‌خواهیم این روش را اجرا کنیم، ولی دیدیم که طرح ما همگانی شد گفتمیم چه بهتر که طرح ما همگانی شد. حتی اطلاع دارید که بعضی دانشگاه‌ها این روش را نمی‌پسندند و اصلاً تقاضای پذیرش دانشجویی دکترا ندارند. اخیراً هم که اعلام کردند که ۶۵٪ امتیاز مربوط به همان آزمون ریاضی عمومی باشد و ۳۵٪ آن مصاحبه. پس نگرانی دانشگاه‌ها در اینجا بیشتر می‌شود که چه بسا افرادی که در مصاحبه موفقیتی نداشته‌اند با توجه به آن ۶۵٪ نمره سازمان سنجش، قبول شوند. تصور می‌کنم که با این روش برای سال بعد هم دانشگاه‌ها عکس‌العملشان این باشد که بهتر است صیرکنیم روش‌ها اصلاح شود تا بتوانیم دانشجویان بهتری جذب کنیم.

آقای دکتر مهدی بهزاد

خدمت همگی سلام عرض می‌کنم. مایلیم سخت را از مسیر اصلی اندکی منحرف کنم. پریروز، جای همگی خالی، آقای دکتر عامری در میزگردی تحت عنوان: برنامه‌های درسی دوره‌های کارشناسی ریاضی شرکت کرده بودند. افرادی که خود دست‌اندرکار تدوین برنامه‌ها بودند از آن دفاع می‌کردند و اکثریت قاطعی همه مشکلات را بیان می‌نمودند. در حال حاضر چند تن از متصدیان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ریاضی‌دانانی شریف، علاقه‌مند و وارد به امور

قبلاً برای دوره کارشناسی ارشد انجام می‌داد در دروس متنوعی، از ریاضی عمومی گرفته تا جبر و آنالیز و معادلات و آنالیز عددی. بنابراین سخت نیست که در دوره دکتری یکی - دو درس را اجباری امتحان بگیریم. حتی این نیز کافی نیست و بر اساس مصاحبه باید پذیرش انجام شود.

بالاخره استاد و دانشجو در دوره دکتری ارتباط تنگاتنگی دارند، نسبت به دوره کارشناسی، وقتی شما یک دانشجوی دکترا دارید، مجبورید چهار سال با او زندگی کنید. بنابراین طبیعتاً بحث روایط فردی نیز مطرح است. بنابراین نمی‌توانیم بگوییم که آزمون خشک و خالی برگزار شود و مثلاً تا فلان نمره، گزینش انجام شود. درصدی باید در اختیار استاد باشد و این درصد به نظر من الان صفر شده است. ما حداکثر تلاش خود را کردیم که بتوانیم نظر استاد را اعمال کنیم ولی از آن طرف نحوه پذیرش برای ما مبهم است.

این قانون هیچ وقت برای من روشن نشده است. ما از ۳۰ نفر اسم ۴ نفر را اعلام کردیم. برای من مبهم است که آیا همین چهار نفر می‌آیند یا این که چهار نفر اگر اینجا را انتخاب کنند قبول می‌شوند و کسان دیگر قبول نمی‌شوند و مشکلاتی از این قبیل هنوز در این قانون وجود دارد. خیلی ممنون.

آقای دکتر طاهر قاسمی‌هنری (دانشگاه تربیت معلم تهران)

نکات زیادی را یادداشت کرده‌ام که لازم است خدمت شما و آفای دکتر عامری متذکر شو姆. ابتدا سازمان سنجش از کمیته‌های برنامه‌ریزی شورای عالی برنامه‌ریزی درخواست نمود که چون تاریخ آزمون مشخص است، مواد آزمون را باید هر چه زودتر تعیین کنید و گرنه مجبوریم خودمان تصمیم بگیریم. چون در سطح کارشناسی ارشد، تجربه نداشتند که سوال تستی طرح کنند، بسندند کردنده به برخی از دروس کارشناسی، تظیر آنالیز ریاضی، جبرخطی و آنالیز عددی. در سایت سازمان سنجش هم اعلام شد و از استادان مختلف خواستند که سوال طرح کنند و ما با خواهش و تمثیلاً تعدادی از استادان ریاضی را برای این منظور دعوت به همکاری کردیم. یک دفعه دانشجویی آمد و گفت استاد شما گفتید آنالیز و جبرخطی و آنالیز عددی، الان در سایت سازمان سنجش چیز دیگری اعلام شده! ریاضی عمومی! اعضای کمیته هم نمی‌دانستند ریاضی عمومی از کجا آمد. کمی بعد مسئولین سازمان سنجش گفتند که یک تزکی حاکم بر این تصمیم بوده است. چون ما نمی‌خواهیم قید بگذاریم که فقط فارغ‌التحصیلان ریاضی در این آزمون دکترای ریاضی شرکت کنند. (عذر می‌خواهیم) چرا ما نباید هیچ عرقی نسبت به رشته خودمان داشته باشیم و بگذاریم سه برابر ظرفیت تبدیل به هشت برابر شده تا حتی نیم ساعت هم وقت مصاحبه برای هر داوطلب نداشته باشیم. در گذشته آزمون

- تعداد پذیرش دانشجو نباید ۱۵ هزار و بعد ۱۵ هزار نفر باشد، باید روی کیفیت ورودی‌ها توجه داشت و شیب پذیرش هم ملایم باشد.

- در شاخه‌های خاص و مهم ظرفیت‌ها افزایش یابد.

- دلیلی نمی‌بینم که فقط و فقط نایخنها بالا بروند. افراد متوسط اگر در مسیر درست قرار گیرند زندگی و دیدگاهشان عوض می‌شود. من فکر می‌کنم با این آزمون تا حدودی عدالت رعایت شده است.

- هیچ چیزی بدتر از این نبود که منابع آزمون یک شبه، بدون هماهنگی با کمیته‌های اجرایی عوض شود.

- من سعی می‌کنم بهترین باشم. استادم از من راضی باشد. برای آینده منابع را می‌دانم و نه برنامه را.

- ما وقت نداریم که چند سال بنشینیم و منتظر تصمیمات درست و غلط بمانیم.]

آقای دکتر زعفرانی

در واقع ما برای این امتحان تخصصی، اصرار کردیم و در نهایت یک امتحان کوچک گرفتیم. سازمان سنجش هم می‌داند که ما خودمان یک امتحان گرفتیم که دو ساعتی طول کشید و تجربه خوبی بود دانشگاه هم قبول کرد. لطفاً شخص خاصی را (مانند دکتر عامری) مورد خطاب قرار ندهیم. ما این نقطه نظرات را جمع‌بندی می‌کنیم و همه را به اطلاع مقامات می‌رسانیم. این‌ها نظرات مشخصی‌اند.

آقای دکتر مدقالچی

همان‌طوری که آقای دکتر زعفرانی فرمودند الان نظرات خیلی مختلفی داریم که ممکن است متنوع و متناقض باشند. باید به یک راه حل مطلوبی از مجموعه نظریات برسیم. اکنون دو تا مورد خیلی ضروری است که نتیجه این جلسه می‌تواند باشد. یکی این که هر چه سریع‌تر آقای دکتر عامری کمک کنند که منابع آزمون مشخص شود و تغییر نکند. هم‌چنین از آقای دکتر عامری، که هم تخصص‌شان است و هم در حوزه مسئولیتشان، خواهش می‌کنیم یک ارزیابی دقیق از این ماجرا داشته باشند. صحبت‌های ما بر اساس تجربیات است. آمار رشته‌های مختلف، معدل‌ها، ارزیابی دقیق و تطابق رشته ارشد با رشته قبولی پذیرفته شدگان را به ما ارائه کنند. دیده‌ایم که تحقیقاتی در این زمینه انجام داده‌اند و جالب است. انجمن ریاضی هم می‌تواند کمک کند. چیزی برای خودمان داشته باشیم که اگر سال بعد آمدیم و نشستیم، بگوییم که در میزگردی که گذاشتیم این نتایج حاصل شد.

هستند. با این وجود با نهایت اندوه برخی از آئین‌نامه‌های صادره از این وزارت‌خانه به راحتی قابل اجرا نیستند و اعضای هیأت علمی را به چالش و داشته‌اند. دونمونه از این آئین‌نامه‌ها: آزمون متمرکز داوطلبان دوره‌های دکتری است و گزینش متمرکز اعضای هیأت علمی. برنامه‌های جدید درسی دوره‌های کارشناسی ریاضی قرار بود یکی دو سال به‌طور محدود به صورت آزمایشی اجرا شوند، حال آن‌که با ابلاغ ناگهانی آن‌ها به همه جا مجریان را به دردرس انداختند. این مشکلات به بنده که سی سال پیش بازنشسته شدم و دارم شکایت‌های اعضای هیأت علمی گروه‌های علوم ریاضی را به عرض مقامات برسانید و چاره‌جویی کنید.

آقای دکتر افшиن و خانم دکتر علیخانی از اعضای هیأت علمی دانشگاه ولی‌عصر(عج) نیز راجع به مواد امتحانی و نحوه اجرای آزمون دکتری به صورت شفاهی اتفاق‌دادهایی داشتند.

یکی دیگر از حضار اعتقاد داشت که نباید یک دانشجوی دکتری به ۲۰ تا ۳۵ دانشگاه برای شرکت در آزمون مراجعه کند و با توجه به رشته تخصصی و گرایش خود، فقط در آزمون تعداد محدودی دانشگاه شرکت نماید.

[در این قسمت تعدادی دیگر از حضار از جمله آقای دکتر مالک از دانشگاه یزد، دکتر جهاندیده از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتر افшиن و چند نفر از دیگر همکاران و دانشجویان، اظهاراتی را ایراد نمودند که اهم آن‌ها بدین قرار است:

- برای تغییر دروس امتحانی از تخصصی به عمومی، وقت کافی برای آمادگی داوطلبان وجود نداشت.

- بحث‌هایی که در این میزگرد می‌شود باید در آزمون سال بعد تأثیرگذار باشد.

- آزمون در دو مرحله یکی به صورت عمومی و تستی و مرحله دوم تخصصی و تشریحی توسط دانشگاه‌ها برگزار شود.

- آزمون تستی روش خوبی برای گزینش دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری نمی‌باشد.

- پذیرش دانشجو از طریق آئین‌نامه مربوط به استعدادهای درخشان کارآیی بیشتری دارد.

- آئین‌نامه‌ها، کارشناسی نمی‌شوند و حتی غلط املایی دارند و در تدوین آن‌ها از افراد با تجربه استفاده نمی‌شود.

- مدرک دکتری زمانی برای من با ارزش است که نظر استاد راهنمای من اعمال شود.

- دانشجویانی که با آزمون عمومی وارد می‌شوند از دانشجویان کارشناسی ارشد هم ضعیف‌تر می‌باشند و طول تحصیل آن‌ها ممکن است تا سال‌ها طول بکشد و بودجه کشور از بین می‌رود.

تصمیم گرفته شد که آزمون نیمه متمرکز برگزار شود. همه اتفاق نظر داشتیم که دوره های دکترا باید استاد - محور باشد. مشکل اصلی همان اجراست. من نگفتم که سازمان سنجش نمی تواند آزمون را به صورت تخصصی اجرا کند که آقای شیرده اشاره کردند. گفتم سازمان سنجش گفت ما نمی توانیم برای امسال چنین آزمونی برگزار کنیم. معتقد دیم می شود آزمون های تخصصی برگزار کرد، همان طوری که آقای هنری اشاره کردند.

بیاییم برخی دروس را که اتفاق نظر هست به عنوان هسته انتخاب کیم. الان ما یک جمع صد نفره هستیم، عده ای از استادان با تجربه و عده ای دانشجو. ولی اگر این جمع را در حد صد متخصص افزایش بدھیم، از رشته های مختلف و مخصوصاً علوم انسانی، در آن صورت جمع کردن این بحثها واقعاً امکان پذیر نیست. گفتیم که در ریاضی حدود ۶۰ تا رشته - محل وجود دارد. یکی گفت من می خواهم بروم هندسه جبری امتحان بدhem. این جوری نیست که آزمونی مختص هندسه جبری برگزار کنند. الان خیلی جاها همان جبر و آنالیز و هندسه است. بعضی جاها هم خیلی حساس شده اند که کسی می خواهد نظریه گروه ها بخواند، چه لزومی دارد که جبر جایه جایی یا آنالیز امتحان بدھد. یعنی واقعاً در این دروس اتفاق نظر وجود ندارد. مقایسه می کنم با آزمون کارشناسی ارشد، که فکر می کنم تا سال ۶۹ - ۷۰ به شکل تشریحی برگزار می شد. در آن جا هم خیلی ها فکر می کردند رفتن به سمت آزمون تستی، یعنی پایین آمدن کیفیت کار و اعتقاد بر این بود که افراد نخبه بیایند. الان ما هر مهر دانشجویی را که نگاه می کنیم حدود ۲۴ کارданی، ۶۵٪ کارشناسی، ۱۱٪ کارشناسی ارشد و ۱٪ دکتری، با احتساب علوم پژوهشی است. اگر علوم پژوهشی را کنار بگذاریم سهم دکترای ما شش دهم درصد است. ما در وزارت علوم حدود ۲۲۰۰۰ نفر هیأت علمی داریم که ۷۵٪ از آن ها استادیار به بالا هستند، یعنی حدود ۱۵/۰۰۰ نفر، شما با هر ملاکی که نگاه کنید این سهم هنوز ناچیز است. نتیجه اش این است که ۱۲/۰۰۰ دانشجوی ما در مالزی تحصیل می کند. بله من به عنوان یک استاد در یک دانشگاه می گویم، ۵۰۰۰ نفر زیاد است و ۳۰۰۰ نفر کافی است. چرا که ما مجبور نیستیم کیفیت را فدای کمیت کنیم. اما وقتی شما در حد پاسخگویی به تقاضای اجتماعی هستید نمی توانید چنین حرفي بزتیید. من روی طرح آزمایش آموزش عالی کار کرده ام. رشد سالیانه ما تا پایان برنامه پنجم، بر اساس یک شب منطقی ۱۵٪ است. تا پایان برنامه پنجم می توانیم تعداد پذیرش را از ۶۰۰۰ نفر به ۱۶۰۰۰ نفر برسانیم. این امر بیشتر بر عهده دانشگاه های بزرگ و البته با افزایش امکانات مناسب است. ولی در عمل چه اتفاقی می افتد؟ بی تحرکی در این زمینه وجود داشته است. امتحان GRE پیشرفته مدت ها است که در دنیا تعریف شده و به هر کس

آقای دکتر قاسمی

خوب شختانه سازمان سنجش، احتمالاً با هماهنگی شورای عالی برنامه ریزی و مسئولین دست اندر کار وزارت خانه به دنبال این هستند که این آزمون را به مشورت بگذارند. خودمان را در گیر درس های فرعی که در دانشگاه های مختلف ارائه می شود نکنیم. یکی از دروس پایه ای که در همه دانشگاه ها می گذرانند آنالیز حقیقی است. هیچ کس اعتراض نخواهد کرد، اگر یکی از مواد آزمون آنالیز حقیقی باشد. بعدی مجر پیشرفته است برای مخصوصی ها و آنالیز عددی پیشرفته برای کاربردی ها. فعلًا این طوری است و در آینده اگر این دروس تغییر کرد، مواد آزمون هم عوض شود. نکته بعدی این که می گویند چطوری می شود سؤال تستی داد. زیرا بعضی معتقدند اصلاً نباید سؤال تستی داده شود. چند سال است سازمان سنجش برای دانشگاه های پیام نور، دوره های فراغیر برقرار کرده است. می گویند ترم اول برای ورود به دوره کارشناسی ارشد، باید آنالیز حقیقی امتحان بدھند. لذا از استادان می خواهند که سؤال تستی از درس آنالیز حقیقی طرح کنند. بقیه درس ها هم بوده اند. پس تجربه سؤال تستی در این سطح را هم دارند. بنابراین سازمان سنجش می تواند از این تجربه برای آزمون دکتری هم استفاده کنند. من از چند سال پیش گفته ام که بیاییم تست های غنی شده بدھیم. حتی با آقای دکتر پور عباس هم مطرح کردم. تست های غنی شده یعنی چه؟ به دانشجو می گوییم همه چهار گزینه را بررسی کنند که کدام درست است و کدام غلط. امسال هم سؤال های با پاسخ کوتاه طرح شده بود. از این حالت که با روانشناسی و بدون حل کردن مسأله، بفهمیم که کدام درست است و کدام غلط خارج می شویم. سال هاست من خودم این روش را برای بعضی درس ها دنبال می کنم. در درس مبانی ریاضی و ریاضی عمومی به این روش پیش رفتم.

آقای دکتر عامری

تشکر می کنم از دوستان که نظرات، پیشنهادات و انتقاداتی را مطرح کردند. اولاً بند نه سخنگو بودم و نه تصمیم گیرنده. بند همین امروز نیم ساعت قبل از جلسه، به طور اتفاقی متوجه شدم و علاقمند شدم که در این جلسه شرکت کنم. من نزدیک یک ماه است که به کمیته بازنگری پیوسته ام تا بتوانیم همین نکاتی را که دوستان گفتند انجام دهیم. چند جلسه هم برگزار شده، به ویژه در بحث مواد اتحامی و نحوه انتخابش که بتوانیم وضعیت را بهینه کنیم. از سال ۸۵ که بند در وزارت علوم بوده ام این بحث مطرح شد که امتحانی مانند GRE برگزار کنیم. در سال ۸۶ که من خودم در جمع بندی بحث بودمشکل کار را در بحث اجرایی دیدم. تا سال گذشته، که

وارد این دوره بشوند. اصلًا خیلی از این غریال رد نمی‌شدند. بعد هم دانشگاه مصاحبہ می‌کرد و بین صفرتا ۱۰۰ نمره می‌داد، می‌توانستیم یکی را صفر و یکی را صد بدھیم. من از آن ۶۵٪ خبر ندارم. بعد از جلسه از آقای خدایی می‌پرسم. آن قسمت که مربوط به سازمان سنجش است یک جعبه سیاه است که من خیلی نزدیک نبودم که ببینم این ضرایب را چگونه اعمال می‌کنند. معدل‌ها را هم سازمان سنجش تراز می‌کند. دانشگاه صنعتی اصفهان یک ضرایب دارد و دانشگاهی دیگر یک ضرایب دیگر. امیدوارم نتیجه جلسه این باشد که برای آزمونی که در سال ۹۱ برگزار می‌شود، حداکثر بهره‌وری را بتوان از نظرات دوستان، فرهنگستان و دانشگاه‌ها داشت. در سطح تصمیم‌گیری این طور نیست که ما بباییم یک تالاری بگذاریم و بگوییم تصمیم بگیرید. از دانشگاه تهران و صنعتی شریف معاونین آموزشی شان بوده‌اند و به این سمت رفتن هم چیزی بوده که این سه - چهار دانشگاه خط داده‌اند. قبل سنجش می‌گفت که چند سال است دانشگاه‌های شریف و امیرکبیر متقاضی بوده‌اند و من نشنیده‌ام که بگویند این روش را منسخ کنید. اتفاقاً این روش داشت گسترش پیدا می‌کرد. دانشگاه تربیت مدرس می‌گفت هر سال ۱۰ هزار نفر پشت صف کنکور ما می‌آمدند و ما خیلی‌ها را با آزمون زبان، غریال می‌کنیم.

بنده تصمیم‌گیرنده نهایی نیستم ولی فکر می‌کنم الان فضا به این سمت است که برای آزمون امسال انشاء‌الله حداکثر اتفاق نظر و اجماع باشد. ولی حقیقتاً هنوز عده‌ای هستند که فکر می‌کنند باید دانشگاه‌ها آزمون برگزار کنند. عذرخواهی می‌کنم که طولانی شد.

آقای دکتر دهقان

تشکر می‌کنم از حضور همه سروزان محترم که منت گذاشتند و در این جلسه شرکت کردند و همین طور از اعضای محترم میزگرد. انشاء‌الله که این جلسه باعث ارتقای آئین‌نامه‌ها بشود.

محمدحسن شیردره‌حقیقی
دانشگاه شیراز

حق عضویت حقوقی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در دوره مهر ۹۱ الی مهر ۹۲ مبلغ ۴۰۰۰/۰۰۰ ریال و حق اشتراک کتابخانه‌ها ۶۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

یک کارنامه می‌دهد. مانند آزمون تافل. یک دانشگاهی می‌گوید من تافل ۷۰۰ به بالا را می‌خواهم. این طبیعی است و لازم نیست که دانشگاه‌ها شرایط یکسان داشته باشند. امتحان GRE پیشرفت‌هه هم به همین صورت است. هدف این بود که کارنامه شخص تا دو سال معتبر باشد و دانشگاه بر اساس مصاحبہ‌ای که انجام می‌دهد افراد را انتخاب کند. آن چیزی که الان در جریان است، این است که مواد آزمون بازنگری، دروس کارشناسی ارشد هم دخالت داده شده و امکان برگزاری برخی آزمون‌های استاندارد فراهم شود.

اما این که ارزش تستی پایین تراز تشریحی است را متخصصین آزمون‌سازی قبول ندارد. من معتقدم که اگر سؤال‌های تستی هم حساب شده باشند، ارزشی به اندازه آزمون‌های تشریحی دارند. بهویژه که ما سال دیگر حدود ۱۵۰/۰۰۰ نفر متخصصی ورود به دوره‌های دکترا داریم. این که بخواهیم در هر درس ۲۰ سؤال تشریحی طرح کنیم اصلًا امکان پذیر نیست. خود من یک دید بدینانه‌ای به این آزمون داشتم. قبل از این که نتایج اعلام شود با آقای خدایی، بیست ساعت این بحث‌ها را رصد کردیم، همین موردی را که آقای دکتر مدققالچی اشاره کردند. آیا در برخی رشته‌ها مثل مهندسی برق، کامپیوتر یا عمران در بهترین دانشگاه‌ها اتفاقات عجیب و غریبی افتاده است یا نه؟ در بسیاری از رشته‌ها همان اتفاقی که فکر می‌کردیم بیافتد افتاده است. این خوب است که جامعه ریاضی ما روی این موارد حساسیت داشته باشد واقعاً یکی از کارکردهای انجمن‌های علمی باید همین باشد. من خواهشمن این است که آقای دکتر مدققالچی به عنوان رئیس انجمن، حتی این موارد را منعکس کنند و بحث‌های کارشناسی صورت گیرد. این که مواد امتحانی چه باشند و تأثیر مصاحبہ چگونه باشد. چرا که سازمان سنجش آزمون‌سازی می‌کند، همین استادان دانشگاه هستند. هیچ کارشناس سازمان سنجش آزمونی را طرح نمی‌کند. ولی بحثی که واقعاً مهم است این است که چرا وضعیت دانشجویان ریاضی مان به این شکل است که آقای دکتر فرمودند ۳۵ نفر آمدند و من مصاحبہ کردم، ۵ نفر بیشتر به درد نمی‌خورند. این‌ها خروجی‌های کجا هستند. من خودم ۲۵ نفر مصاحبہ کردم در چند روز و هیچ کس هم نگفت ۱۵ دقیقه، ۱۰ دقیقه بعضی تا ۴۵ دقیقه طول کشید و بعضی هم در حد ۱۵ دقیقه می‌شد تشخیص داد. درست است که این غریال خیلی بزرگ است و با گندم کاه هم می‌آید ولی ما نهایتاً گندم انتخاب می‌کنیم. در یک دانشگاهی که می‌خواست ۵ نفر پذیرش کند، اما ۲۰ نفر آمده بودند، من فکر می‌کنم در نهایت آن ۵ نفری که می‌شد انتخاب کرد خوب بوده‌اند.

برخی‌ها هم اصلًا وارد آزمون‌ها نشدنند، نه در مصاحبہ شرکت کردند و نه نتایج را تحلیل آماری. فقط با یک دیدگاهی می‌گفتند نتایج چنین و چنان خواهد شد و قصد آن است که افراد خاصی

ستون آزاد

گردهمایی‌های آینده

ریاضی دیروز و ریاضی امروز

دینای ریاضی برای خود دنیای جدایی است که قوانین حاکم بر آن، بر اساس منطق و استدلال بنا شده است. گام نهادن در این وادی و پیشرفت در آن به طور جدی و حقیقی میسر نمی‌شود، مگر آن که تابع این قوانین بود. روزگاری فقط عاشقان ریاضی در این وادی قدم می‌گذاشتند و کسانی که دغدغه‌اش را داشتند، به سراغش می‌رفتند و ایام خوبی را با این علم زیبا، چه در معنای محض و چه در مفهوم کاربردی، به کامِ دل، سپری می‌کردند. اما حکایت زمان کنونی ما، چیز دیگریست و حتی افراد و امандه از وادی‌های دیگر نیز به سراغ ریاضی می‌آیند و این جا را جولانگاه کار و درآمد و ارتقا و به قول فرنگی‌ها بیزنس کرده‌اند و شاید بی‌ارزش‌ترین چیز در دنیایشان همین ریاضی باشد.

بگذارید اندک درددلی با این عزیزان داشته باشیم و در یک سطر بگوییم:

«اگر برای ریاضیات این جا نیامدید برای ریاضیات این جا بمانید»

بگذارید دنیای ریاضی، مثل همیشه خالص، زیبا و پاک بماند.

این جا برای کسانی، هنوز همان مدینه فاضله هست.

یک عضو هیئت علمی

همایش ریاضیات و کاربردهای آن در سایر علوم

دانشگاه آیت‌الله بروجردی

۹۱ آبان‌ماه سال

با کمال مسربت به اطلاع می‌رساند با توجه به تغییرات اساسی در رشته ریاضی، دانشگاه آیت‌الله بروجردی (ره) در نظر دارد همایش دانشجویی با عنوان «ریاضیات و کاربردهای آن در سایر علوم» در روز چهارشنبه مورخ سوم آبان‌ماه سال ۹۱ برگزار نماید.

محورها و اهداف همایش

- معرفی رشته جدید ریاضیات و کاربردها؛
- آشنایی با کاربردهای مختلف رشته ریاضی در سایر علوم (از طریق ارائه سخنرانی در هر موضوع)؛
- آشنایی با گرایش‌های تحصیلی و زمینه‌های شغلی آینده رشته ریاضی؛
- هدایت و گسترش فعالیت‌های پژوهشی در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد؛
- ارتقاء سطح علمی و توانمندسازی دانشجویان رشته ریاضی، گسترش فرهنگ خلاقیت و نوآوری در مقابل فرهنگ حفظی؛

اعضای کمیته علمی همایش

آقایان: دکتر محمود زرینی، دکتر سید محمد مشتاقیون، دکتر حمید مظاہری، دکتر جواد مهری، دکتر موسی گابله و دکتر مهدی امیدعلی.

اعضای کمیته اجرایی همایش

آقایان: دکتر محمدرضا حدادی، دکتر عباس زیوری و دکتر مرتضی حسنوند.

لازم به ذکر است که اطلاعات لازم در مورد نحوه شرکت در همایش و ارسال مقاله در سایت دانشگاه به نشانی www.abru.ac.ir موجود می‌باشد.

محمد رضا حدادی

دانشگاه آیت‌الله بروجردی

طبق مصوبه شورای اجرایی انجمن مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲:

کلیه فارغ‌التحصیلان دکتری ریاضی، به مدت یک سال پس از فارغ‌التحصیلی، توسط انجمن ریاضی ایران، به عضویت پیوسته در خواهد آمد.

۱. آیا رشته ریاضی به صورت فعلی به رشته ریاضی کاربردی و ریاضی محض تقسیم گردد یا این که تحت عنوان یک رشته دانشجو پذیرفته شود و گرایش‌های مختلف برای آن‌ها در نظر گرفته شود.
۲. در صورت موافقت با پذیرش دانشجو تحت عنوان یک رشته «ریاضی» یا «ریاضیات و کاربردها» چه گرایش‌هایی برای آن‌ها در نظر گرفته شود؟
۳. دروس اصلی و الزامی هر گرایش چگونه تعیین گردد؟
۴. آیا برنامه‌ریزی به صورت صدرصد متتمرکز انجام گیرد و به دانشگاه‌ها ابلاغ شود و یا این که حداقل تصویب شود و بقیه اختیارات به دانشگاه‌ها سپرده شود تا بنا به پتانسیل خود برنامه‌ریزی نمایند.

وی در پایان اظهار داشت که بحث ۳ واحد یا ۴ واحدی بودن دروس در میزگرد جداگانه‌ای مورد بحث قرار خواهد گرفت. سپس آقای دکتر مدقالچی ریاست محترم انجمن ریاضی ایران، ضمن خوش آمدگویی و تأکید بر لزوم بازنگری در سرفصل دوره کارشناسی ارشد، گزارشی از بحث‌های مطرح شده در شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران را ارائه نمودند. در پایان جلسه افتتاحیه، سخنرانی دکتر بیژن ظهوری زنگنه تحت عنوان « برنامه‌ریزی کارشناسی ارشد ریاضی، یک نگاه تطبیقی » ارائه گردید. در این سخنرانی ابتدا به تاریخچه تغییرات و تحولات در برنامه کارشناسی ارشد در ایران پرداخته شد. آن‌گاه به طور اجمالی به برنامه کارشناسی ارشد دانشگاه‌های آمریکا، کانادا، انگلستان و ۳۰ دانشگاه اشاره شد. نکات مهمی که در ایران با برنامدها مشترک بود به قرار زیر است: به طور کلی برنامه‌های کارشناسی ارشد ریاضی به دو دسته تقسیم می‌گردد:

الف. کارشناسی ارشد ریاضی، (یعنی در این برنامه‌ها به اشتغال فارغ‌التحصیلان، بعد از فارغ‌التحصیلی توجه شده و برنامه‌هایی تنظیم شده که افراد را به یک توانایی مشخصی هدایت کند). برنامه‌هایی مانند کارشناسی ارشد ریاضیات مالی کارشناسی ارشد آموزش ریاضی، کارشناسی ارشد ریاضیات

اخبار انجمن

سمینار یک‌روزه « برنامه‌ریزی کارشناسی ارشد ریاضی »

سمینار یک‌روزه « برنامه‌ریزی کارشناسی ارشد ریاضی » روز یکشنبه ۱۱ تیرماه سال ۹۱، با حضور نمایندگان گروه‌های ریاضی دانشگاه‌های مختلف کشور، اعضای تخصصی شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران، اعضای کمیته تخصصی ریاضی شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اعضای کمیته ریاضی فرهنگستان علوم در محل دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار گردید. در این سمینار که بیش از ۶۰ نفر شرکت کننده داشت، ابتدا دکتر سید منصور واعظپور، مدیر اجرایی سمینار ضمن خوش آمدگویی اظهار داشت که همگام با تغییر و تحولات جهانی در عرصه‌های علوم، مهندسی، آموزش و اشتغال لزوم بازنگری در سرفصل رشته ریاضی دوره کارشناسی ارشد بیش از پیش به چشم می‌خورد. لذا انجمن ریاضی ایران به منظور استفاده از نظرات و پیشنهادات اعضای محترم علمی ریاضی کشور تصمیم گرفت که با برگزاری این سمینار و دعوت از نمایندگان گروه‌های ریاضی دانشگاه‌های مختلف کشور، نظرات و پیشنهادات آن‌ها را جویا شود و هم‌چنین با دعوت از اعضای کمیته تخصصی شورای برنامه‌ریزی جهت حضور در جلسه، آن‌ها را در جریان نظرات و پیشنهادات گروه‌های ریاضی قرار دهد. وی ضمن تشکر از شرکت همکاران در این سمینار اظهار داشت که پس از پایان جلسه افتتاحیه افراد حاضر در سمینار در ۵ گروه مختلف حضور خواهند یافت که در هر گروه یک نفر به عنوان هماهنگ کننده گروه و یک نفر به عنوان منشی انتخاب خواهد شد و هر کدام از گروه‌ها به طور جداگانه، نحوه بازنگری در برنامه دوره کارشناسی ارشد را مورد بحث قرار خواهند داد و در پایان میزگردی با حضور هماهنگ کنندگان گروه‌ها برگزار خواهد شد تا نظرات گروه‌ها را جمع‌بندی نمایند. وی از اعضای گروه‌ها درخواست نمود که ابتدا سوالاتی به شرح زیر را مورد بحث قرار دهند.

لزوم بازنگری در سرفصل دوره کارشناسی ارشد توافق داشتند و در چهار گروه بر پذیرش دانشجوی کارشناسی ارشد ریاضی تحت عنوان «ریاضی» یا «ریاضیات و کاربردها» و با گرایش‌های مختلف تأکید داشتند و فقط یکی از گروه‌ها در این مورد با احتیاط بیشتری برخورد کرده و بر لزوم تغییرات با شبیه ملایم تأکید داشت.

اما در مورد نحوه تعیین رشته دانشجویان تأکید داشتند که هر دانشگاه می‌بایستی دارای این اختیار باشد که در دفترچه سازمان سنجش علاوه بر نام رشته در صورت لزوم نام گرایش را نیز ذکر کند و در گرایش‌های خاص دانشجو پذیرد، بدین معنی که در هنگام تعیین رشته دانشجو، گرایش وی مشخص باشد ولی چنان‌چه بعضی از دانشگاه‌ها بخواهند تحت نام رشته، دانشجو پذیرند و پس از ثبت‌نام دانشجویان گرایش‌های آن‌ها را مشخص نمایند، نیز این کار میسر باشد.

در مورد تعداد گرایش‌های این رشته و نحوه تعیین گرایش‌ها نظرات مختلفی ارائه گردید که برخی معتقد بودند که می‌بایستی از بین عنوان‌های کنگره بین‌المللی ریاضی دانان انتخاب گردد و نهایتاً پیشنهاد گردید که تعیین گرایش‌ها در سمینار دیگری که به همین منظور برگزار می‌گردد مورد بحث قرار گیرد.

از جمله دیگر پیشنهادهای گروه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. دروس الزامی هر گرایش از یک جدول دروس انتخاب گردد.
۲. هر دانشجو از گرایش‌های مختلف و حداقل از سه گرایش درس انتخاب نماید.
۳. به دانشگاه‌ها اختیار داده شود که بتوانند گرایش‌های جدید معرفی نمایند.

۴. گرایش‌هایی که بازار کار بهتری دارند تعریف شوند.

در انتهای میزگردی پیرامون ۳ یا ۴ واحدی بودن دروس با حضور آفایان دکتر فدایی، دکتر بابلیان، دکتر موسوی، دکتر بیدآباد و دکتر عبدالالهی تشکیل گردید که در مورد این موضوع که آیا دروس دوره کارشناسی ارشد به صورت ۳ واحدی یا ۴ واحدی ارائه گردد بحث شد. تقریباً اکثر افراد با ۳ واحدی کردن کلیه دروس به صورت اجباری مخالف بودند و معتقد بودند که این اختیار به گروه‌ها و

بیمه، کارشناسی ارشد سیستم‌های پیجیده، کارشناسی ارشد ریاضیات محاسباتی و کارشناسی ارشد تدریس ریاضی (دبیری ریاضی) و ... . این نوع دوره‌ها روزبه روز افزایش پیدا می‌کنند و رو به توسعه است.

کارشناسی ارشد ریاضی، این دوره بیشتر مخصوص دانشجویانی است که علاقه‌مند به ادامه تحصیل در دوره دکتری ریاضی هستند. این دوره‌ها عموماً کلی است و قيد ریاضیات محض و یا کاربردی روی آن‌ها نیست.

در این دوره هیچ درس اجباری وجود ندارد و دانشجویان با توجه به علاقه خود، درس‌های متفاوت را اخذ می‌کنند. نکته قابل توجه این‌که هیچ کارشناسی ارشد ریاضی محض در هیچ کدام از دانشگاه‌ها وجود ندارد. در بعضی از دانشگاه‌ها کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی وجود دارد.

نکته دیگر این‌که در هر کدام از برنامه‌های کارشناسی ارشد ریاضی، روش آن است که دانشجویان مجبور هستند دروس را در زمینه‌های مختلف بگذرانند.

دانشگاه برکلی ریاضی را به چندین زمینه افزای کرده بود و از دانشجویان خواست که ۱) برای جامعیت و وسعت در سه زمینه، حداقل یک درس بگیرند.

۲) برای تخصص و اطلاعات بیشتر در یک زمینه حداقل سه درس بگذرانند.

پس از پذیرایی، گروه‌های پنج گانه از ساعت ۱۰/۵ کار خود را آغاز کرده و به مدت ۲/۵ ساعت بحث و بررسی خود را پیرامون موضوع انجام دادند.

در مراسم بعدازظهر، ابتدا میزگرد جمع‌بندی نظرات با حضور آقایان دکتر بیژن ظهوری زنگنه (هماهنگ کننده گروه ۱)، دکتر اسماعیل حسام‌الدینی (هماهنگ کننده گروه ۳)، دکتر حمیدرضا ظهوری زنگنه (هماهنگ کننده گروه ۴)، دکتر منصور دانا (هماهنگ کننده گروه ۵)، خانم دکتر زهرا گویا (هماهنگ کننده گروه ۲) و دکتر سیدمنصور واعظپور (هماهنگ کننده میزگرد) برگزار گردید. در ابتدا هر کدام از هماهنگ کننده‌ها جمع‌بندی نظرات گروه خود را ارائه نمودند. که در این جمع‌بندی‌ها تمام گروه‌ها بر

خبر و پاداشت‌ها

فرهنگ فراموش شده

حسین مومنایی*

هر چند که تعداد مقالات یک ریاضیدان در اکثر نقاط جهان معیاری برای ارزیابی وی قرار می‌گیرد ولی در کشورهایی که در علم ریاضیات، پیشرفتی هستند کیفیت یک کار تحقیقاتی اهمیت بیشتری دارد. در سایر نقاط جهان نیز معمولاً کیفیت در کار کمیت مورد توجه قرار می‌گیرد. در جامعه ریاضیات کشور ما، توجه زیاد به کمیت کارهای تحقیقاتی، باعث شده که کیفیت آن‌ها تقریباً به فراموشی سپرده شود. کمتر جایی شنیده می‌شود که کسی به‌واسطه اهمیت کار تحقیقاتی اش مورد تحسین قرار گرفته باشد. به طور کلی افراد از کیفیت و اهمیت کارهای تحقیقاتی همکاران خود بی‌اطلاعند و اگر کسی در این میان میل به انجام تحقیقات با اهمیت و ارزش داشته باشد در انزوا قرار می‌گیرد. حتی کسانی که سعی دارند در قضایات‌های این‌جا کیفیت را مدنظر قرار دهند، اعتبار مجله‌ای را که مقاله در آن چاپ شده ملاک قرار می‌دهند و موضوع و جایگاه بین‌المللی کار تحقیقاتی مورد توجه قرار نمی‌گیرد. برای درک بیشتر فاصله ایجاد شده در زمینه فرهنگ انتشار در ریاضیات، میان ما و کشورهای پیشرفتی به متین زیر که از پایگاه انجمن ریاضی آمریکا استخراج و ترجمه شده توجه فرمایید.

فرهنگ تحقیق و انتشار در ریاضیات

”ریاضیات اغلب به عنوان جزئی از علوم طبیعی و فیزیکی در نظر گرفته می‌شود ولی امور مربوطه به نشر آن با علوم فیزیکی و طبیعی از جهات مختلف متفاوت است. ریاضی دانان تمایل به انتشار به میزان نسبتاً کمتری نسبت به سایر علوم دارند. اکثر تحقیقات ریاضی در مجلاتی که داوری می‌شوند چاپ می‌شوند تا مجموعه مقالات کنفرانس‌ها یا کتاب‌ها. متون ریاضی در حجم بیشتری از مجلات گسترده شده است تا علوم دیگر و از آن‌جایی که یک مقاله معمولاً نمایانگر یک شرح مبسوط در مورد یک سوال ریاضی می‌باشد و هم‌چنین تحقیقات ریاضی معمولاً حساسیت خاصی از لحاظ زمانی ندارند تأخیر در چاپ آن‌ها متدال است. حتی بعضی از بهترین ریاضی دانان جوان، تعداد نسبتاً کمی مقاله چاپ می‌کنند. یک تحقیق در مورد

دانشگاه‌ها و اگذار گردد تا بنا به ماهیت دروس در مورد تعداد واحد آن‌ها تصمیم‌گیری نماید.

در انتهای برخود لازم می‌دانم که از طرف شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر که به نحو شایسته‌ای این سمبینار را برگزار نمود و به ویژه از ریاست محترم دانشکده جناب آقای دکتر مهدی دهقان تقدیر و تشکر نمایم.

سید منصور واعظ پور
دانشگاه صنعتی امیرکبیر

گزارش انتخابات شورای اجرایی انجمن

دوره مهر ۱۳۹۱ تا شهریور ۱۳۹۴

مجمع عمومی انجمن ریاضی ایران شهریور ماه سال ۱۳۹۰ خانم دکتر صدیقه جاهدی و آقایان دکتر ابوالفضل رفیع‌پور، دکتر رشید زارع‌نهندي، دکتر احمد صفایپور و دکتر محمد (فرید) مالک قائینی را به عنوان اعضای کمیته انتخابات انجمن برگزید. آذر همان سال کمیته انتخابات اقدام به ارسال برگه‌هایی به اعضای پیوسته انجمن کرد تا نامزدهای موردنظر خود را معرفی کنند و در بهمن ماه برگه‌های رسیده شمارش و اسامی کسانی که بالای ده معرف داشتند استخراج شد. اسفند ۱۳۹۰ تا اردیبهشت ۱۳۹۱ با نامزدهای معرفی شده تماس گرفته شد تا نامزدی خود را تأیید کنند، که در نهایت شانزده نفر آن را تأیید کرده و مشخصات و برنامه‌های خود را ارسال کردند. سپس دفترچه‌های معرفی نامزدها و برگه‌های رأی به اعضای پیوسته انجمن ارسال شد. سرانجام، مرداد ماه آرا رسیده شمارش و اسامی اعضای اصلی و علی‌البدل شورای اجرایی مشخص شد. براین اساس، افراد نامبرده در زیر اعضای اصلی شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران برای دوره مهر ۹۱ تا شهریور ۹۴ خواهند بود.

آقایان: دکتر محمدعلی دهقان، دکتر عباس سالمی، دکتر مجید میرزاوزیری، دکتر سید منصور واعظ پور، دکتر طاهر قاسمی‌هنری، دکتر مسعود آرین‌نژاد، دکتر عبدالعزیز عبدالهی و دکتر حمیدرضا ابراهیمی ویشکی، به عنوان اعضای اصلی و هم‌چنین آقایان: دکتر علی ایرانمنش، دکتر بیژن دواز، و دکتر مجید سلیمانی دامنه به عنوان اعضای علی‌البدل شورای اجرایی انتخاب شدند.

شورای اجرایی جدید انجمن، در اولین جلسه خود آقای دکتر محمدعلی دهقان را به عنوان رئیس و آقای دکتر سید منصور واعظ پور را به عنوان خزانه‌دار این دوره تعیین کردند.

برای شورای اجرایی جدید آرزوی موفقیت داریم.
رشید زارع‌نهندي
سرپرست کمیته انتخابات

یاد بودی از بانوی تلاش، پایداری و امیدواری

از صدای سخن عشق ندیدم خوشت

یادگاری که در این گبید دوار بماند (حافظ)

صحبت از عشق شد، حیف است که یادی از مرحوم مهندس افضلی پور و مرحوم بانو فاخره صبا (همسر ایشان) بنیان گذاران دانشگاه شهید باهنر کرمان نکنیم. آن‌ها با عشق، سنگ بنای دانشگاه شهید باهنر کرمان را پی‌ریزی کردند و هنوز نجوای این عشق، هدایتگر نسل امروز و فردا در این دانشگاه است.

مرحوم خانم بتول باقری را می‌توان به جرأت دنباله‌روی مسیر افضلی پور دانست. ایشان سنگ بنای خانه ریاضیات کرمان را با همان نوع از عشق و علاقه و ایشاره‌پایه‌گذاری کردند. هنوز یک سال از اهدا اولین جایزه همگانی سازی ریاضی به خانم بتول باقری نمی‌گذرد که ایشان را در جمع خود نداریم. فقدان این عزیز شایسته (به نقل از ایمان^{۱۱}) را به جامعه ریاضی ایران، به خصوص به فعالان خانه‌های ریاضیات کشور تسلیت می‌گوییم.

ایشان مدت زیادی با بیماری سرطان دست و پنجه نرم می‌کردند و علی‌رغم سختی‌هایی که در این راستا، پیش راهشان وجود داشت، همواره حامی فعالیتهای خانه ریاضیات کرمان بودند. تا این‌که بالآخره در ۱۷ تیر سال جاری به رحمت خدا رفتند. در این روز، یک نامه الکترونیکی از دکتر رجبعلی پور دریافت کردم که در آن نوشته شده بود به یاد او که زندگی من در او خلاصه می‌شد، کوه استوار زندگی من فرو ریخت. نامه‌ای پر از درد و اندوه که اشک را بر دیدگان همه دوستداران این زوج فرهیخته جاری می‌ساخت. به این بهانه یادی می‌کنیم از مرحوم خانم بتول باقری، بنیان‌گذار خانه ریاضیات کرمان و برنده اولین جایزه همگانی سازی ریاضی، روحش شاد و یادش گرامی.

ابوالفضل رفیع پور

دانشگاه شهید باهنر کرمان و رئیس خانه ریاضیات کرمان

^{۱۱} آقای علی پور اسماعیلی (متخلص به ایمان) از همکاران بخش ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان، که اشعار متعددی را سروده‌اند، در وصف خانم بتول باقری شعری سروده‌اند و ایشان را عزیز شایسته نامیده‌اند. این شعر در کتاب مجموعه مقالات دهه ریاضیات ۹۰ خانه ریاضیات کرمان به چاپ رسیده است)

۴۰ ریاضی دان برنده Sloan Fellowship در سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۶ نشان می‌دهد که ۷۰٪ آنان سالانه به‌طور متوسط ۲ مقاله یا کمتر در ۵ سال قبل از گرفتن جایزه‌اشان چاپ کرده‌اند. حتی ریاضی دانان رده بالاتر نیز، میزان انتشارشان نسبتاً کم است. بین ۲۲ ریاضی دانی که جایزه Guggenheim Fellowship را در سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ دریافت کرده‌اند نیمی از آن‌ها سالانه به‌طور متوسط ۲ مقاله یا کمتر در پنج سال قبل از دریافت جایزه‌اشان چاپ کرده‌اند. این دو گروه معرف قشر برتری از ریاضی دانان با میزان انتشار بالا هستند.

از بین ۲۷۴ انتشار توسط این برنده‌گان جایزه Guggenheim Fellowship شده چاپ شده‌اند و تنها ۳ عدد به صورت کتاب بوده‌اند. در حقیقت بین تمام مواردی که توسط Mathematical Reviews بین سال‌های ۱۹۰۵ تا ۲۰۰۵ مرور شده است ۸٪ از مجلات داوری شده بوده‌اند.

هنگام قضاؤت در مورد کارهای اکثر ریاضی دانان میزان ارزیابی اصلی برای یک برنامه تحقیقاتی، کیفیت انتشارات است تا کمیت آن‌ها. اطلاعات فوق در مورد کسانی که جایزه‌های معتبر را دریافت کرده‌اند این دیدگاه را قویاً تأیید می‌کند“

آگهی

از کلیه اعضای محترم انجمن دوره مهر ۹۰ - مهر ۹۱ تقاضا می‌شود در صورتی که تاکنون عضویت آن‌ها در سامانه <http://imsmembers.ir> تأیید نهایی نشده است نسبت به تکمیل موارد باقیمانده اقدام نمایند. یادآور می‌شود که طبق تصمیم شورای اجرایی انجمن در نیمة دوم سال جاری «راهنمای انجمن» مشتمل بر اساسنامه، آئین‌نامه‌ها، پاره‌ای از دستورالعمل‌ها و اطلاعات مفید دیگر و نیز بانک اطلاعاتی اعضا منتشر خواهد شد. لذا خواهشمند است اعضای محترم به‌ویژه مسئولان و نمایندگان انجمن در واحدهای گوناگون همکاران خود را برای تکمیل عضویت ترغیب فرمایید تا حق واحدها و افراد ضایع نشود.

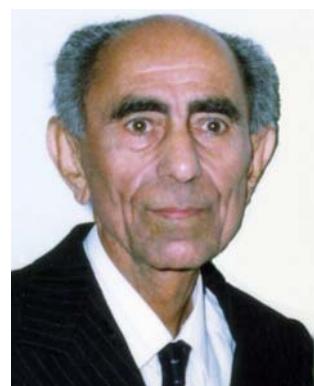
نتیجه کار طاقت‌فرسا و گاه طولانی پژوهش‌های علمی در چند صفحه به نام «پی‌پر» به نظر استادانی که با به اصطلاح «تألیف» کتابی ارتقاء می‌یافندند مسخره می‌رسید. اما، دکتر وصال چنان با ایمان این کار را پی‌گرفت که ارتقاء براساس پژوهش‌های علمی در دانشگاه‌های دیگر ایران هم باب شد و ریشه دواند. در این ارتباط تحصیل کرده‌های بازگشته از فرنگ و آشنا به پژوهش‌های علمی و مقاله‌نویسی به سبک جدید هم بی‌تأثیر نبودند.

همایش دست‌اندرکاران انجمن ریاضی ایران در دانشگاه نوش سال ۱۳۷۸

دکتر وصال برای مدتی به طور هم‌زمان سرپرستی گروه ریاضی دانشکده ادبیات و علوم، ریاست دانشکده مهندسی و معاونت دانشگاه شیراز را بر عهده داشتند و مصدر خدمات بس ارزشی‌ای شدند. خوب به یاد دارم در ایام تحصیل در دوره دکتری، وقتی با انجمن ریاضی آمریکا و فعالیت‌های آن آشنا شدم جای چنین تشكیلی را در ایران خالی یافتم و لزوم تشکیل انجمن ریاضی ایران را با شاگرد قدیمی و مرید دیگر استاد وصال، یعنی دکتر حیدر رجوی، در میان گذاشتیم. در سال ۱۳۴۹ اعضای بخش ریاضی دانشگاه شیراز، تحت رهبری و حمایت دکتر وصال نخستین کنفرانس ریاضی کشور را برپا کردند. دریکی از دو میزگرد این کنفرانس، تشکیل انجمن ریاضی ایران توصیه و راه پیشرفت ریاضیات کشور گشوده شد. هم‌زمان با برگزاری دومین کنفرانس ریاضی کشور که در دانشگاه صنعتی شریف این زمان برگزار شد جمعی، به عنوان هیأت مؤسس، اساسنامه انجمن ریاضی ایران را نوشتند و طبق آن اعضای شورای اجرایی انجمن را انتخاب کردند. به توصیه اکید دکتر وصال، بالاترین مقام اجرایی انجمن «منشی» نامیده شد تا تجربه تلحظ دعوا بر سر ریاست انجمنی دیگر تکرار نشود و انجمن ریاضی ایران به بی‌راهه نزود. قرعه فال به نام من درآمد که با عنوان منشی ثبت انجمن ریاضی ایران و راهاندازی فعالیت‌های آن را بر عهده بگیرم. خدای راشکر می‌گوییم که نخستین «انجمن علمی» کشور به ثبت رسید و اینک به خاطر فعالیت‌های مستمر، متنوع و اثربخش چهل ساله اش، در صدر فهرست انجمن‌های

بنیانگذار پژوهش‌های علمی در ایران: زنده‌باد دکتر منوچهر وصال

استاد دکتر منوچهر وصال در بهمن ماه سال ۱۲۹۱ هجری شمسی در تهران چشم به جهان گشود. عمری طولانی، با عزّت و پربرکت داشت و مصدر خدمات متعدد و فراوانی شد. به قول حکیم ابوالقاسم فردوسی «نسب از دو سر دارد این نیک پی»؛ از طرف پدری به وصال شیرازی، شاعر پرآوازه ایران زمین و از طرف مادری به خاندان بزرگ فروغی. مادرش خواهر محمدعلی فروغی ذکاء‌الملک بود. چون منوچهر در کودکی پدر خود را از دست داد تحت سرپرستی دائیش در خانه فروغی بزرگ شد. نظر به این که زندگی نامه این استاد پیش‌کسوت در خبرنامه شماره دو اردیبهشت سال ۱۳۷۵ درج شده است در اینجا صرفاً سابقه آشنایی، همکاری و مریدی خودم را به اختصار و با افتخار به عرض می‌رسانم.

بیش از نیم قرن پیش، در کلاس درس آنالیز ریاضی در محضرشان شاگردی کردم. واجد صفات لازمه برای اشتغال به حرفةٔ شریف معلمی بودند؛ جدّی، دقیق و تا حدّی سخت‌گیر. برخلاف بسیاری از استادان آن زمان اهل مطالعه بودند و مشتاق آموختن مطالب تازه. حدود پنج سال گذشت تا این که مجده‌ایشان را هنگام گذراندن دورهٔ دکتری ریاضی در شهر ایست لنسینگ ایالت میشیگان آمریکا ملاقات کردم. استاد به عنوان پروست (تعاون آموزشی، پژوهشی و دانشجویی) مرا برای کار، در دانشگاه پهلوی آن زمان و شیراز امروز دعوت کردند. با این که برای خدمت در دانشگاه‌های تهران و صنعتی شریف این زمان هم دعوت نامه داشتم کار در شیراز را برگزیدم و همکاری با دکتر وصال و دکتر حیدر رجوی را که می‌شناختم ترجیح دادم. به زودی پی بردم که قرار است ارتقاء اعضای هیات علمی این دانشگاه طبق روال دانشگاه‌های خوب دنیا بر اساس مقاله‌های اصیل علمی صورت پذیرد که در زورنال‌های معتبر جهانی چاپ و منتشر می‌شوند. بدین ترتیب با همت و تلاش پی‌گیر دکتر وصال، تحقیقات اصیل و مقاله‌نویسی علمی برای نخستین بار در ایران باب شد. درج

علمی شاخص تحت نظارت و حمایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری قرار گرفته است و می‌گیرد.

شصتمین سال تولد پروفسور راجنдра باهاتیا (Rajendra Bhatia)

پروفسور راجندر راجندا باهاتیا دکترای خود را در سال ۱۹۸۲ از مؤسسه آماری هند دریافت نمود و در حال حاضر به عنوان یک دانشمند برجسته در آن مؤسسه مشغول تدریس و تحقیق می‌باشد. پروفسور باهاتیا همکاری نزدیکی با انجمن ریاضی ایران خصوصاً در زمینه جبرخطی دارد. ایشان در سومین، چهارمین و پنجمین سمینار جبر خطی و کاربردهای آن به عنوان سخنران مدعو حضور فعال داشته و کارگاه‌های تخصصی متعددی در این سمینارها ارائه نمودند. ایشان ویراستار ارشد مجلات بین‌المللی، از جمله جبرخطی و کاربردهای آن، مجله عملگرها و ماتریس‌ها، ... می‌باشند و علاوه بر چاپ بیش از ۱۲۰ مقاله در ژورنال‌های بین‌المللی، کتاب‌های متعددی نیز به شرح زیر به چاپ رسانده است:

1. Matrix Analysis, Springer, 1997.
2. Fourier Series, Mathematical Association of America, 2005.
3. Perturbation Bounds for Matrix Eigenvalues, 2nd edition, SIAM, 2007.
4. Positive Definite Matrices, Princeton University Press, 2007.

کتب فوق مراجع ارزشمندی برای محققان در زمینه نظریه ماتریس‌ها، جبرخطی، آنالیز عددی، علوم کامپیوتر، فیزیک و مهندسی برق می‌باشد به طوری که به کتاب آنالیز ماتریسی ایشان بیش از ۶۰۰ ارجاع داده شده است. در دسامبر ۲۰۱۲ به مناسبت شصتمین سال تولد ایشان، کنفرانس ماتریس‌ها و عملگرها در مؤسسه علوم هند برگزار می‌گردد که علاقه‌مندان جهت اطلاعات بیشتر می‌توانند به نشانی <http://math.iisc.ernet.in/~bhatia60> مراجعه نمایند.

عباس سالمی

دانشگاه شهید باهنر کرمان

در سال ۱۳۵۵ علاوه بر عضویت، وظایف سنگین دبیر کلی فرهنگستان تازه تأسیس علوم ایران به من تفویض شد. یک سال پیش از این تاریخ نیز کار طاقت‌فرسای تأسیس عملی دانشگاهی در استان مازندران را پذیرفته بودم که قرار بود با همکاری دانشگاه هاروارد برای نخستین بار در ایران، دوره‌های تحصیلات تکمیلی ایجاد شود. انجام درست این دو وظیفه، یکی در تهران و دیگری در مازندران، ممکن نبود. در سال ۱۳۵۶ از آفای دکتر وصال که تازه بازنشسته تقاضا کردم تحت عنوان دبیر اجرایی فرهنگستان کمک کنند. بخت با من یار بود که پذیرفته بودن فوت وقت تجربیات ارزنده علمی، مدیریتی و کتابداری خود را در فرهنگستان به خدمت گرفتند.

بعد از انقلاب فرهنگی و بسته شدن دانشگاه‌ها، عده‌ای از استادان به مرکز نشر دانشگاهی پناه برداشتند. دست تقدیر باز هم مرید و مراد دیرینه را در زیر یک سقف به همکاری وا داشت و سبب شد بیش از پیش با سجاوای اخلاقی و مدیریتی این والاتبار آشنا شوم. حضور استاد کارساز شد تا گروه ریاضی، آمار و کامپیوتر این مرکز با تولید آثاری گران‌بها نقشی ارزنده در پیشبرد علوم ریاضی کشور ایفا کند.

افتخار می‌کنم که دکتر وصال را به ستاد چهره‌های ماندگار معرفی کردم و جایزه دکتر منوچهر وصال را در انجمن ریاضی ایران تأسیس نمودم. سرافرازم که دکتر وصال بر مرید خود مبت گذاشتند و جایزه مدیریت برتر انجمن ریاضی ایران را که به نام من است پذیرفتدند. دکتر وصال در مردادماه سال ۱۳۹۱ جان به جان آفرین تسلیم کردند. پیکر این چهره ماندگار با حضور آشنایان و شاگردان از مسجد دانشگاه تهران تشییع و در قطعه نام آوران بهشت زهراء به خاک سپرده شد. در مجلس ختم این استاد بی‌ریا، که بخشی از عمر بلند خود را به صورت افتخاری وقف پیشبرد علم و ریاضیات کشور کرده بودند حاضر شدم و همت چهار تشكیل علمی: انجمن آمار ایران، گروه ریاضی دانشگاه اصفهان، دانشگاه شیخ بهایی و خانه ریاضیات اصفهان را ستودم که با اهدای تاج گل، مجلس را مزین کرده بودند. همچنین شایسته است از فعالیت‌های انجمن ریاضی ایران در مراسم خاکسپاری، ترحیم و اطلاع‌رسانی به اعضا قدردانی شود.

روح پژوهشان شاد و بادشان جاویدان

مهندی بهزاد

شهریورماه ۱۳۹۱

استاد در زمینه‌های پژوهشی و آموزشی بسیار فعال بودند و در مدت حیات خود موفق به چاپ بیش از ۳۵ مقاله شدند. از دیگر افتخارات علمی ایشان می‌توان به اخذ جایزه جشنواره خوارزمی سال ۱۳۶۸، برنده بهترین مقاله در سال ۱۳۶۹، انتخاب به عنوان مدرس برجهسته در سال ۷۱، استاد نمونه کشور در سال‌های ۷۴ و ۷۵ اشاره نمود. وی سه سال، سردبیر بولتن انجمن ریاضی ایران، سه سال سردبیر مجله گلچین ریاضی، عضو هیأت تحریریه بولتن انجمن ریاضی، مجله علوم و فنون شیراز، مجله فرهنگ و اندیشه ریاضی و مجله علوم اهواز بودند. همچنین مدتی، عضو شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران، دبیر کمیته سومین سمینار آنالیز (آبان ۱۳۶۷)، دبیر بیست و هفتمین کنفرانس ریاضی کشور (آبان ۱۳۶۷)، عضو وابسته فرهنگستان علوم، عضو علمی مرکز تحقیقات تربیت ایتالیا (ICTP)، عضو شورای مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضی بودند.

در یکی از مصاحبه‌های ایشان، زمانی که از افتخارات علمی استاد پرسش شد، فرمودند که بزرگ‌ترین افتخار من این است که خداوند عالم به من توفیق خدمتگزاری به نسل جوان و دانشجویان عزیز را داده است و در این زمینه از هیچ‌گونه تلاشی فروگذار نکردن. استاد عوامل موفقیت خود را، فضل خداوند، پشتکار خود، زمان‌سنجی و درک موقعیت مطرح می‌کردند و همچنین موفقیت خود را مدعیون استادان ارزنده و دوستان خوب می‌دانستند. ایشان نقش اساسی ایمان به خدا و پایبندی به اعتقادات دینی و مذهبی را موجب آسایش و اطمینان قلب می‌دانستند و می‌گفتند که اگر یک محقق، به خدا اعتقاد داشته باشد، می‌داند که نظمی بر این عالم حکم‌فرماست و در نتیجه تلاش می‌کند تا رمز و راز آن را بفهمد.

خطرهای از زبان خود استاد

در اوایل دوره دکتری خود در دانشگاه ایندیانا برای موفقیت در این دوره تلاش عجیبی می‌کردم، مثلًاً صبح‌ها خیلی زود از خواب بیدار می‌شدم و به مطالعه می‌پرداختم. یک روز صبح زود که بیدار شدم برای این که مراحتی برای خانواده‌ام ایجاد نشود پارچه‌ای بزرگ روی چراغ مطالعه اندخته و مشغول به کار شدم. حدود سه ساعتی مطالعه کردم که ناگهان صدای زنگ اعلام حریق به گوش رسید و متوجه شدم که این پارچه ساعتی است که می‌سوزد و من متوجه نشده‌ام.

استاد از زبان همکارش آفای دکتر حبیب شریف:

اردیبهشت‌ماه، سال‌روز رحلت بزرگ‌مردی است که یاد و خاطره‌اش همیشه در دل دانشجویان و همکارانش تا ابد باقی خواهد ماند.

مرحوم استاد کریم صدیقی

دکتر عبدالعزیز عبدالهی*

روز سه‌شنبه ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۷۸ با فوت استاد گرانقدر، دکتر کریم صدیقی، جامعه ریاضی ایران به سوگ نشست و یکی از مفاخر ریاضی ایران و چهره شناخته شده ریاضیات جهانی، عالمی را تنها گذاشت.

صبر بسیار باید پدر پیر فلک را تا دگر مادر گیتی چو تو فرزند بزاید.

دکتر کریم صدیقی در سال ۱۳۲۹ هجری شمسی در شیراز به دنیا آمد، و در سال ۱۳۴۷ از دبیرستان ابوذر (شاهپور سابق) مدرک دبیلم خود را اخذ نمود، سپس بورسیه بانک مرکزی شد، که تنها افراد انگشت‌شماری توانایی استفاده از آن بورس را داشتند، و برای ادامه تحصیل راهی کشور انگلستان شدند و تحصیلات عالی خود را در دانشگاه لندن شروع کردند. ایشان سه سال در انگلستان بودند ولی به علت فوت پدر به ایران مراجعت کردند. به دلیل وابستگی و احساس مسئولیتی که نسبت به خانواده داشت به انگلستان باز نگشت و به ادامه تحصیل در ایران پرداخت. در سال ۱۳۵۱ وارد دانشگاه شیراز گردیدند و در سال ۱۳۵۴ کارشناسی ریاضی را دریافت کردند و در سال ۱۳۵۶ موفق به اخذ کارشناسی ارشد با معدل ۴ از دانشگاه شیراز شدند. بر اساس این موفقیت بود که دانشگاه ایندیانا آمریکا به ایشان بورس داد و استاد توانستند تحت نظر پروفسور کانوی (Conway) ادامه تحصیل دهند و در سال ۱۳۶۰ از این دانشگاه موفق به اخذ درجه دکتری شدند. برای کسب تجربه بیشتر، یک سال در کالج Knox تدریس و سپس به مدت ۲ سال در دانشگاه کالگری کانادا به عنوان پسا دکتری سپری کردند.

سرانجام در سال ۱۳۶۳ به ایران مراجعت و در بخش ریاضی دانشگاه شیراز با مرتبه استادیاری مشغول به کار شدند، در سال ۱۳۶۷ به مرتبه دانشیاری ارتقا یافته و در سال ۱۳۷۳ به درجه استادی رسیدند. استاد یکی از پیشکسوتان ریاضی کشور بودند که مصراحت راه‌اندازی دوره دکتری ریاضی در ایران را پیگیری می‌نمودند و بالاخره در سال ۱۳۶۷ نسبت به راه‌اندازی دوره دکتری ریاضی در دانشگاه شیراز اقدام کردند و ۱۴ نفر در مقطع دکتری و بیش از ۳۵ نفر در مقطع کارشناسی ارشد تحت سرپرستی استاد فارغ‌التحصیل شدند. اکثر دانش‌آموختگان دکتری ایشان در حال حاضر، مشغول به پژوهش و تدریس در دانشگاه‌های کشور بوده و خود نیز فارغ‌التحصیلانی در دوره دکتری و کارشناسی ارشد دارند.

بروفسور صدیقی و بروفسور کانوی

دکتر عبدالعزیز عبدالهی

زمانی که افتخار تهیه این نوشتار به من محول شد، تمام آن زمانهایی که در کنار استاد به کسب علم، چه در دوره کارشناسی ارشد و چه در دوره دکتری، سپری شد را مرور کردم. این مرور زمانی بیشتر شد که با دیگر شاگردان استاد به صحبت نشستم. بسیار از استاد فراگرفتیم که در چند صفحه جای نمی‌گیرد، ولی بی اختیار این شعر خواجه حافظ شیرازی که می‌گوید:

گل عزیز است غنیمت شمریدش صحبت
که به باغ آمد از این راه و از آن خواهد شد

و مهم‌ترین نصیحتی که استاد می‌کرد، یادم افتاد. استاد دوران دانشجویی را بهترین فرصت برای یادگیری می‌دانستند و همواره تأکید می‌نمودند که موضوع و مطلبی را که انسان در این دوران یاد می‌گیرد در ذهنش نقش می‌بندد و به آسانی فراموش نمی‌شود و لازم است تا این دوره را غنیمت شمرده و از برات آن استفاده کرد.

از راست نفر پنجم به بعد آقایان: دکترا رسیان، دکتر صدیقی، دکر زعفرانی، دکر محسنی مقدم، دکر نومانیان و دکر نیکنما

بروفسور صدیقی عاشق خدمت به کشورش بود. او در بد و بازگشت به میهن، در دهه اول انقلاب، تلاش زیادی نمود تا دوره دکتری ریاضی را در دانشگاه شیراز نوگشایی نماید و بالاخره در سال ۱۳۶۷ این دوره را راهاندازی کرد.

جدیت در کار، رعایت معیارهای علمی و استانداردهای جهانی از ویژگی‌های کمنظیر ایشان بود. به تبعیت از رشته تخصصی اش، که همیشه به دنبال ایده‌های جدید و چاپ مقالات بود، در ابعاد دیگر نیز این ویژگی را داشت. ترجمه و تألیف کتاب، تلاش در راهاندازی مجله علمی، سردبیری و عضویت در هیأت تحریریه مجلات علمی، عضویت در مجامع ملی و بین‌المللی، دبیر همایش‌های ملی و بین‌المللی، گوشه‌ای از تلاش‌های صادقانه ایشان و خدمات مخلصانه پروفسور صدیقی است.

بروفسور صدیقی

دکتر کریم هدایتیان:

استاد فرزانه، مرحوم دکتر صدیقی فردی متدين، پر تلاش، دلسوز و سرشار از استعداد در تحقیقات ریاضی بودند. اطلاعات ایشان در شاخه‌های متفاوت ریاضی، بسیار وسیع بود و مسلط به زبان‌های رایج و از حافظه بسیار خوبی برخوردار بودند. ایشان، تقریباً، در تمام کنفرانس‌ها و سمینارهای ریاضی داخل کشور شرکت می‌کردند و معمولاً در طول تابستان نیز در خارج از کشور مشغول پژوهش بودند. هم‌چنین دانشجویان خود را به شرکت در کنفرانس‌های داخل و خارج از کشور و دیگر برنامه‌های علمی تشویق می‌کردند. با وجودی که حدود ۱۳ سال از بین ما رخت بر بسته و دعوت حق را لبیک گفته‌اند، ولی همواره جای خالی این استاد بزرگوار در جامعه ریاضی کشور احساس می‌گردد.

استاد با جمع خانواده

دکتر بهرام خانی ریاضی

از خصوصیات برجسته استاد، پشتکار و ممارست ایشان در انجام کارهایی بود که مقصد انجام آن را داشت، مثلاً وقتی اراده کرد به تنهایی دورهٔ دکتری ریاضی در دانشگاه شیراز را راه‌اندازی نماید، این کار را انجام داد و با این کار نتایج خوبی نیز به جامعه ریاضی کشور هدیه داد. مورد دیگر تلاشی بود که در یک مقطع از زمان، برای دایر نگهداری دوچار کارشناسی ارشد کرد، که برای این کار دروسی مانند جبر جابجایی، توابولوژی جبری و یا هندسه منیفلد را ارائه نمودند. اراده ایشان در راه‌اندازی مجلهٔ گلچین و یا همایش‌های مختلف در دانشگاه شیراز ستودنی است. خصوصیت دیگر، پشتیبانی و حمایت ایشان از دانشجویان خود بود و حتی گاهی اوقات انتقاد از دانشجو را با انتقاد از خود یکی می‌دانستند. از آخرین روزهای زندگی استاد، به یاد دارم که بعد از تعطیلات نوروز ۱۳۷۸ وقتی در بخش ایشان را ملاقات کردم، متوجه شدم که بسیار ضعیف شده‌اند و وقتی از ایشان دلیل آن را جویا شدم، رژیم غذایی را دلیل آوردنم. تقریباً تا دو یا سه هفته قبل از فوت، هیچ‌کس از نوع بیماری ایشان اطلاع دقیقی نداشت و خودشان نیز بیماری خود را مطرح نمی‌کردند. به یاد دارم که در آخرین امتحان دورهٔ دکتری آنالیز که در زمان ایشان برگزار شد، به خاطر مسئولیتی که داشتم و با توجه به بیماری که داشتم و این که ایشان تنها کسی بودند که دانشجو دکتری آنالیز می‌گرفتند، از ایشان برای پذیرش دانشجو دکتری کسب تکلیف کردم و ایشان موافقت خود برای پذیرش دو نفر اول اعلام کردند، که این نشان می‌داد که امید خود به زندگی را از دست نداده و هنوز اراده قوی برای ادامه زندگی داشتند. خدایش بیامرزد، که حق بسیار بزرگی برگردان ما شاگردانش و جامعه ریاضی ایران دارد.

دکتر سید منصور واعظ پور
در آرزوی بوی گل نوروز
در حسرت آن نگار عالم سوزم
از شمع سه گونه کار می‌آموزم
می‌گریم، می‌گذازم و می‌سوزم

استاد، نابغه‌ای بود با ذهنی سرشار از اندیشه‌های نو. کلاس‌ها و سخنرانی‌های وی افق‌های تازه‌ای را در برابر دیدگان همگان می‌گشود، هر سخنرانی او یک کار هنری بود، چشم‌گیر از لحاظ ساختار منطقی، دقیق و درنهایت واضح، جذاب و گیرا. همراه با سخت‌گیری بدون بخشش کوچک‌ترین خطأ، به داشت آموختگانش زیبایی ریاضیات را که عمیق‌ترین معرفت بشری است را هدیه می‌کرد. وی از نادر ریاضی دانان معاصر این کشور بود که با استعداد سرشار، عشق و شیفتگی به ریاضی و پایداری بر باورهای خویش خدماتی بزرگ و فراموش نشدنی به جامعه ریاضی کشور ارائه داد.

بحری است بحر عشق که هیچش کرانه نیست
آن جا جز آن که جان بسپارند چاره نیست

روحش شاد و یادش گرامی

* دانشگاه شیراز

از راست آقایان: دکتر مشتاقیون، دکتر واعظ پور، دکتر شیرازه حقیقی، دکتر تهمتن، دکتر صدیقی،

دکتر عسگری همت و آقای عبدالهی

علمی پژوهشی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری، دکتر خالصی فرد معاون دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه، دکتر مدققالچی رئیس انجمن ریاضی و دکتر علی طاهرخانی دبیر اجرایی سی و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی، نوبت به اینجانب رسید تا برنده‌گان نشان‌های طلا، نقره و برنز را اعلام کنم. برای اهدای جوایز، آفایان دکتر سیدی، دکتر خالصی فرد و دکتر مدققالچی فراخوانده شدند تا لوح تقدیر و مدال‌های دانشجویان و همچنین لوح تقدیر تیم‌های اول تا پنجم را به سرپرست مربوطه اهدا کنند. اجرا و هدایت جلسه اختتمیه به عهده دکتر زارع‌نهندی بود و ایشان ضمن اجرای برنامه، مختصراً از تاریخچه این مسابقات را یادآوری کردند. در این جلسه و در پایان سه دوره فعالیت کمیته علمی، لوح‌های تقدیر از جانب شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران توسط دکتر مدققالچی به اعضای کمیته و از این‌رو، از جانب اعضای کمیته علمی از اعضای شورای اجرایی اجرایی قدردانی می‌کنم. در مدت زمان برگزاری مسابقه، همکاری با اعضای پرتلاش کمیته اجرایی و دانشجویان عاری از تکبر گروه ریاضی دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، به ویژه وجود دکتر علی طاهرخانی پُر جنب و جوش و دکتر رشید زارع‌نهندی صبور و متواضع قوت قلبی بود برای اعضای کمیته علمی و عاملی بود برای ایجاد فضایی دوستانه در طول برگزاری مسابقه. در این مدت، خانم‌ها فریده صمدیان، زهرا و سمانه بختیاری تایپ سوال‌ها و راه‌حل‌ها و آماده کردن لوح‌های تقدیر و دیگر امور مربوط به کمیته علمی را به عهده داشتند و وظیفه خود می‌دانم که از آن‌ها قدردانی کنم. از آقای سپهر مقانی سپاسگزار هستم که در این مدت کارهای رایانه‌ای مربوط به مسابقه را به طرز شایسته‌ای انجام دادند. برنامه‌ریزی مسابقه، پیش از آغاز آن، با هماهنگی خانم اکرم صادقی صورت می‌گرفت و لازم است که از ایشان نیز تشکر کنم. کمیته تصحیح متiskل از استادان و دانشجویان دقیق و نکته‌سنج نقطهٔ قوت مسابقه بود. به خانم آذین گله‌هاران و آفایان میثم علیشاھی، کاوه خوشخواه، محمدحسن شیردره، علی خزلی، محسن ملاحاجی آقایی، خشایار فیلم، محمدصادق، زمانی، بهروز میرزاپی، امیرحسین صنعت‌پور، حمیدرضا حاجی‌شریفی و مهدی کرمی دست مریزاد می‌گوییم. سرانجام می‌دانیم طرح ۲۴ سوال مسابقه‌ای، کاری است که مهارت ویژه می‌خواهد و بسیار زمان بر است. این وظیفه به عهدهٔ تیم کمیته علمی است که در این چند سال، تلاش آن‌ها ستودنی بوده است. آفایان دکتر مجید میرزاپیری، دکتر حسین مومنی‌ای، دکتر کسری علیشاھی (به مدت چهار سال)، دکتر امید نقشینه‌ارجمند، دکتر مجتبی قیراطی (به مدت شش سال)، دکتر حسن شیردره‌حقیقی، دکتر امیر جعفری و دکتر حمیدرضا ابراهیمی ویشکی (به مدت دو سال)، در این کمیته فعالیت داشتند و از آن‌جا که خود کارگردان این

■ گزارش گردش‌های برگزار شده سی و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور

آخرین جلسه کمیته علمی سی و ششمین مسابقه ریاضی دانشجویی، به منظور نهایی کردن سؤال‌های مسابقه، روز ۲۴ اردیبهشت‌ماه ۹۱ در دفتر انجمن ریاضی ایران برگزار شد و روز بعد اعضای کمیته عازم زنجان و سپس دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان، محل برگزاری مسابقه شرکت کردند که سی و هفت تیم به صورت تیم کامل ۵ نفره در این مسابقه حضور یافتدند. همهٔ تیم‌ها عصر روز ۲۵ اردیبهشت‌ماه وارد زنجان شدند و توسط کمیته اجرایی مسابقه اسکان داده شدند. بعد از صرف شام، مطابق روال همیشگی، جلسه‌ای متشکل از سرپرست تیم‌ها و اعضای کمیته علمی تشکیل و پیرامون شیوهٔ انتخاب سؤال، مقررات مربوط به آئین‌نامه و موارد دیگر بحث و تبادل نظر به عمل آمد. روزهای ۲۶ و ۲۷ اردیبهشت‌ماه از ساعت ۶ تا ۹ صبح انتخاب سؤال توسط سرپرستان انجام شد و آزمون در این دوره از ساعت ۹ صبح به مدت سه ساعت و نیم برگزار گردید. مانند سال‌های قبل، مصححین که از طریق ارسال فراخوان به دانشگاه‌ها انتخاب شده بودند، تصحیح برگه‌های آزمون را آغاز کردند و بعد از اعلام نتایج آزمون و تجدیدنظر توسط مصححین، کارنامهٔ نهایی تیم‌ها به سرپرستان تحویل داده شد (شرح کامل و جزئیات فرایند برگزاری این نوع مسابقات به‌طور مفصل در گزارش سی و چهارمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور آمده است تا کمیته‌های علمی مسابقات در آینده بتوانند از آن استفاده کنند). روز ۲۸ اردیبهشت‌ماه ساعت ۱۰ شب، اعضای کمیته‌های علمی و اجرایی مسابقه، طی نشستی، رده‌بندی نشان‌ها را تعیین کرد. امسال برخلاف سال‌های قبل، به لحاظ نزدیکی امتیازها، اختصاص نشان طلا به دانشجویان به عدد ۱۰ رسید. سرانجام مراسم پایانی از ساعت ۹ صبح روز ۲۹ اردیبهشت ماه آغاز شد و بعد از سخنان آقایان دکتر سیدی معاون

تصاویر تیم‌های اول تا پنجم

تیم دانشگاه شهرورد

تیم دانشگاه صنعتی شریف

تیم دانشگاه صنعتی شهرورد

تیم دانشگاه شهرورد

تیم دانشگاه صنعتی امیرکبیر

مسابقات بوده‌اند، نیازی به قدردانی من نیست و به عنوان عضوی از این کمیته به آن‌ها می‌گوییم خسته نباشید.

نتایج تیمی

۱۸. شاهد
۱۹. یاسوج
۲۰. مازندران
۲۱. صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
۲۲. شهرکرد
۲۳. ولی‌عصر رفسنجان
۲۴. الزهرا
۲۵. خلیج فارس
۲۶. کردستان
۲۷. اراک
۲۸. بوعلی سینا همدان شاهد
۲۹. صنعتی شاهرود
۳۰. رازی
۳۱. تبریز
۳۲. ولایت ابرانشهر
۳۳. ارومیه
۳۴. گیلان

ضمناً دانشگاه‌های بین‌المللی امام خمینی، تفرش، حکیم سبزواری، علوم پایه دامغان، علم و صنعت ایران، شهید باهنر کرمان، شهید چمران اهواز و هرمزگان با تعداد کمتر از پنج نفر دانشجو شرکت کرده بودند و در ردیف‌بندی تیمی به حساب نیامده‌اند.

سؤالات آزمون

(۱) همهٔ ماتریس‌های $n \times n$ با درآیه‌های حقیقی مانند A را مشخص کنید که در شرط زیر صدق کنند: اگر v بردار ستونی دلخواه باشد که تمام درآیه‌های آن ناصرف است، آن‌گاه همهٔ درآیه‌های Av نیز ناصرف باشد.

(۲) فرض کنید $\mathbb{R} \rightarrow f$: تابعی باشد که به ازای هر $x \in \mathbb{R}$ ، یک مجموعهٔ باز U شامل x وجود داشته باشد که تحديد f به U یک چندجمله‌ای است. ثابت کنید f یک چندجمله‌ای است.

نتایج انفرادی

۱. نیما حمیدی
۲. مسعود شفائی ابر
۳. محمد پدرام فر
۴. محی‌الدین متولی
۵. خشاپار سرتیپی
۶. مهدی صالحی فر
۷. سید حامد موسوی
۸. آران رؤوفی
۹. حامد قاسمیان
۱۰. امیر ساکی
۱۱. سجاد بکرانی بالانی
۱۲. مرتضی حسن‌وند
۱۳. رضا کابلی
۱۴. پویا صالحی نوین‌گانی
۱۵. سیدعلی شتاب بوشهری
۱۶. یازدان بهرام‌نسبت
۱۷. مهران حسینی
۱۸. محمدرضا حق‌پناه
۱۹. امیرحسین صادقی‌منش
۲۰. امید غفاری‌نیا
۲۱. آرمان آشتاپ
۲۲. محسن نمازی
۲۳. حمیدرضا امینی خوارسگانی
۲۴. امیرعلی سفایی
۲۵. امیر کفشدار گوهرشادی
۲۶. رضا سلیمی
۲۷. محمد اسماعیل حسنی جبل‌کنی دانشگاه صنعتی شاهرود
۲۸. زینب غلام‌رضایی
۲۹. اشکان محمدی
۳۰. میلاد کتاب‌قلعه حاجی‌علی
۳۱. محسن امین‌زاده
۳۲. عباس قادری اییانه
۳۳. مهدی اکرمی
۳۴. محمد اکبری ورنوسفادرانی
۳۵. مجتبی مجاهدی
۳۶. شهاب باباپور مسجدی

۸) فرض کنید p عددی اول باشد. قرار دهید

$$G = \left\{ \begin{pmatrix} 1 & a & b & c \\ 0 & 1 & 0 & d \\ 0 & 0 & 1 & e \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} : a, b, c, d, e \in \mathbb{Z}_p \right\}$$

می‌دانیم که G به همراه عمل ضرب ماتریس‌ها (به پیمانه p) یک گروه از مرتبه p^5 است. اعضای G' (زیرگروه مشتق G) را مشخص کنید.

۹) فرض کنید X یک فضای متریک و $f : X \rightarrow \mathbb{R}^n$ تابعی بیوسته باشد. می‌گوییم f در نقطه $x \in X$ بیشین (maximal) است اگر برای هر $y \in X$ که $f(y)$ مؤلفه به مؤلفه بزرگ‌تریا مساوی $f(x)$ است، داشته باشیم $f(x) = f(y)$.
الف. ثابت کنید اگر X فشرده و ناتهی باشد مجموعه $\{f(x) \mid x \in X\}$ بیشین است.
ب. فضای متریک فشرده‌ای مانند X و تابعی بیوسته مانند f مثال بزنید که $M_f = \{x \in X \mid f(x) = f(x)\}$ ناتهی است.

۱۰) فرض کنید $\mathbb{C} \subseteq U$ باز و همبند و $f, g : U \rightarrow \mathbb{C}$ توابعی تحلیلی باشند آن چنان که $|g| + |f|$ ثابت است. ثابت کنید f و g توابعی ثابت هستند.

۱۱) رأس‌های چهاروجهی P روی سطح کره قرار گرفته‌اند. نشان دهید اگر بیش از ۴ از سطح کره رنگ شده باشد، دورانی از P وجود دارد که همه رأس‌های آن در قسمت رنگ شده قرار بگیرند.

۱۲) عمل دوتایی . روی مجموعه G تعریف شده است. همچنین تابع $H : G \rightarrow G$ وجود دارد به‌گونه‌ای که برای هر $a, b, c, d, f \in G$ نتیجه $(a \cdot b) \cdot c = (a \cdot d) \cdot f$ باشد. ثابت کنید $(G, \cdot, H)$ یک گروه است.

فریبرز آذرپناه
رئیس کمیته علمی مسابقات ریاضی دانشجویی کشور

۳) آهن‌فروشی تیرآهن‌های به طول 10° متر دارد. برای سه عدد حقیقی $x_1, x_2, x_3 \in \mathbb{R}$ می‌خواهیم با برش این تیرآهن‌ها ۳ قطعه آهن به طول‌های x_1, x_2 و x_3 تهیه کنیم. فرض کنید جوش دادن قطعه‌های تیرآهن امکان‌پذیر نیست. نیاز باشد. مجموعه نقاط نایپوستگیتابع f را مشخص کنید.

۴) فرض کنید R حلقه‌ای جابجایی و یک‌دار باشد. ثابت کنید برای هر $x \in R$, $ex \in R$, حداکثر یک عضو خودتوان $e \in R$ وجود دارد که $e + x$ معکوس‌پذیر و ex پوج توان است.

۵) می‌دانیم ($\mathbb{R}(x)$ (میدان توابع گویا با ضرایب حقیقی) با رابطه زیر به یک میدان مرتب تبدیل می‌شود: فرض $\frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{a_n x^n + \dots + a_0}{b_m x^m + \dots + b_0}$, در این صورت تعریف کنیم $\frac{P}{Q} \triangleq 0$ اگر و تنها اگر $\frac{a_n}{b_m} = 0$. می‌گوییم $g \in \mathbb{R}(x)$ به f_n دنباله است، اگر برای هر $n > N$ که اگر $g \triangleq 0$, وجود داشته باشد $\exists n > N$ که $g(n) \neq 0$. همچنین می‌گوییم دنباله $\{f_n\}$ کوشا است، اگر برای هر $n, m > N$ که $g(n) = g(m)$ وجود داشته باشد $\exists n, m > N$ که اگر $n > m$ $-g \triangleq (f_n - f_m) \triangleq g$
الف. دنباله‌ای با جملات متمایز مثال بزنید که $\triangleq$ -همگرا باشد.
ب. نشان دهید دنباله‌ای وجود دارد که $\triangleq$ -کوشا است، ولی $\triangleq$ -همگرا نیست.

۶) P متوازی‌السطوحی است که مختصات همه رأس‌های آن صحیح است: فرض کنید A, B, C و D به ترتیب تعداد نقاط با مختصات صحیح اکیداً داخل P , روی وجود و لی نه روی اضلاع P , روی اضلاع ولی نه روی رأس‌های P و روی رأس‌های P باشند. نشان دهید

$$P = A + \frac{1}{2}B + \frac{1}{4}C + \frac{1}{4}D.$$

۷) فرض کنید n عددی طبیعی و $A_1, A_2, \dots, A_n$ مجموعه‌هایی دلخواه باشند. ماتریس $X = [x_{ij}]_{n \times n}$ را چنین تعریف می‌کنیم: $x_{ij} = \begin{cases} 1 & A_i \subseteq A_j \\ 0 & A_i \not\subseteq A_j \end{cases}$ در غیر این صورت نشان دهید $X^n = 0$.

بین‌المللی هر روز پر رنگ‌تر شود.

دکتر گوہار

جایزه هانس فروتنال و فلیکس کلاین

جایزه هانس فروتنال^{۱۵} هر دو سال یک بار به یکی از آموزشگران ریاضی که پژوهش‌هایشان دارای اصالت و ابتکار باشد، اهدا می‌گردد. جایزه فلیکس کلاین^{۱۶} نیز هر دو سال یکبار به آموزشگرانی اهدا می‌شود که دارای تحقیقات با تأثیرات طولانی در حوزه آموزش ریاضی باشند. در مراسم افتتاحیه دوازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی، جایزه هانس فروتنال و فلیکس کلاین در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۱ به چهار نفر از آموزشگران ریاضی اهدا شد. در مراسم اهدا جایزه‌رئیس کمیته بین‌المللی کنگره (سونگ جی چو^{۱۷})، رئیس انجمن ریاضی دانان (اینگرید دایچی^{۱۸})، رئیس کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی (بیل بارتون)، و وزیر آموزش و علوم و فناوری کره جنوبی (لی جو هو) حضور داشتند.

برندگان جایزه‌های فلیکس کلاین و هانس فروتنال در سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۱ عبارت بودند از:

- گیلا لدر^{۱۹} برنده مدال کلاین در سال ۲۰۰۹، آموزشگر ریاضی استرالیایی که بیشتر بر روی تفاوت جنسیتی تحقیق می‌کند.
- پیوس چوالارد^{۲۰} برنده مدال فروتنال در سال ۲۰۰۹ ریاضی دان و آموزشگر ریاضی فرانسوی که به خاطر نظریه مردم‌شناسی آموزش، شهرت دارد. علاقه اصلی او در پژوهش، آموزش جبر است.

- لوئیس رادفورد^{۲۱} برنده مدال فروتنال در سال ۲۰۱۱ آموزشگر ریاضی کانادایی (متولد گوآتمالا^{۲۲}) که در مورد تفکر جبری پژوهش می‌کند. او به عنوان رئیس گروه تاریخ و

Hans Freudenthal^{۱۵}
Felix Klein^{۱۶}
Sung Je Cho^{۱۷}
Ingrid Daubechies^{۱۸}
Gilah Leder^{۱۹}
Yves Chevallard^{۲۰}
Luis Radford^{۲۱}
Guatemala^{۲۲}

دوازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی

دوازدهمین کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی از هشتم تا پانزدهم جولای ۱۸ تا ۲۵ تیر ماه (۱۳۹۱) در شهر سئول، پایتخت کشور کره جنوبی برگزار گردید. محل برگزاری کنگره^{۱۳} گنجایش ۷ هزار نفر را داشت. این محل، همان جایی است که قرار است در سال ۲۰۱۴ میزبان کنگره بین‌المللی ریاضی دانان باشد.

عکس محل برگزاری

کنگره بین‌المللی آموزش ریاضی^{۱۴} با هماهنگی کمیسیون بین‌المللی تدریس^{۱۵} ریاضی هر چهار سال یک بار، علاقه‌مندان به حوزه آموزش ریاضی را دور هم جمع می‌کند. کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی در کنگره بین‌المللی ریاضی دانان در سال ۱۹۰۸ تأسیس شد و در سال ۱۹۵۲ به عنوان کمیسیونی از انجمن بین‌المللی ریاضی دانان معرفی شد. دو مؤلفه اصلی در کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی وجود دارند، که با یکدیگر جلسه مجمع عمومی را تشکیل می‌دهند. مؤلفه اول شامل نماینده‌های کشورهای عضو در کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی است که آقای دکتر علی رجالی نماینده ایران در کمیسیون هستند و به طور فعالانه در جلسات آن شرکت می‌کنند. مؤلفه دوم کمیته اجرایی کمیسیون است که توسط اعضای مجمع عمومی برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند.

در جلسه مجمع عمومی کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی که با شرکت نمایندگان بیش از ۸۰ کشور دنیا در محل کنگره تشکیل شده بود، اعضای جدید شورای اجرایی کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی برای سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ انتخاب شدند، که خانم دکتر زهرا گویا به عنوان یکی از اعضای شورای اجرایی انتخاب شدند. این انتخاب را به ایشان و به جامعه ریاضی ایران تبریک می‌گوییم. امیدواریم که نقش آموزشگران ریاضی ایرانی در مجامع

COEX^{۱۶}

International Congress on Mathematics Education^{۱۷}
International Commission on Mathematics Instruction^{۱۸}
(ICMI)

از راست به چپ: بیل بارتون، اینگرید نایجی، بوس چولارد، گلا لدر، کارولین کیرن، وزیر آموزش و علوم و فناوری کره جنوبی (لی جو هو)، لوئیس رادفورد، آلن شونفیلد و سوگی جی جو

ریاضی توسط بیل بارتون، رئیس کمیسیون بین‌المللی تدریس ریاضی برگزار شد.

ابوالفضل رفیع پور
دانشگاه شهید باهنر کرمان

نخستین سمینار نظریه عملگرها و کاربردهای آن

نخستین سمینار نظریه عملگرها و کاربردهای آن به همراه دومین کارگاه مسائل نگهدارنده خطی به ياد مرحوم پروفسور کریم صدیقی به مدت دوروز در روزهای ۳ و ۴ خرداد ۱۳۹۱ در دانشگاه مازندران برگزار گردید. سمینار با افتتاحیه کوتاه و سخنرانی ۲۰ دقیقه‌ای دکتر عبدالعزیز عبدالهی از دانشگاه شیراز در ياد استاد صدیقی شروع شد. علیرغم این‌که برای اولین بار سمینار نظریه عملگرها در ایران برگزار می‌شد با استقبال خوبی در داخل و خارج کشور مواجه شد. ۱۷ مقاله از شرکت‌کنندگان خارجی از کشورهای رومانی، چک، هند، تونس، الجزایر و عراق ... به این سمینار ارسال شد. تنها پروفسور Peter Semrl از کشور اسلوونی مهمان ویژه سمینار بود که به دعوت ما شرکت نمودند. مابقی شخصاً علاقه‌مند به شرکت در این سمینار بودند هر چند که در نهایت چهار نفر توانستند در این سمینار حضور یابند. در این سمینار، دانشگاه مازندران میزبان بیش از ۱۰۰ نفر از اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی از سراسر کشور بود، که حدود ۵۰ مقاله به صورت سخنرانی توسط تعدادی از شرکت‌کنندگان ایراد گردید. سخنران کلیدی سمینار (Semrl) در سه جلسه ۵۰ دقیقه‌ای سخنرانی خود را در موضوع مسائل نگهدارنده خطی به صورت کارگاهی با عنوان *Adjacency preserving maps* ایراد نمودند که جلسه آخر، بیشتر به مسائل باز و تبادل نظر اختصاص داشت که با استقبال گرم حاضرین مواجه شد.

در خاتمه لازم می‌دانم از کلیه کسانی که ما را در هر چه بهتر برگزار کردن این سمیناریاری کردنده به خصوص اعضای کمیته علمی و اجرایی سمینار تشکر نمایم.

علی تقی
دیر علمی سمینار

پداگوژی ریاضی، برای سال ۲۰۱۲ الی ۲۰۱۶ انتخاب شده است.

۰ آلن شونفیلد^{۲۳} برنده مدال کلاین در سال ۲۰۱۱، آموزشگر و ریاضی دان آمریکایی که تحقیقاتش بیشتر بر روی حل مسئله ریاضی متتمرکز است. روز اهدای مدال به وی، مصادف با روز تولد شونفیلد بود و به گفته خودش، نمی‌توانسته جایزه‌ای از این بهتر در روز تولدش دریافت کند.

از راست به چپ: دکتر علی رجالی، پروفسور بیل بارتون و دکتر بحیری نایش

جایزه پاول اردوش

جایزه پاول اردوش^{۲۴} توسط اتحادیه جهانی مسابقات ملی ریاضیات به ریاضی دانانی اهدا می‌شود که نقش مهمی در توسعه چالش‌های ریاضی (مسابقات ریاضی) در سطح ملی یا بین‌المللی داشته‌اند و به این ترتیب موجب غنی‌تر شدن فرآیند یادگیری ریاضی شده‌اند. تاکنون ۳۴ نفر در سرتاسر دنیا این جایزه را دریافت کرده‌اند که در این بین، نام دو نفر از ایران به چشم می‌خورد. دکتر علی رجالی در سال ۲۰۰۶ و دکتر بحیری نایش در سال ۲۰۱۰ موفق به دریافت این جایزه شدند. مراسم اهدا جایزه پاول اردوش به

بهنام طلایی

متولد ۱۳۶۳، کارشناسی ریاضی
محض ۱۳۸۵ از دانشگاه مازندران،
کارشناسی ارشد ریاضی محض
(جبر) ۱۳۸۶ از دانشگاه مازندران،
دکتری ۱۳۹۰ از دانشگاه مازندران.

عنوان رساله: «بررسی مدول های دلتا مکمل پذیر تعیین یافته و
کاربردهای آن در مدول های D^{11} و D^{11+} ».

استاد راهنما: یحیی طالبی.

استادان مشاور: رضا عامری و علی اصغر طالبی.

فارغ‌التحصیلان دوره دکتری

محمد حبیبی

متولد ۱۳۶۲، کارشناسی رشته
ریاضی محض ۱۳۸۴ از دانشگاه
رازی کرمانشاه، کارشناسی ارشد رشته
ریاضی محض ۱۳۸۷ از دانشگاه
تربیت مدرس، دکتری رشته ریاضی
محض ۱۳۹۰ از دانشگاه تربیت مدرس

عنوان رساله: «گسترش های حلقه ای با ویژگی های پوچ سازی».

استاد راهنما: سید احمد موسوی.

استادان مشاور: محمد مهدوی هزاوهای و سعید اکبری.

آرام عزیزی

متولد ۱۳۶۱، دکتری پیوسته ریاضی
کاربردی (گرایش آنالیز عددی)
۱۳۹۰ از دانشگاه تربیت معلم
(خوارزمی).

عنوان رساله: «مروری بر اعمال و همگرایی روش پریشندگی
هموتوبی بر روی معادلات دیفرانسیل».

استاد راهنما: اسماعیل بابلیان.

سید سیف‌الله موسوی زاده

متولد ۱۳۵۶، کارشناسی ریاضی
محض ۱۳۸۰ از دانشگاه صنعتی
شهرورد، کارشناسی ارشد ریاضی
محض (آنالیز) ۱۳۸۶ از دانشگاه
مازندران، دکتری ریاضی محض
(آنالیز مجانبی) ۱۳۹۰ از دانشگاه
مازندران.

عنوان رساله: «ارتباط بین تکینگی و نقطه برگردان در مسئله عکس
عملگر استورم - لیوویل».

استاد راهنما: عبدالعلی نعمتی.

استادان مشاور: محسن علیمحمدی و عزیزاله باباخانی.

مریم‌کان اکبری خشکبیجاری

متولد ۱۳۵۹، کارشناسی ریاضی
۱۳۸۲ از تربیت معلم سبزوار،
کارشناسی ارشد ۱۳۸۵ از دانشگاه
گیلان، دکتری ۱۳۹۰ از دانشگاه
گیلان.

عنوان رساله: «وجود منحصر به فردی جواب معادله دیفرانسیل
وکوا در فضای سوبولوف».

استاد راهنما: نصیر تقی زاده.

فرانک فرشادی‌فر

متولد ۱۳۵۷، کارشناسی ریاضی
۱۳۸۰ از دانشگاه لرستان، کارشناسی
ارشد ۱۳۸۳ از دانشگاه گیلان،
دکتری ۱۳۹۰ از دانشگاه گیلان.

عنوان رساله: «دوگان برخی از مفاهیم در نظریه مدول ها».

استاد راهنما: حبیب‌الله انصاری طرقی.

۲. آقای دکتر سیدمحمود شیخ‌الاسلامی از شهریورماه ۹۰ به مرتبه استادی ارتقا یافتند. ایشان دومین عضو هیأت علمی گروه ریاضی هستند که به این مرتبه ارتقا پیدا کردند.

۳. اولین دوره دانشجویان دکتری ریاضی کاربردی (شامل گرایش‌های آنالیز عددی و تحقیق در عملیات) و ریاضی محض (شامل گرایش آنالیز هارمونیک) از مهرماه ۹۰ به تحصیل در این رشته، مشغول شدند. گروه ریاضی قبل از این، در رشته ریاضی محض گرایش‌های (آنالیز ریاضی، معادلات دیفرانسیل، جبر جابه‌جایی و ترکیبیات) دانشجوی دکتری پذیرش می‌کرد.

ناصر آفرازده

نماینده انجمن در دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

گزارش یکصدمین فارغ‌التحصیل دکترا ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان

روز یکشنبه ۷ اسفند ۱۳۹۰، یک روز بیادماندنی و خاطره‌انگیز در بخش ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان می‌باشد. روزی که آقای محمد گلشنی متولد ۱۳۶۰، تحت راهنمایی دکتر اسفندیار اسلامی و دکتر دیوبد فریدمن از مرکز تحقیقات کوت گدل در کشور اتریش از رساله دکترا خود در زمینه نظریه مجموعه‌ها و با داوری استادان دکتر مسعود پورمهدیان از دانشگاه صنعتی امیرکبیر و پژوهشگاه دانش‌های بنیادی - پژوهشکده ریاضیات، دکتر مهدی رجبعلی‌پور و دکتر سیدشاهین موسوی از دانشگاه شهید باهنر به عنوان یکصدمین دانشجوی فارغ‌التحصیل دوره دکترا ریاضی دانشگاه شهید باهنر کرمان از رساله خود تحت عنوان

The Effects of Adding a Real to Models of Set Theory

دفعه نمود.

خبر دانشگاه‌ها

دانشگاه الزهرا

به مناسبت بزرگداشت حکیم عمر خیام (۲۸ اردیبهشت)، برنامه «هفتاهای با ریاضیات» از ۹۱/۲/۲۶ تا ۹۱/۳/۲ در گروه ریاضی دانشگاه الزهرا برگزار شد.

مسابقات اوریگامی، سودوکو، رمزگشایی و هر روز یک سؤال و نیز کارگاه یکروزه اوریگامی جزو برنامه‌ها بود. هم‌چنین در روز آخر، طی مراسمی از استادان پیش‌کسوت گروه ریاضی، فارغ‌التحصیلان موفق و دانشجویان تیم مسابقه ریاضی امسال تجلیل به عمل آمد. هم‌چنین در ترم بهار ۹۱ سمینارهایی، با سخنرانی خانم‌ها فرخ لقاء عظیمی، تحت عنوان «طرح توزیع کلید»، مریم ربیعی، تحت عنوان «آشایی با مجموعه مندلبرات»، مینا موحدی، تحت عنوان «نظریه دوگان در بهینه‌سازی»، مرضیه اسکندری تحت عنوان «برنامه‌ریزی حرکت ربات» از دانشگاه الزهرا و آقایان دکتر حسین حاجی‌ابوالحسن از دانشگاه شهید بهشتی تحت عنوان «آیا ارزیابی کیفی مجلات علمی امکان‌پذیر است؟»، محسن اصغرزاده از مرکز تحقیقات دانش‌های بنیادی، تحت عنوان «انتگرال‌گیری و کاربردهای آن در جبر» برگزار گردید.

شهناز طاهری

نماینده انجمن در دانشگاه الزهرا

دانشگاه تبریز

اصلاحیه خبر دانشگاه تبریز: آقای دکتر جواد وکیلی، فارغ‌التحصیل دانشگاه تربیت معلم تهران، با راهنمایی دکتر جهانشاهلو، در گرایش تحقیق در عملیات از مهرماه امسال در گروه ریاضی کاربردی دانشگاه تبریز همکاری خود را شروع کردند.

قدرت عبادی

نماینده انجمن در دانشگاه تبریز

دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

۱. آقای دکتر محمدحسن ستاری از شهریورماه ۹۰ به سمت مدیر گروه ریاضی منصوب شدند. ایشان پیش از این، معاون گروه ریاضی بودند.

هیأت علمی منتخب آموزشی دانشکده علوم پایه در سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ تقدیر به عمل آمد.

۳. آقای دکتر یوسف زمانی از اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۱ به مدت ۲ سال به سمت مسئول امورات تحصیلات تكمیلی دانشکده علوم پایه منصوب شدند.

۴. گروه ریاضی دانشگاه صنعتی سهند، برای سال تحصیلی ۹۱ - ۹۲ در رشته ریاضی محض گرایش‌های آنالیز، جبر و در رشته ریاضی کاربردی گرایش‌های تحقیق در عملیات و آنالیز عددی در مقطع دکتری دانشجو می‌پذیرد.

یوسف زمانی

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی سهند

دانشگاه فردوسی مشهد

تیم دانشجویی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد در نوزدهمین دوره مسابقات بین‌المللی دانشجویی ریاضی (ICM - ۲۰۱۲) که از پنجم تا یازدهم مردادماه سال جاری در کشور بلغارستان برگزارشد، با کسب یک نشان طلا، یک نشان برنز و سه دیپلم افتخار، بین ۷۱ تیم از دانشگاه‌های کشورهای مختلف در رتبه بیست و سوم و بین تیم‌های شرکت‌کننده ایران، پس از دانشگاه صنعتی شریف در رده دوم قرار گرفت.

در این دوره از مسابقات، آقای پویا وحیدی دانشجوی پرافتخار و ارزشمند دانشگاه فردوسی مشهد موفق شد بین تمام دانشجویان حاضر از دانشگاه‌های سراسر جهان، مقام دوم انفرادی و نشان طلا را با شایستگی از آن خود کند. هم‌چنین سایر اعضای تیم، خانم سهیلا فیض‌بخش نشان برنز و آقایان سینا حضرت‌پور، حامد قاسمیان و رضا سلیمی دیپلم افتخار کسب نمودند.

سرپرستی این تیم را آقای دکتر محسن پرویزی، عضو هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی به عنوان داشتند.

هانیه میرابراهیمی

نماینده انجمن در دانشگاه فردوسی مشهد

دانشگاه گیلان

همایش بزرگداشت حکیم خیام نیشابوری، در تاریخ ۲۷ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۱ با محوریت دستاوردهای علمی خیام و نگاهی به سیر زندگانی وی، در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه

در این رساله اثرات اضافه کردن یک عدد حقیقی به مدل‌های نظریه مجموعه‌ها (ZFC) مورد بررسی قرار گرفته است. نتیجه اصلی پایان‌نامه نشان می‌دهد که با فرض وجود یک کاردینال بزرگ، می‌توان مدلی از ZFC مانند V و عددی حقیقی مانند r یافت به قسمی که GCH (به ازای هر کاردینال نامتناهی α^+ در V برقرار باشد و در $V[r]$ به ازای هر کاردینال α نامتناهی $\alpha^+ < \alpha^+$). این نتیجه مسئله‌ای از Shelah-Woodin از سال ۱۹۸۴ را جواب می‌دهد. هم‌چنین نشان داده شده است که اگر $V_1 \subseteq V$ مدل‌هایی از ZFC با کاردینال‌ها و اعداد حقیقی یکسان باشند، آن‌گاه برای هر کاردینال نامتناهی α ، اولین نقطه ثابت تابع الف، (یعنی تابع $\aleph_\alpha \rightarrow \alpha$)، اضافه کردن α عدد حقیقی کوهنی روی V_1 ، نمی‌تواند بیش از α عدد حقیقی کوهنی روی V اضافه کند. این نتیجه مسئله‌ای از Gitik از سال ۱۹۹۵ را حل می‌کند. نتایج متعدد دیگری نیز به دست آمده‌اند که در مراجع زیر قابل مشاهده هستند.

1. E.Eslami, M.Golshani, *Shelah's strong covering property and CH in $V[r]$* , Math. Log. Quart., 1 - 6 (2012). item[2.] Sy D. Friedman, M.Golshani, *Killing the GCH everywhere by adding a single real*, accepted for Journal of Symbolic Logic.
3. M.Golshani, Almost Souslin kurepa trees, accepted for proceeding of the AMS
4. Sy D. Friedman, M.Golshani, Independence of higher kurepa hypotheses, accepted for Archive for Mathematical Logic.

نصرت‌الله شجره‌پور صلوانی

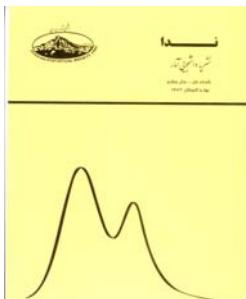
نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه صنعتی سهند

۱. در هفته پژوهش سال ۱۳۹۰ در دانشگاه صنعتی سهند، گروه ریاضی این دانشگاه اقدام به برگزاری سخنرانی‌های تخصصی نمود و در مراسم پایانی هفته پژوهش از آقای دکتر کاظم قنبری دانشیار گروه ریاضی این دانشگاه به عنوان پژوهشگر برتر دانشکده علوم پایه تقدیر به عمل آمد.

۲. در مراسم بزرگداشت روز معلم، در سال ۱۳۹۱ از آقای دکتر یوسف زمانی دانشیار گروه ریاضی این دانشگاه به عنوان عضو

دھرمنی نشریه

۱. ندا، نشریه دانشجویی آمار
سردبیر: غلامرضا محتشمی
برزادران:
سال هشتم، شماره اول:
بهار و تابستان. ۱۳۸۹.

گیلان برگزار شد. دکتر محمد باقری، تاریخ نگار ریاضیات و اخترشناسی و دکتر احمد عباسی رئیس دانشکده علوم ریاضی به سخنرانی پرداختند.

در ادامه تندیسی به دکتر محمد باقری، به خاطر تلاش‌های علمی وی در رابطه با تاریخ ریاضیات اهدا گردید. همچنین فیلم مستند پروفسور پرویز شهریاری به نمایش درآمد. در پایان نیز چند بیت از رباعیات خیام در قالب موسیقی به اجرا گذاشته شد.
حسین سهله
نماینده انجمن در دانشگاه گیلان

۲. خبرنامه تاریخ علم
سردبیر: حمید بهلول:
سال اول، شماره سوم:
مرداد و شهریور. ۱۳۹۰.

دانشگاه یاسوج

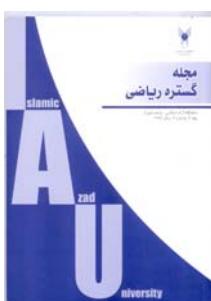
۳. فصلنامه آموزش مهندسی ایران
سردبیر: پرویز دوامی:
سال سیزدهم، شماره ۵۱:
پائیز ۱۳۹۰.

۱. در هفته پژوهش ۲۸ - ۲۳ آذرماه سال ۱۳۹۰، اعضای گروه ریاضی سمینارهایی به شرح زیر ارائه کردند: آقایان دکتر علیرضا علیزاده مقدم تحت عنوان «آشنایی مقدماتی با نرم افزار x -presian)، دکتر علی طاهری فرد تحت عنوان «کاربردهای توپولوژی عمومی»، دکتر مظفر گودرزی تحت عنوان «On the definition of fuzzy Hilbert spaces and its application»، دکتر حسن آزادی کناری تحت عنوان «عمومی کردن ریاضیات»، دکتر محمد تقی حیدری تحت عنوان «The Möbius transformation that takes the unit disk onto itself»، دکتر محمد بازیار تحت عنوان «آموزش نرم افزار فارسی تک»، دکتر سعید صفائیان تحت عنوان «گراف مقسوم علیه‌های صفر».

۲. در روز بیست و پنجم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۱، به مناسبت روز ریاضیات، مراسمی در دانشکده علوم پایه برگزار شد که در این مجلس آفای دکتر بهمن طباطبائی استاد دانشگاه شیراز به عنوان سخنران مهمان سخنرانی کردند.

۳. بر طبق مصوبه شورای عالی گسترش وزارت علوم گروه ریاضی دانشگاه یاسوج از مهرماه ۱۳۹۱ در دو گرایش جبر و آنالیز در مقطع دکتری دانشجو می‌پذیرد.

مهدی شریفزاده
نماینده انجمن در دانشگاه یاسوج

باب اعداد حقیقی و مجموعه‌های است و فصل پنجم مفاهیم رابطه و تابع مورد بحث قرار گرفته است. در فصل ششم مجموعه‌های متناهی، نامتناهی و شمارا معرفی شده‌اند. به رغم مؤلف مهم‌ترین انگیزه‌های وی در نگارش کتاب، تجربه طولانی تدریس درس مبانی ریاضیات و نیز تجربه وی در امر نگارش و ویرایش کتاب و همچنین سهولت ایجاده شده توسط نرم افزارهای مرتبط با نگارش کتاب‌های ریاضی بوده است. کتاب در ۶ فصل و ۲۶۳ صفحه تنظیم و حاوی اطلاعات و توصیه‌های ارزشمند و مفیدی برای دانشجویان رشته ریاضی بوده و می‌توان برای دروس مبانی ریاضیات و مبانی علوم ریاضی مفید واقع شود.

فراخوان مقاله

بر اساس آئین‌نامه تعیین اعتبار علمی نشریات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، نشریه با عنوان Wavelets & Linear Algebra رفسنجان در جلسه کمیسیون بررسی نشریات علمی مطرح و با اعطای اعتبار علمی - پژوهشی موافقت شد.

اعضای هیأت تحریریه این مجله عبارتند از: آفایان: دکتر مهدی رجبعلی‌پور (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر عباس سالمی پاریزی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر محمد صالح مصلحیان (دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر رجبعلی کامیابی‌گل (دانشگاه فردوسی مشهد)، دکتر حسین محبی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر Siegfried M. Rump (University of Hamburg)، دکتر Anne Green baum (University of Washington)، قاسم علیزاده (دانشگاه مازندران)، دکتر علی آرمند نژاد (دانشگاه ولی‌عصر رفسنجان)، دکتر محمد علی دهقان (دانشگاه ولی‌عصر رفسنجان)، دکتر اصغر رحیمی (دانشگاه مراغه)، دکتر عبدالعزیز عبدالله‌ی (دانشگاه شیراز)، دکتر عطاء‌الله عسکری‌همت (دانشگاه صنعتی کرمان)، دکتر حمید مظاہری تهرانی (دانشگاه پرده)، دکتر حمیدرضا افشین (دانشگاه ولی‌عصر رفسنجان) و دکتر بامداد رضا یاحقی (دانشگاه گلستان).

بدین‌وسیله از کلیه پژوهشگران و همکاران دانشگاهی دعوت به عمل می‌آید مقاله‌های علمی - پژوهشی مرتبط با این موضوع را از طریق سامانه wala.vru.ac.ir برای انجام روند داوری و چاپ در این مجله ارسال نمایند.

محمدعلی دهقان
سردبیر

دیگر فنی کتاب

جبرخطی و ماتریس‌ها

جبرخطی و ماتریس‌ها

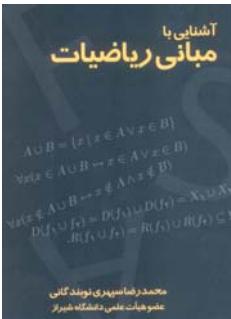
سید منصور واعظ پور؛

ناشر: انتشارات دانشگاه یزد؛

نوبت چاپ: دوم، ۱۳۹۰؛

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

جبرخطی یکی از مهم‌ترین شاخه‌های ریاضیات نوین است که از مطالعه نظری مسأله حل دستگاه‌های معادلات خطی نشأت گرفته است. در کتاب حاضر سعی شده است مطالب با زبانی ساده و مطابق سرفصل درس جبرخطی عنوان گردد و در پایان هر بخش تعداد زیادی تمرین متنوع جهت بالا بردن توانایی دانشجو در حل مسأله آورده شده است. کتاب در هفت فصل تنظیم، که در فصل اول دستگاه معادلات خطی و ماتریس‌ها و در فصل دوم دترمینان‌ها مورد بحث قرار گرفته است. فصل سوم به تعریف فضاهای برداری، مفهوم پایه و بعد یک فضای پرداخته شده است که مطالعه آن برای سایر فصل‌ها ضروری است. در فصل چهارم، بحث پراهمیت تبدیل‌های خطی و تابعک خطی و خواص آن‌ها مطرح می‌شود. در فصل پنجم ابتدا بردارهای ویژه و مقادیر ویژه و در ادامه به روش‌های قطری کردن ماتریس‌ها و فرم متعارف جُردن پرداخته شده است. در فصل ششم جبر چندجمله‌ای‌ها، زیرفضاهای پایا و چندجمله‌ای‌های می‌نیمال مورد بحث قرار گرفته است. نهایتاً در فصل هفتم فضاهای ضرب داخلی و فرم‌های درجه دوم ارائه می‌شود. کتاب در ۵۰۸ صفحه تنظیم و می‌تواند مورد استفاده دانشجویان کارشناسی علوم و فنی مهندسی در دروس مرتبط با جبرخطی و نظریه ماتریس‌ها قرار گیرد.

آشنایی با مبانی ریاضیات

محمد رضا سپهری نوبندگانی؛

ناشر: مرکز نشر آینه؛

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۰؛

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

کتاب مشتمل بر شش فصل است. فصل اول به زبان ریاضیات در قالب تقسیم‌بندی آن به زبان عمومی و زبان نمادی اختصاص یافته است. در فصل دوم به استنتاج ریاضی و ارائه آن مبتنی بر استنتاج طبیعی پرداخته شده است. فصل‌های سوم و چهارم در

- نامه کمیسیون انجمن‌های علمی در خصوص راهبرد کلان نقشه جامع علمی کشور مطرح و مقرر شد که طی نامه‌ای درخواست گردد از ریاضی دانان ایرانی به عنوان ناظر بر طرح‌های کلان مرتبط با حوزه ریاضی پیشنهاد گرددند.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات شانزدهمین نشست (۱۳۹۱/۴/۱۰):

- نامه آقای دکتر شریعتی نیاسر، رئیس شورای انجمن‌های علمی، در مورد تشکیل کمیسیون امور مجلس شورای انجمن‌های علمی ایران به دبیری دکتر محمد سعید سیف مطرح گردید.
- نامه سفیر جمهوری اسلامی ایران در بارلوس در مورد اعزام تیمی از اعضای شورای اجرایی انجمن ریاضی جهت بازید و انقاد قرارداد احتمالی مطرح و با آن موافقت شد و قرار شد پیگیری‌های لازم به عمل آید.
- نامه سرپرست دانشگاه بناب در مورد معرفی نمایندگان انجمن برای سومین سمینار تاریخ ریاضیات مطرح و مقرر شد از طرف انجمن آفیان دکتر علیرضا جمالی از دانشگاه خوارزمی و دکتر محمد فاسم وحیدی اصل از دانشگاه شهید بهشتی معرفی شوند.
- نامه دبیر چهل و سومین کنفرانس ریاضی ایران در خصوص ارائه گزارش از روند فعالیت‌های انجام شده مطرح شد. شورا ضمن تقدیر از فعالیت‌های کمیته‌های علمی و اجرایی اظهار امیدواری کرد که این کنفرانس هم با نظم و انصباط خوبی برگزار شود.
- راجح به تشکیل خانه ریاضیات بوشهر، ضمن استقبال از تشکیل خانه‌های ریاضیات، مقرر شد اخذ مجوز از طریق شورای خانه‌های ریاضیات توسط مقاضیان پیگیری شود.
- عضویت اعضای هیأت امنای جایزه هشتاد و دوی تا پایان شهریور سال ۱۳۹۱ تمدید شد و مقرر شد تا شورای بعدی بتوانند هیأت امنای جدید را انتخاب نمایند.

آگهی

ده سری پوستر رنگی: پنج سری به قطع 58×88 سانتی‌متر به نام‌های ابویحان بیرونی، ابوالوفا بوزجانی، ابوعبدالله محمدبن‌موسى خوارزمی، غیاثالدین ابوالفتح عمرخیام و غیاثالدین جمشید کاشانی و پنج سری پوستر به قطع 48×68 سانتی‌متر به نام‌های تمدن اسلامی، دوران طلایی یونان، دوران‌های اولیه، عصر نوین و نوزائی (رسانس)، از انتشارات ستاد ملی سال جهانی ریاضیات در دبیرخانه انجمن موجود است. بهای این ده پوستر $150/000$ ریال و هزینه ارسال آن‌ها $50/000$ تعیین شده است. این مجموعه زیبا و پر محظوایی تواند زینت‌بخش کتابخانه‌ها، سالن‌ها، کلاس‌ها، اتاق‌ها و راهروهای دانشگاه‌ها، دبیرستان‌ها و مجامعی نظیر فرهنگ‌سراها و خانه‌های ریاضیات باشد. از علاقه‌مندان، به ویژه مسؤولان و مدیران محترم تقاضا می‌شود جهت خرید این مجموعه نفیس با دبیرخانه انجمن تماس بگیرند.

مصوبات شورای اجرایی انجمن

اهم گزارش‌ها و تصمیمات پانزدهمین نشست (۱۳۹۱/۲/۲۱):

- مقرر شد جلسه سمینار یک‌روزه در مورد بررسی دروس دوره کارشناسی ارشد ریاضی، با حضور نمایندگان گروه‌های ریاضی کشور در روز یکشنبه ۱۱/۴/۹۱ از ساعت ۹ صبح لغایت ۱۷ بعدازظهر در دانشگاه امیرکبیر برگزار خواهد شود. هم‌چنین مقرر شد یک سخنرانی در زمینه این برنامه درسی ارائه گردد و سپس شرکت کنندگان به چند کارگروه تقسیم شوند و به مدت ۲ ساعت در مورد پیشنهادات تغییر برنامه صحبت کنند و جمع‌بندی نظر کارگروه، توسط نماینده آن کارگروه در جلسه میزگرد بعدازظهر ارائه شود و در نهایت پس از شنیدن نقطه نظرات اعضای میزگرد و شرکت کنندگان، جمع‌بندی آن به عنوان حاصل این جلسه منظور گردد. ضمن مقرر شد که آقای دکتر زنگنه، با عنوان: «مقایسه تطبیقی برنامه‌های کارشناسی ارشد رشته ریاضی» سخنرانی کنند.
- نامه رئیس دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد، در مورد برگزاری چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی کشور در سال ۱۳۹۲ مطرح و ضمن تشرک از دانشگاه فردوسی مشهد جهت میزبانی این کنفرانس، با درخواست فوق موافقت اصولی گردید و پیشنهاد شد که در صورت امکان، تاریخ برگزاری همانند سال‌های قبل لغایت ۱۱ شهریور ۱۳۹۲ باشد.
- با توجه به مصوبه سال گذشته شورای اجرایی جهت راهاندازی مجله علمی - پژوهشی تخصصی ریاضی "Journal of Iranian Mathematical Society" که به عنده آقای دکتر صالح مصلحیان قرار داشت، مقرر شد که از ایشان درخواست شود گزارش کارهای صورت گرفته را به اطلاع انجمن برسانند تا اقدامات بعدی صورت گیرد.
- نامه معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مورد تدوین سند راهبردی توسعه علوم پایه مطرح و مقرر شد که طی نامه‌ای، ضمن تشرک از تدوین این برنامه، درخواست گردد به دلیل اهمیت موضوع و جایگاه انجمن ریاضی ایران، پیش‌نویس سند راهبردی ریاضی در اختیار انجمن قرار گیرد تا نقطه نظرات خود را بر اساس پیش‌نویس تنظیم شده، اعلام نماید.
- حق عضویت اعضای پیوسته و وابسته انجمن مهر ماه ۹۱ - مهر ۹۲ بدون تغییر باقی ماند. هم‌چنین بقیه افزایش‌ها عیناً مطابق با پیشنهاد خانم صادقی به صورت زیر به تصویب رسید.
- حق عضویت اعضای حقوقی از مبلغ ۳۰۰ هزار تومان به ۴۰۰ هزار تومان افزایش یابد.
- حق عضویت مشترکین از مبلغ ۵۰ هزار تومان به ۶۰ هزار تومان افزایش یابد.
- حق عضویت دائمی از مبلغ ۳۰۰ هزار تومان به ۴۰۰ هزار تومان افزایش یابد.
- حق عضویت اعضای خارجی از ۱۰۰ دلار به ۱۲۰ دلار افزایش یابد.
- نامه کمیسیون انجمن‌های علمی در خصوص اعلام برنامه‌های سال ۹۱ مطرح و با توجه به پیشنهادات خانم صادقی مقرر شد که علاوه بر خبرنامه فعلی انجمن که به صورت چاپی در اختیار اعضای انجمن قرار می‌گیرد، هر ماه یک خبرنامه الکترونیکی زیر نظر سردبیر خبرنامه تنظیم و به کلیه اعضای انجمن ارسال شود. هم‌چنین مقرر شد که ایجاد تالار گفتگو نیز از نظر مقررات و قوانین مربوطه امکان سنجی و زیر نظر خانم صادقی راهاندازی شود.

معرفی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان

تاریخچه دانشکده علوم ریاضی

گروه ریاضی دانشگاه گیلان از سال ۱۳۵۶ فعالیت خود را آغاز نموده و در دی ماه ۱۳۸۹ به دانشکده علوم ریاضی با سه گروه ریاضی کاربردی، ریاضی محض و آمار ارتقا یافته است. این دانشکده در حال حاضر ۲۸ عضو هیأت علمی دارد. پذیرش دانشجو در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری در گرایش‌های ریاضی محض و ریاضی کاربردی به ترتیب از سال‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۲ آغاز شد و تاکنون بیش از ۴۰۰ نفر در مقاطع کارشناسی ارشد و ۲۵ نفر در مقاطع دکتری دانشآموخته شده‌اند. پذیرش دانشجو در مقاطع سه‌گانه تحصیلی در گرایش‌های مختلف به صورت زیر می‌باشد:

کارشناسی: رشته‌های ریاضیات و کاربردها و آمار و کاربردها از سال ۱۳۸۹ با ۳۰۰ دانشجو و رشته علوم کامپیوتر از سال ۱۳۹۱ با ۲۵ دانشجو.

کارشناسی ارشد: رشته‌های ریاضی محض، ریاضی کاربردی و آمار ریاضی.

دکتری: رشته ریاضی محض در ۷ گرایش جبر، آنالیز، هندسه، سیستم‌های دینامیکی، گروه‌های توپولوژیک، نظریه معادلات دیفرانسیل با مشتق‌های جزئی، نظریه احتمال و رشته ریاضی کاربردی در ۵ گرایش: آنالیز عددی، تحقیق در عملیات، فرآیندهای تصادفی، مسائل مقدار مرزی و کنترل و بهینه‌سازی.

تاریخچه دانشگاه

دانشگاه گیلان از سال ۱۳۴۶ با عنوان مدرسه عالی بازرگانی رشت فعالیت آموزشی خود را آغاز نمود و در سال ۱۳۵۳ به تصویب شورای گسترش آموزش عالی رسید. این دانشگاه در حال حاضر با ۱۰ دانشکده، یک واحد بین‌الملل، یک پژوهشکده، ۴۰۰ عضو هیأت علمی، ۱۴۰۰۰ دانشجو و به عنوان یکی از بزرگ‌ترین مراکز آموزش عالی در منطقه شمال کشور مشغول به فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است و سالانه بیش از ۳۸۰۰ دانشجو را در ۱۷۳ رشته - گرایش در مقاطع تحصیلی کارشناسی (۵۰ رشته)، کارشناسی ارشد (۷۲ رشته) و دکتری (۳۷ رشته) برای دوره‌های روزانه، شبانه و بین‌الملل پذیرش می‌نماید.

دانشجویان و دانشآموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

دانشجویان و دانشآموختگان		تعداد دانشجو ←					
گروه‌های آموزشی	تاریخ تأسیس	شاغل	دانشآموخته	شاغل	دانشآموخته	شاغل	دانشآموخته
ریاضی محض	۱۳۵۶	۲۲	۲۴۷	۷۶	۱۱۵۴	۱۱۷	۱۳۵۶
ریاضی کاربردی	۱۳۸۱	۲۵	۹۸	۱۰۴	۶۲۱	۹۴	۱۳۸۱
آمار	۱۳۸۳	—	—	۸	۱۲۰	۱۲۰	۱۳۸۳

اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

e-mail	عنوان پژوهشی	سال استخدام	تخصص	مرتبه	نام	گروه
Asaraai@guilan.ac.ir	نظریه کنترل	۱۳۵۵	نظریه کنترل	دانشیار	اسدالله آسرایی	
eansari@guilan.ac.ir	آنالیز تابعی	۱۳۵۵	آنالیز تابعی	دانشیار	اسماعیل انصاری	
ansari@guilan.ac.ir	جبر جابجایی	۱۳۶۲	جبر جابجایی	استاد	حبيب الله انصاری	
ahmadi@guilan.ac.ir	سیستم‌های دینامیکی	۱۳۶۳	سیستم‌های دینامیکی	استادیار	داود احمدی	
sahleh@guilan.ac.ir	گروه‌های توپولوژیک، کوهمولوژی گروه‌ها	۱۳۶۶	گروه‌های توپولوژی	دانشیار	حسین سهله	
taghizadeh@guilan.ac.ir	نظریه معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی و معمولی	۱۳۶۸	نظریه معادلات دیفرانسیل	دانشیار	نصریل تقی‌زاده	
dorostkar@guilan.ac.ir	جبر جابجایی	۱۳۷۱	جبر جابجایی	استادیار	فرهاد درستکار	
aabbasi@guilan.ac.ir	جبر جابجایی	۱۳۷۳	جبر جابجایی	استادیار	احمد عباسی	ریاضی محسن
sahlehj@guilan.ac.ir	آنالیز هارمونیک، آنالیز تابعی	۱۳۷۶	آنالیز هارمونیک	استادیار	عباس سهله	
m_hasemi@guilan.ac.ir	نظریه گروه‌ها و گروه‌های ترکیبیاتی	۱۳۷۶	جبر	استادیار	منصور هاشمی	
eazizpour@guilan.ac.ir	منیفلدهای مدرج	۱۳۸۶	هندسه دیفرانسیل	استادیار	اسماعیل عزیزپور	
m.shams@guilan.ac.ir	آنالیز تابعی با دیدگاه مطالعه جرهای گروهی و فضاهای عملگری	۱۳۸۹	آنالیز تابعی	استادیار	مرضیه شمس یوسفی	
lamei@guilan.ac.ir	سیستم‌های دینامیکی	۱۳۹۰	سیستم‌های دینامیکی	استادیار	ساناز لامعی‌جوان	
m_akbari@guilan.ac.ir	نظریه معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی و معمولی	۱۳۹۰	نظریه معادلات دیفرانسیل	استادیار	مهرگان اکبری	
bazar@guilan.ac.ir	حل عددی معادلات تابعی	۱۳۵۷	آنالیز عددی	استاد	جعفر بی‌آزار	
sketabchi@guilan.ac.ir	بهینه‌سازی خطی و غیرخطی، نظریه بازی‌ها	۱۳۷۲	بهینه‌سازی	استادیار	سعید کتابچی	
k-nasiri@guilan.ac.ir	معادلات دیفرانسیل و کنترل	۱۳۷۶	نظریه کنترل	استادیار	کامله نصیری	
khojasteh@guilan.ac.ir	جبرخطی عددی، حل عددی معادلات دیفرانسیل	۱۳۸۲	جبرخطی عددی	دانشیار	داود خجسته‌سالکویه	
salahim@guilan.ac.ir	برنامه‌ریزی خطی و غیرخطی، برنامه‌ریزی اعداد صحیح؛ روش‌های نقطه درونی	۱۳۸۵	تحقیق در عملیات	دانشیار	مازیار صلاحی	ریاضی کاربردی
kianpour.guilan.ac.ir	کنترل و بهینه‌سازی سیستم‌های فازی، طراحی بهینه	۱۳۸۶	کنترل و بهینه‌سازی	استادیار	محمد کیانپور	
mbagherian@guilan.ac.ir	شبکه‌های جریان، نظریه الگوریتم	۱۳۸۷	تحقیق در عملیات	استادیار	مهری باقریان	
yaghouti@guilan.ac.ir	معادلات دیفرانسیل تصادفی	۱۳۸۷	آنالیز عددی	استادیار	محمد رضا یاقوتی	

اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

e-mail	عنوان پژوهشی	سال استخدام	تخصص	مرتبه	نام	گروه
aminikhah@guilan.ac.ir	جبرخطی عددی، حل عددی معادلات دیفرانسیل	۱۳۸۹	آنالیز عددی	استادیار	حسین امینی خواه	
mmirhoseini@yazduni.ac.ir	حل عددی معادلات تابعی	۱۳۹۰	آنالیز عددی	استادیار	زینب آباتی	
fmehrdoost@guilan.ac.ir	ریاضیات مالی؛ روش‌های آماری در پردازش تصویر	۱۳۹۰	فرآیندهای تصادفی	استادیار	فرشید مهردوست	ریاضی کاربردی
fmehrdoost@guilan.ac.ir	ریاضیات مالی؛ فرآیندهای تصادفی؛ شبیه‌سازی مونت کارلو	۱۳۹۱	فرآیندهای تصادفی	استادیار	مجتبی مردای	
samimi@guilan.ac.ir	فرآیندهای تصادفی	۱۳۷۰	نظریه احتمال	استادیار	حسین صمیمی	
fathi@guilan.ac.ir	روش‌های عددی تصادفی شبیه‌سازی مونت کارلو	۱۳۷۱	آمار و الگوریتم‌های تصادفی	دانشیار	بهروز فتحی	آمار
amirzeinal@guilan.ac.ir	مدلهای خطی، آنالیز چندمتغیره	۱۳۷۲	جبرخطی عددی	استادیار	امیر زینل	

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

رساله، جهت بررسی در گروه و شورای تحصیلات تكمیلی دانشکده تسلیم می‌نماید. دانشکده پس از بررسی‌های مقدماتی، رساله را برای تأیید اولیه برای حداقل یک داور خارجی و دو داور داخلی ارسال می‌نماید. پس از تأیید اولیه، دانشجو با حضور هیأت داوران که لاقفل یک تا دو نفر از آن‌ها خارج از دانشگاه می‌باشد و نماینده تحصیلات تكمیلی دانشگاه اقدام به دفاع از رساله می‌نماید. در این جلسه به جز هیأت داوران و افراد مرتبط، شخص دیگری حضور ندارد.

- حضور دانشجویان دوره دکتری در دانشکده توسط استاد راهنما کنترل می‌شود و حضور آن‌ها در سeminارهای تخصصی گروه الزامی نمی‌باشد. تدریس دانشجویان دوره دکتری در طول تحصیل الزامی بوده و این افراد به عنوان مدرس درس یا حل تمرین با دانشکده همکاری می‌نمایند.
- بعضی از دانشجویان دکتری، بورسیه این دانشگاه بوده و در این دانشگاه برای اسکان دانشجویان دکتری متاهل امتیاز خاصی وجود ندارد. هزینه زندگی این دانشجویان از طریق پژوهانه، بورسیه و همکاری با دانشکده به عنوان مدرس تأمین می‌شود و امکاناتی از قبیل سالن مطالعه، کامپیوتر و کتابخانه و ... در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد.
- تاکنون هیچ‌کدام از دانشجویان دکتری این دانشکده اخراج نشده‌اند و در این دانشکده دانشجوی دکتری پژوهشی (بدون گذراندن دوره آموزشی) وجود ندارد.
- در این دانشکده استاد راهنمای هر دانشجوی دکتری هم‌زمان با پذیرش دانشجویان تعیین می‌شود. شرط لازم برای استادان

در این دانشکده از طریق آزمون سراسری و هم‌چنین انتقالی از دانشگاه‌های خارج از کشور دانشجوی دکتری پذیرفته می‌شود. داوطلبان پذیرفته شده در مرحله آزمون سراسری به دانشکده معرفی می‌شوند و دانشکده پس از برگزاری مصاحبه و ارزیابی سوابق تحصیلی، آموزشی و پژوهشی داوطلبان نتایج نهایی را اعلام می‌نماید. هم‌چنین این دانشکده از طریق آئین نامه ارائه تسهیلات به برگزیدگان علمی برای ورود به دوره‌های تحصیلی بالاتر مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از بین دانش‌آموختگان ممتاز دوره کارشناسی ارشد نیز دانشجوی دکتری می‌پذیرد.

- دانشجوی دکتری پس از گذراندن دوره آموزشی که شامل ۱۶ واحد درسی می‌باشد ملزم به گذراندن امتحان جامع است. این آزمون به صورت کتبی و شفاهی توسط هیأت داوران و زیرنظر نماینده تحصیلات تكمیلی دانشگاه برگزار می‌گردد. یک تا دو نفر از هیأت داوران از خارج از دانشگاه بوده و آن‌ها در طراحی سوالات کتبی و مصاحبه حضور دارند. پس از آن، دانشجو موظف به دفاع از پروپوزال (پیشنهادیه) رساله خود که به تأیید استاد راهنما رسیده با حضور هیأت داوران و نماینده تحصیلات تكمیلی دانشکده می‌باشد و پس از تأیید هیأت داوران دانشجو مجاز به شروع دوره پژوهشی شده و واحد رساله خود را به ارزش ۲۰ واحد انتخاب می‌کند.

- شرایط لازم برای دفاع از رساله دکتری داشتن حداقل دو مقاله در مجلات نمایه شده ISI می‌باشد. دانشجوی دکتری پس از احراز شرایط لازم، تقاضای دفاع از رساله را به استاد راهنما تسلیم نموده و استاد راهنما تقاضای مزبور را به انضمام

- برگزاری دوازدهمین دوره مسابقات آمار دانشجویان کشور در سال ۱۳۹۰.

اعضای هیأت علمی بازنیسته و مهاجر

تاکنون چهار نفر از همکاران عضو هیأت علمی این دانشکده به افتخار بازنیستگی نائل گشته‌اند این افراد عبارتند از آقایان دکتر شهاب‌المدین ابراهیمی آتنانی با درجه استادی و دکتر علی اصغر ورسه‌ای با درجه استادیاری از گروه ریاضی محض و آقایان دکتر هاشم صابری‌نجفی و دکتر آرمان عقیلی با درجه دانشیاری از گروه ریاضی کاربردی. هم‌چنین آقای دکتر اسدالله آسرایی به عنوان مدیر کل دفتر آزمون‌سازی و روان‌سنگی در سازمان سنجش آموزش کشور در مأموریت می‌باشد.

ضمناً آقای دکتر غلام‌مصطفی پناهی در سال ۱۳۷۷ در یک سفر مطالعاتی به استرالیا بدرود حیات گفت.

نشانی و اطلاعات تماس

رشت - خیابان نامجو، دانشکده علوم ریاضی.
تلفن: ۰۱۳۱-۳۲۳۳۹۰۱
فاکس: ۰۱۳۱-۳۲۳۳۵۰۹

منزلگاه: www.gilan.ac.ir/math

■ خبرنامه از آقای دکتر احمد عباسی ریاست دانشکده ریاضی و آقای دکتر حسین سهلة نماینده انجمن در دانشگاه گیلان که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

دعوت به ارسال خبر

خبرنامه انجمن ریاضی ایران از کلیه اعضای انجمن (به ویژه نماینده‌گان محترم انجمن در دانشگاه‌ها) صمیمانه دعوت می‌کند که با ارسال اخبار (ترجمه‌یا تألیف)، مقالات، جملات کوتاه (ترجمه‌یا تألیف)، گزارش‌های مهندسی، نکات خواندنی، دیدگاه‌ها، آگهی‌ها و ... به نشانی اعلای اطلاعات جامعه ریاضی کشور کمک کنند.

خبرنامه درج خواهد شد.
خبرنامه ارسالی پس از تصویب، همراه با نام نویسنده در

هیأت تحریریه خبرنامه انجمن ریاضی ایران

راهنما داشتن حداقل درجه استادیاری است. علاوه بر آن، استاد راهنما می‌باشد سه دوره پایان‌نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی کرده و توانایی کافی برای راهنمایی رساله دکتری را داشته باشد. احراز شرط اخیر توسعه شورای گروه آموزشی مربوطه تعیین می‌شود.

- هر دانشجو، قبل از دفاع رساله لازم است حد نصاب قبولی در زبان انگلیسی را کسب نماید. این حد نصاب در معیار TOFEL برابر ۴۵۰، در معیار IELTS برابر ۴/۵، در معیار MCHE برابر ۴۵ و در معیار TOLIMO برابر ۴۵۰ است.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرنت)

این طرح در این دانشکده اجرا می‌شود و ۲۰ نفر از اعضای هیأت علمی این دانشکده مشمول استفاده از پژوهانه می‌باشند. در سال جاری حداقل و حدکثر مبلغ پژوهانه اختصاص یافته به اعضای هیأت علمی این دانشکده به ترتیب پانزده و هشتاد میلیون ریال می‌باشد.

قطبهای علمی، مراکز پژوهشی، پژوهشکده‌ها و مجلات

انتشار دو مجله علمی در زمینه‌های ریاضی کاربردی و محض از برنامه‌های دانشکده می‌باشد و مراحل اخذ مجوز آن‌ها در حال انجام است.

افتخارات ملی و بین‌المللی

- انتخاب دکتر مازیار صلاحی به عنوان برنده جایزه دکتر عباس ریاضی کرمانی در سال ۱۳۸۸.
- انتخاب آقای دکتر جعفر بی آزار در لیست دانشمندان برتر ایرانی در پایگاه اطلاعات علمی Web of Science در سال ۱۳۹۱.
- کسب مقام سوم در مسابقات کشوری تحقیق در عملیات توسط دانشجویان این دانشکده در سال ۱۳۹۱.
- برگزاری نوزدهمین کنفرانس ریاضی کشور در سال ۱۳۶۷.
- برگزاری پانزدهمین سمینار جبر در سال ۱۳۸۲.
- برگزاری دوازدهمین سمینار آنالیز در سال ۱۳۸۰.
- برگزاری پنجمین سمینار سیستم‌های دینامیکی در سال ۱۳۸۱.
- برگزاری چهارمین کنفرانس بین‌المللی ایرانی تحقیق در عملیات در سال ۱۳۹۰.
- برگزاری هشتمین سمینار احتمال و فرآیندهای تصادفی در سال ۱۳۹۰.

معرفی دانشگاه ریاضی دانشگاه یزد

دانشگاه یزد

تاریخچه دانشگاه ریاضی

دانشگاه ریاضی دانشگاه یزد در سال ۱۳۷۰ تأسیس و برای اولین بار در گرایش‌های ریاضی کاربرد در کامپیوتر و ریاضی کاربرد در تحقیق در عملیات دانشجو پذیرفت. لازم به ذکر است که گروه ریاضی این دانشگاه یکی از گروه‌های با سابقه دانشگاه تربیت معلم یزد است که از سال ۱۳۵۵ در گرایش‌های دیبری ریاضی و ریاضی محض دانشجو پذیرفته است. هم‌اکنون این دانشگاه از چهار گروه آموزشی تشکیل شده است که عبارتند از:

گروه ریاضی محض، گروه ریاضی کاربردی، گروه آمار و گروه علوم کامپیوتر.

در حال حاضر گروه ریاضی محض در گرایش‌های جبر و ترکیبیات، آنالیز، هندسه و توبولوژی، گروه ریاضی کاربردی در گرایش‌های آنالیز عددی، کنترل و نظریه معادلات دیفرانسیل و نیز گروه‌های آمار و علوم کامپیوتر در دوره دکتری دانشجو می‌پذیرند. لازم به ذکر است که دوره‌های دکتری در گروه‌های محض و کاربردی از سال ۱۳۸۳ و دوره‌های دکتری در گروه‌های آمار و علوم کامپیوتر از سال ۱۳۹۱ دایر گردیده‌اند.

تاریخچه دانشگاه

شهر یزد که از دیرباز به دارالعباده معروف بوده، دارای مردمی مومن و معتقد به انجام فرایض و احکام اسلامی است که بر اساس باورهای مذهبی، تعلیم و تعلم را عبادت می‌دانسته و پیوسته در مسیر ترویج دانش و توسعه مراکز علمی گام‌های مؤثری برداشته و دانشمندان نام‌آوری را در دامان ادب‌پرور خود پرورش داده‌اند. فضای مستعد علمی، دانش‌دوستی مردم یزد و حمایت بی‌دریغ مسئولین، به ویژه سومین شهید محراب، موجب تأسیس اولین دانشگاه جامع کشور پس از پیروزی انقلاب اسلامی در این خطه دانش‌پرور گردید و بالاخره، در سال ۱۳۶۶ دانشگاه یزد تأسیس شد. این دانشگاه در مهرماه سال ۱۳۷۰ دانشگاه تربیت معلم سابق یزد را نیز تحت پوشش خود قرار داد، و این دو مرکز آموزشی در یکدیگر ادغام شدند و توسعه کمی و کیفی دانشگاه در زمینه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، اداری، جذب استاد و ایجاد فضاهای آزمایشگاهی به سرعت ادامه یافت. دانشگاه یزد هم‌اکنون دارای ۱۴ دانشگاه است که عبارتند از دانشگاه ریاضی، دانشگاه فیزیک، دانشگاه علوم، دانشگاه فنی و مهندسی، دانشگاه معدن و متالورژی، دانشگاه برق و کامپیوتر، دانشگاه علوم انسانی، دانشگاه زبان و ادبیات، دانشگاه اقتصاد - مدیریت و حسابداری، دانشگاه علوم اجتماعی، دانشگاه هنر و معماری، دانشگاه منابع طبیعی و کویرشناسی واحد یزد، دانشگاه منابع طبیعی و کویرشناسی واحد اردکان، دانشگاه الهیات واحد میبد. در حال حاضر بیش از ۴۰۰ عضو هیات علمی و بیش از ۱۱۰۰۰ دانشجو در دانشگاه یزد فعالیت دارند. چندین پژوهشگاه تحقیقاتی و صنعتی نیز در این دانشگاه در زمینه‌های مختلف پژوهشی، به ویژه اجرای پژوهه‌های کاربردی مورد نیاز صنعت و جامعه فعالیت می‌کنند.

دانشجویان و دانش آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشد)

دکتری		کارشناسی ارشد		کارشناسی		تعداد دانشجو ←		
دانش آموخته	شاغل	دانش آموخته	شاغل	دانش آموخته	شاغل	تاریخ تأسیس	گروه‌های آموزشی	
۸	۲۲	۱۵۰	۷۰	۷۰۶	۱۶۲	۱۳۵۵	ریاضی محض	
۷	۱۰	۸۵	۴۸	۵۱۰	۱۵۰	۱۳۷۰	ریاضی کاربردی	
—	—	۲۱	۲۲	۱۱۴	۱۵۳	۱۳۸۳	آمار	
—	—	۱۲	۲۹	۲۰۴	۲۰۵	۱۳۸۰	علوم کامپیوتر	

اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

e-mail	عنوان پژوهشی	سال استخدام	تخصص	مرتبه	نام	گروه
smodarres@yazd.ac.ir	آنالیز ریاضی	۱۳۶۵	آنالیز	دانشیار	سید محمد صادق مدرس مصدقی	ریاضی محض
davvaz@yazd.ac.ir	جبر(گروه، حلقه، ابرساختارها)، جبرهای منطقی، ترکیبیات، نظریه مجموعه‌ها و منطق فازی	۱۳۷۰	جبر	استاد	پیژن دواز	
mghadiri@yazd.ac.ir	ابرساختارهای جبری، جبر جابجایی	۱۳۷۰	جبر	استادیار	مصطفور قدیری	
mahmadi@yazd.ac.ir	جبر توابع پیوسته روی فضای توبولوژیک، توبولوژی عمومی	۱۳۷۲	توبولوژی	استادیار	محمد رضا احمدی زند	
anvariye@yazd.ac.ir	نظریه گروه‌ها، نظریه مدول‌ها و ابرساختارهای جبری	۱۳۷۴	جبر	استادیار	سید محمد انوریه	
anezhad@yazd.ac.ir	sistم‌های دینامیکی و معادلات کوهمولژی، کاربرد هندسه در دیگر علوم	۱۳۷۴	هندسه و توبولوژی	استادیار	اکبر دهقان نژاد	
khorshidi@yazd.ac.ir	هندسه دیفرانسیل، توبولوژی و سیستم‌های دینامیکی	۱۳۷۶	هندسه و توبولوژی	استادیار	حسین خورشیدی	
iranmanesh@yazd.ac.ir	نظریه گروه‌های متناهی، گروه‌های جایگشتی، نظریه جبری گراف، ترکیبیات و ابرساختارهای جبری	۱۳۷۷	جبر	دانشیار	محمدعلی ایرانمنش	
hmazaheri@yazd.ac.ir	نظریه تقریب	۱۳۷۹	آنالیز	دانشیار	حمید مظاہری تهرانی	
moshtagh@yazd.ac.ir	آنالیز تابعی، نظریه عملگرها، هندسه فضاهای باناخ	۱۳۸۰	آنالیز	استادیار	سید محمد مشتاقیون	
alikhani@yazd.ac.ir	نظریه گراف، نظریه جبری گراف، ترکیبیات جبری	۱۳۸۸	نظریه گراف	استادیار	سعید علیخانی	ریاضی کاربردی
fatehineam@yazd.ac.ir	هندسه، نظریه آشوب، سیستم‌های دینامیکی	۱۳۸۹	هندسه	استادیار	مهدی فاتحی نیما	
maalek@yazd.ac.ir	نظریه معادلات، معادلات انتگرال، نظریه کدگذاری	۱۳۶۶	ریاضی کاربردی	دانشیار	فرید (محمد) مالک قائینی	
delavarkh@yazd.ac.ir	کنترل بهینه، بازی‌های دیفرانسیلی	۱۳۷۲	کنترل بهینه	استادیار	علی دلاور خلفی	
hnavabpour@yazd.ac.ir	معادلات تابعی و تقریب جواب آن‌ها	۱۳۷۵	ریاضی کاربردی	مریم	حیدر رضا نواب پور	
loghmani@yazd.ac.ir	حل عددی معادلات دیفرانسیل معمولی، مشتقات جزئی، تصادفی و کسری	۱۳۸۰	آنالیز عددی	دانشیار	قاسم بید لقمانی	
Hosse_m@yazd.ac.ir	آنالیز عددی و کاربردهای آن در علوم مهندسی، کنترل بهینه	۱۳۸۰	ریاضی کاربردی	استاد	سید محمد مهدی حسینی	آمار
hzakerzadeh@yazd.ac.ir	استنباط کلاسیک، بیز	۱۳۶۹	آمار	استادیار	حجت‌الله ذاکرزاده	
htorabi@yazd.ac.ir	استنباط آماری با داده‌های سانسور شده	۱۳۷۵	آمار	دانشیار	حمزة ترابی	

اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

e-mail	عنوان پژوهشی	سال استخدام	تخصص	مرتبه	نام	گروه
mmirhoseini@yazd.ac.ir	متغیرهای واپسنه و توابع مفصل نظریه توزیع	۱۳۷۸	آمار ریاضی	مربی	سید محسن میرحسینی	
adolati@yazd.ac.ir	نظریه توزیع‌های چند متغیره، معیارهای وابستگی	۱۳۸۵	آمار ریاضی	استادیار	علی دولتی	آمار
emahmoudi@yazd.ac.ir	برآوردهای دنباله‌ای، نظریه توزیع‌ها	۱۳۸۵	آمار	استادیار	عیسیٰ محمودی	
aaajafari@yazd.ac.ir	استنباط آماری مدل‌های خطی	۱۳۹۰	آمار	استادیار	علی‌اکبر جعفری	
fazeli@yazd.ac.ir	جبرخطی عددی، محاسبات علمی، حل دستگاه‌های خطی بزرگ و مسائل مقدار	۱۳۷۰	علوم کامپیوتر	استادیار	سید ابوالفضل شاهرزاده فاضلی	
hooshmandasl@yazd.ac.ir	نظریه محاسبه، محاسبات کوانتومی، نظریه اطلاع، محاسبات عددی	۱۳۷۳	علوم کامپیوتر	استادیار	محمد رضا هوشمندان‌اصل	علوم کامپیوتر
mfarshi@yazd.ac.ir	هندسه محاسباتی، شبکه‌های هندسی، الگوریتم	۱۳۷۸	علوم کامپیوتر	استادیار	محمد فرشی	
hasheminezhad@yazd.ac.ir	رسم گراف‌ها، بهینه‌سازی ترکیباتی و شبکه	۱۳۸۹	علوم کامپیوتر	استادیار	مهندیه هاشمی نژاد	

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

۴ درس ۴ واحدی است) ملزم به گذراندن آزمون ارزیابی جامع هستند. ارزیابی جامع به صورت کتبی و شفاهی انجام می‌شود. هیأت برگزار کننده آزمون، مرکب از استاد (استادان) راهنمای و چهار نفر عضو هیأت علمی است. اعضای هیأت علمی، باید حداقل مرتبه استادیاری و ۳ سال سابقه تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی را داشته باشند. مواد امتحانی مربوط به ارزیابی جامع شامل دو یا سه درس اصلی دوره دکتری است. شرط موفقیت در ارزیابی جامع، کسب میانگین ۱۶ از ۲۵ است. دانشجویانی که ۷۵ درصد واحدهای درسی موردنیاز دوره آموخته را با حداقل میانگین کل ۱۶ گذرانده باشند، می‌توانند با تأیید استاد راهنمای در اولین ارزیابی جامع شرکت نمایند.

- دانشجو موظف است پس از موفقیت در ارزیابی جامع، پیشنهادیه رساله خود را زیر نظر استاد راهنمای تدوین نماید. پس از طرح این پیشنهادیه در شورای گروه و موافقت اولیه آن شورا، دانشجو باید در حضور هیأت داوران از پیشنهادیه رساله دکتری خود دفاع نماید. ترکیب هیأت داوران در جلسه پیشنهادیه شامل استادان راهنمای و مشاور و ۳ نفر از اعضای هیأت علمی در گرایش مربوطه با حداقل مرتبه استادیاری

از سال تحصیلی ۹۱ - ۹۰ پذیرش دانشجوی دکتری از طریق آزمون نیمه‌تمترکز وزارت علوم و از بین معرفی شدگان چند برابر ظرفیت مرحله کتبی آزمون، با انجام مصاحبه و بررسی سوابق تحصیلی آموزشی و پژوهشی داوطلبان صورت می‌گیرد.

- در این دانشکده مسئولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده استاد راهنمای است. استاد راهنمای هم‌زمان با پذیرش دانشجو تعیین می‌شود. راهنمایی پایان‌نامه خاتمه یافته دو دانشجوی کارشناسی ارشد و هم‌چنین دارا بودن حداقل یک مقاله ISI یا علمی - پژوهشی معتبر غیرمستخرج از تر (یا دارا بودن سه مقاله ISI یا علمی - پژوهشی یا ISI معتبر مستخرج از تر) شرط لازم برای پذیرش و راهنمایی دانشجوی دکتری برای یک عضو هیأت علمی تمام وقت دارای مدرک دکتری است.

- حداکثر پذیرش دانشجوی دکتری در هر ورودی توسط اعضای هیأت علمی با مرتبه استادیاری، دانشیاری و استادی به ترتیب ۱، ۲ و ۳ نفر است. حداکثر تعداد دانشجویان دکتری هم‌زمان یک عضو هیأت علمی با مرتبه علمی استادیاری، دانشیاری و استادی به ترتیب ۳، ۴ و ۶ نفر است.

- دانشجویان دکتری، پس از گذراندن دوره آموخته (که شامل

قطب‌های علمی، مراکز پژوهشی، پژوهشکده‌ها و مجلات

در دوره سوم ایجاد قطب‌های علمی در دانشگاه‌های کشور، قطب علمی سامانه‌های مقاوم و هوشمند در دانشگاه یزد تشکیل و در زمینه‌های سامانه‌های فازی، الگوریتم‌های محاسباتی و ژنتیک، نظریه تقریب، کنترل مقاوم، سامانه‌های هوشمند، رباتیک و مکاترونیک فعالیت دارد. ضمناً این دانشکده درخواست راهنمایی دو مجله علمی پژوهشی را ارائه داده و مراحل صدور مجوزهای لازم در حال انجام است.

افتخارات ملی و بین‌المللی

- برگزاری بازدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن در سال ۱۳۷۹.
- کسب مدال برنز در بیست و پنجمین دوره مسابقات ریاضی دانشجویی کشور توسط آقای سعید میروکیلی در سال ۱۳۸۰.
- کسب مدال نقره در بیست و ششمین دوره مسابقات ریاضی دانشجویی کشور توسط آقای سعید میروکیلی در سال ۱۳۸۱.
- برگزاری سی و ششمین کنفرانس ریاضی ایران در سال ۱۳۸۴.
- اعطای دکتری افتخاری به استاد عبدالحسین مصطفی در سال ۱۳۸۷.
- کسب رتبه‌های سوم و چهارم المپیاد کشوری آمار در سال ۱۳۸۷.
- کسب رتبه دوم تیمی و رتبه اول شاخه کاربردی مسابقات دانشجویی آمار در سال ۱۳۸۷.
- کسب جایزه مخصوص پروفسور بالاکریشنان در رشته آمار سال ۱۳۸۷.
- کسب عنوان پژوهشگر برتر کشوری (دارنده مقاله داغ) توسط آقای دکتر بیژن دواز در سال ۱۳۸۷.
- کسب عنوان استاد نمونه کشوری توسط آقای دکتر بیژن دواز در سال ۱۳۸۸.
- کسب مدال برنز در سی و چهارمین دوره مسابقات ریاضی دانشجویی کشور توسط آقای محمدعلی آزادنژاد در سال ۱۳۸۸.
- برگزاری سومین کنگره مشترک سیستم‌های فازی و هوشمند در سال ۱۳۸۸.
- کسب عنوان پژوهشگر برتر کشوری توسط آقای دکتر بیژن دواز در سال ۱۳۹۰.

و سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی است که باید لااقل یک نفر از آنان از مرتبه دانشیار به بالا و از دانشگاه دیگری باشد.

- دانشجو موظف است حداقل تا پایان نیمسال چهارم تحصیلی خود پیشنهادیه رساله را به تصویب دانشکده برساند. ثبت نام دانشجو در نیمسال پنجم منوط به دارا بودن پیشنهادیه مصوب در دانشکده است.
- دانشجویان دوره دکتری این دانشکده موظفند شهریورماه هر سال گزارش پیشرفت تحصیلی خود را که به تأیید استاد راهنمای خود رسیده است به دانشکده ارائه نمایند.
- شرایط لازم برای دفاع از رساله دکتری پذیرش حداقل تعداد مقاله لازم (مطابق با آئین‌نامه وزارت علوم برای هر رودی) در مجلات ISI یا علمی پژوهشی معتبر می‌باشد. فهرستی از مجلات که از نظر دانشکده نامعتبر تشخیص داده شده‌اند موجود است و چاپ مقاله برای دانشجویان دکتری در این مجلات بی‌اثر بوده و برای کسب مجوز دفاع قابل استفاده نیست.
- هر دانشجوی دکتری ملزم است دو ماه قبل از برگزاری جلسه دفاع از رساله، جلسه پیش‌دفاع را با حضور استادان راهنمای و مشاور و حداقل یک داور داخلی و معون آموزشی - پژوهشی دانشکده برگزار نماید.
- جلسه دفاع از رساله با حضور هیأت داوران شامل استادان راهنمای و مشاور و ۳ نفر از اعضای هیأت علمی متخصص در گرایش با مرتبه علمی حداقل استادیاری و سه سال سابقه تدریس و پژوهش در دوره‌های تحصیلات تکمیلی که حداقل یک نفر از آن‌ها باید از مرتبه دانشیار و بالاتر و خارج از دانشگاه باشند، برگزار می‌گردد.
- حضور دانشجویان دوره دکتری در سمینارهای تخصصی گروه الزامی است و توسط استاد راهنمای کنترل می‌شود. تدریس توسط دانشجویان دکتری الزامی نیست و در صورت تمایل دانشجو و موافقت استاد راهنمای، تدریس حداقل یک درس به دانشجو واگذار می‌شود.
- دانشجویان دکتری می‌توانند از امکانات دانشگاه شامل اتاق کار، کامپیوتر، اینترنت و کتابخانه‌های دانشگاه استفاده نمایند.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرنت)

طرح پژوهانه در دانشکده ریاضی، مطابق آئین‌نامه‌های مصوب حوزه معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه یزد اجرا می‌گردد. آن جایی که نحوه هزینه کرد این اعتبار در دانشگاه یزد به اختیار عضو هیات علمی نیست، رضایت لازم از احرای این طرح وجود ندارد.

معرفی اعضای دائم انجمن ریاضی ایران

۱. دکتر محمد آرشی
۲. دکتر مسعود آرین زیاد
۳. دکتر پرویز احمدی
۴. دکتر محمد باقر احمدی
۵. دکتر حجت‌الله ادبی
۶. مریم اسماعیلی
۷. دکتر سعید اعظم
۸. سید عباسی اقدسی علمداری
۹. دکتر نعیمه اونق
۱۰. دکتر مژگان امامی
۱۱. دکتر مهدی ایرانمنش
۱۲. دکتر محمود بخشی
۱۳. دکتر ارشام بروم‌ند سعید
۱۴. دکتر فربیا بهرامی
۱۵. دکتر مهدی پناهی
۱۶. دکتر علی تقوی جلودار
۱۷. دکتر حسین جعفری
۱۸. دکتر سید حیدر جعفری
۱۹. دکتر مهدی حسنی
۲۰. دکتر مریم خسروی
۲۱. دکتر مهدی دهقان
۲۲. حمیدرضا رحیمی
۲۳. دکتر اسدالله رضوی
۲۴. دکتر ابوالفضل رفیع‌پور
۲۵. دکتر مهدی رفیعی راد
۲۶. دکتر اصغر رنجبری
۲۷. دکتر احمد زیره
۲۸. سید محمد سخدری
۲۹. دکتر جمشید سعیدیان
۳۰. دکتر رضا شرف‌دینی
۳۱. دکتر کامران شریفی
۳۲. دکتر لیلا شهباز
۳۳. دکتر محمدحسن شیرده حقیقی
۳۴. دکتر احمد شیرزادی
۳۵. دکتر سعید صالحی پورمهر
۳۶. دکتر دکتر مجتبی صداقت‌جو
۷۲. دکتر محمدعلی یعقوبی
۷۳. دکتر روح‌الله یوسف‌پور
۷۴. دکتر امیرحسین صنعت‌پور
۷۵. دکتر بیهی طالبی رستمی
۷۶. دکتر اصغر طالبی رستمی
۷۷. دکتر ابوالفضل طالشیان
۷۸. قدرت عبادی
۷۹. دکتر قاسم علیراده‌افروزی
۸۰. دکتر علیرضا عطایی
۸۱. دکتر محسن علی‌محمدی
۸۲. دکتر جعفر فتحعلی
۸۳. دکتر محمد رضا قائمی
۸۴. دکتر طاهر قاسمی هنری
۸۵. دکتر مهدی قوتمند‌جزی
۸۶. دکتر مجتبی قیراطی
۸۷. مجید رضا کتابدار
۸۸. دکتر مهرداد لکستانی
۸۹. دکتر ماشالله متین فر
۹۰. دکتر علیرضا مدقاقچی
۹۱. دکتر علی مس‌فروش
۹۲. دکتر سمانه مشهدی
۹۳. دکتر جواد مقری
۹۴. دکتر مژگان مقرب
۹۵. دکتر حمید موسوی
۹۶. دکتر مرتضی میر‌محمد رضائی
۹۷. دکتر سعید میر‌وکیلی
۹۸. دکتر هادی ناصری
۹۹. دکتر رضا ندیمی
۱۰۰. دکتر احمد زنگنه
۱۰۱. دکتر علی‌محمد نظری
۱۰۲. دکتر عبدالعلی نعمتی حسین آبادی
۱۰۳. دکتر محمود هادی‌زاده‌یزدی
۱۰۴. دکتر ابراهیم هاشمی
۱۰۵. دکتر سید منصور واعظ‌پور
۱۰۶. دکتر بامداد رضا یاحقی
۱۰۷. دکتر سعید صالحی پورمهر
۱۰۸. دکتر دکتر مجتبی صداقت‌جو
۱۰۹. دکتر محمدعلی یعقوبی
۱۱۰. دکتر روح‌الله یوسف‌پور

• کسب مدال برنز در سی و ششمین دوره مسابقات ریاضی دانشجویی کشور توسط آقای امیر‌کفشدار گوهرشادی در سال ۱۳۹۱.

• کسب مدال برنز در نوزدهمین مسابقه بین‌المللی ریاضی دانشجویی در کشور بلغارستان توسط آقای امیر‌کفشدار گوهرشادی در سال ۱۳۹۱.

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجر

دونفر از همکاران عضو هیأت علمی این دانشکده آقایان دکتر سید مهدی کرباسی و استاد یونس سهراپی به افتخار بازنشستگی نائل گشته‌اند. اعضای هیأت علمی که از این دانشکده به دانشگاه‌های دیگر کشور منتقل شده‌اند عبارتند از: آقای دکتر محمد حسن فاروقی به دانشگاه تبریز، آقای دکتر حسین صدیقی خویدکی به دانشگاه تربیت معلم تهران، آقای دکتر سید منصور واعظ‌پور به دانشگاه صنعتی امیرکبیر تهران، آقای تقی تقی تقوی به دانشگاه پیام‌نور اصفهان، آقای حمید شجاعی‌باغی‌نی به دانشگاه پیام‌نور کرمان، آقای محمد حسن اسکندری به دانشگاه آزاد واحد ارسنجان و مرحوم آقای فرزاد نعمت به دانشگاه پیام‌نور کرمان. ضمناً مرحوم آقای دکتر هدایت یاسایی مبیدی که از دانشگاه صنعتی شریف در دانشگاه یزد مأمور به خدمت بودند در سال ۱۳۷۶ به رحمت ایزدی پیوستند. از درگاه ایزد منان برای این عزیز و مرحوم فرزاد نعمت طلب مغفرت می‌نماییم.

نشانی و اطلاعات تماس

یزد - صفائیه، چهارراه پژوهش، دانشگاه یزد، دانشکده ریاضی، کد پستی: ۸۹۱۵۸۱۳۱۴۹
تلفن: ۰۳۵۱-۸۱۲۲۷۱۵
فاکس: ۰۳۵۱-۸۲۱۰۶۹۵
منزلگاه: www.yazd.ac.ir

■ خبرنامه از آقای دکتر قاسم بردلقمانی رئیس دانشکده ریاضی و کامپیوتر و آقای دکتر بیژن دوازنماهینه انجمن در دانشگاه یزد که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

جوایزانجمن ریاضی ایران

جوایزه
مهدی بهزاد:
به برترین مدیریت
و پیشبرد ریاضیات
کشور.

جوایزه
مهدی رجبعلی پور:
به برترین مقاله در
زمینه جبرخطی و
کاربردهای آن.

جوایزه
عباس ریاضی کرمانی:
به مقالات برتر ارایه
شده در کنفرانس‌های
سالانه ریاضی ایران.

جوایزه
محمد هادی شفیعیه:
به بهترین ویژاستار
ریاضی.

جوایزه
تمه فاطمی:
به بهترین مدرس
ریاضی.

جوایزه
ابوالقاسم قربانی:
به مقالات برتر
در زمینه تاریخ
ریاضیات.

جوایزه
غلامحسین مصاحب:
به نویسندهای آثار
بر جسته ریاضی به
فارسی.

جوایزه
منژهر وصال:
به مقالات برتر ارایه
شده در سمینارهای
سالانه آنالیز ریاضی.

جوایزه
محمد حسن نجمومی:
به برترین های
پذیرفته شدگان
ریاضیات مالی.

جوایزه
محسن هشت رو دی:
به مقالات برتر ارایه
شده در سمینارهای
دو سالانه هندسه و
توپولوژی.

کتب و نشریات ادواری

خبرنامه (فصلنامه، ۴ شماره در سال)، فرهنگ و اندیشه ریاضی (دو فصلنامه، ۲ شماره در سال)، بولتن (به زبان انگلیسی، ۳ شماره در سال).

کتب و نشریات غیر ادواری

راهنمای اعضا (دوره‌ای)، گزارش همایش ماهانه (جلد ۱، فارسی)، واژه‌نامه ریاضی و آمار، گزارش همایش ماهانه (جلد ۲، انگلیسی)، گزیده‌ای از مقالات ریاضی، انجمن ریاضیات (انتشار الکترونیکی: CD و web site)، مسئله‌های مسابقات ریاضی دانشجویی کشور. ۱۳۸۵-۱۳۵۲.

مزایای عضویت در انجمن ریاضی ایران

- در پیشرفت ریاضی و عمومی کردن ریاضیات سهیم می‌شود.
- از رویدادهای مهم ریاضیات در ایران و جهان با خبر می‌شود.
- نشریات ادواری انجمن را دریافت می‌کنید.
- از تخفیف ثبت‌نام در تمام همایش‌های انجمن برخوردار می‌شود.
- کارت عضویت دریافت می‌کنید و به عنوان عضو مبادله‌ای با برخی از انجمن‌های ریاضی جهان و انجمن‌های علمی دیگر ایران حق عضویت کمتری می‌پردازید. در حال حاضر انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی امریکا و انجمن ریاضی فرانسه با انجمن ریاضی ایران قرارداد عضویت مبادله‌ای دارند.

بدین وسیله به اطلاع می‌رساند که با توجه به گسترش روزافزون اینترنت و همگانی شدن آن، سامانه اینترنتی اعضای انجمن ریاضی ایران با هدف آسان‌سازی عضویت، صرفه‌جویی در زمان و هزینه اعضای انجمن را انداری شد. به کمک این سامانه تمامی مراحل عضویت به صورت اینترنتی انجام خواهد شد. برای عضویت در انجمن به نشانی اینترنتی <http://imsmembers.ir> مراجعه فرمایید.

لازم به ذکر است که عضویت مهر ۹۱ - مهر ۹۲ (عضویت حقیقی) از طریق این سامانه انجام می‌پذیرد. دبیرخانه انجمن ریاضی ایران پذیرای پیشنهادات اعضای محترم در این راستا می‌باشد.

ضمیناً مبالغ عضویت‌های فوق به شرح جدول ذیل را، به شماره حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریم‌خان زند غربی کد ۰۳۷۰ به نام انجمن ریاضی ایران واریز نمایید.

حق عضویت برای دوره مهر ۹۱ - ۹۲

عضویت‌ها	یک ساله	دو ساله	سه ساله	چهار ساله	پنج ساله	دائمی	توضیحات
	۴/۰۰۰/۰۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰	۱/۲۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰	۳۵۰/۰۰۰	پیوسته
اعضای وابسته در قالب دریافت کلیه نشریات.				۴۵۰/۰۰۰	۲۵۰/۰۰۰		وابسته - فرهنگ و آندیشه و بولتن
اعضای وابسته در قالب دریافت فرهنگ و آندیشه.				۴۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰		وابسته - فرهنگ و آندیشه
اعضای وابسته در قالب دریافت بولتن.				۴۰۰/۰۰۰	۲۰۰/۰۰۰		وابسته - بولتن
حداقل قیمت برای اعضای وابسته یکساله با تخفیف برابر ۷۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.				۲۰۰/۰۰۰	۱۰۰/۰۰۰		وابسته
دانشجویان دکتری پس از فارغ‌التحصیلی با تایید نماینده به مدت یکسال به طور رایگان عضو انجمن خواهند بود.							فارغ‌التحصیلان دکتری

- اعضای انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا، انجمن ریاضی فرانسه، دانشجویان، دانش آموزان و معلمین سطوح مختلف آموزش و پژوهش می‌توانند با ضمیمه کپی کارت عضویت (برای اعضای انجمن‌ها) و کارت دانشجویی یا دانش آموزی معتبر (با تاریخ) و کارت آموزش و پژوهش از تخفیف ۵۰ درصدی برخوردار شوند. لازم به ذکر است که تخفیف به عضویت‌های یک ساله و دو ساله تعلق می‌گیرد.

- توجه: حداقل حق عضویت برای عضویت وابسته در قالب دریافت خبرنامه برای یک سال ۷۰/۰۰۰ ریال و برای دو سال ۱۴۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه گیلان

ردیف جلو از راست: محمد کیانیور، اصغر ورسه‌ای، نصیر تقی‌زاده، منصور‌هاشمی، جعفری‌بی‌آزار، حسین صمیمی، سعید کتابچی، مازیار صلاحی و احمد عباسی.
ردیف عقب از راست: محمد یاقوتی، اسماعیل عزیزیور، حسین سهله، داود احمدی دستجردی، شهاب‌الدین ابراهیمی‌اتانی، حبیب‌الله انصاری و عباس سهله.

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی دانشگاه یزد

ردیف جلو از راست: محمد فرشی، علی دولتی، سید‌محمد منتاقیون، حسین خورشیدی، سعید علیخانی، فرید (محمد) مالک‌قائیی، محمدرضا احمدی‌زن، محمدرضا علی‌ایرانمنش، بیژن دواز، محمدرضا هوشمندان‌صالح، قاسم برید لقمانی، سید‌ابوالفضل شاهزاد‌مقاضی، سید‌محمد‌مهدی حسینی، سید‌محمد‌صادق مدرس‌مصطفی، سید‌محمد آوریه و علی‌اکبر جعفری.
ردیف عقب از راست: حجت‌الله ذاکر‌زاده، حمید‌رضا نواب‌پور، علی دلاور‌خلفی، اکبر دهقان‌نژاد، سید‌حسن میرحسینی، عیسی محمودی، حمزه ترابی، منصور قدری و مهدی فاتحی‌نیا.